

Budapest, 1930 december 15

Hétfő, II. évfolyam 52. szám

Sparta-Hungária
3:2 (1:0)

Nemzeti-Ujpest
2:1 (1:1)

Bocskai-III. ker. FC
3:1 (1:0)

Reggeli Ujság

Amundsen szobra, amelyet a Nobile-expedíció tagjai készítettek Sevőr olasz szobrásszal

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

V., Lipót-körút 5. Vasárnap d. u. és éjjel: V., Vilmos császár-út 34

Ára 20 fillér

Telefon: 296-99 és 125-10

Telefon vasárnap délután és éjjel: 229-31 és 253-09

Letörték a polgári ellenzéseket!

A polgári ellenzék előreláthatólag csak 6-7 választókerületben indulhat a december 21-iki választáson

A szocialisták két kerület kivételével mindenütt telveszik a harcot — Az ellenzéki polgárság körében óriási az izgalom — Lemondott a IX. kerület választási elnök helyettese és a bizottság két tagja — Visszaéléssel vádolják a választási elnököt Rassay, Friedrich István és Fábrián Béla nyilatkozata az ajánlások visszautasításáról

Payr Hugó, az Egységes Községi Párt főtitkára azzal vádolja a polgári ellenzéseket, hogy hamis aláírásokat nyújtott be

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A közel öt hónapja folyó fővárosi választási küzdelem ma döntő fordulathoz ért. A választói bizottságok vasárnapon vizsgálták át az egyes pártok által szombaton benyújtott ajánlási íveket és

ez a vizsgálat döbbenetes eredménnyel járt.

A választói törvényben foglalt rendelkezések taktikai felhasználásával a választási bizottságok, illetően annak elnökei olyan helyzetet teremtettek, amely a polgári ellenzékét jelentő Nemzeti Szabadelvű Párt, a Nemzeti Demokratapárt és a Keresztény Ellenzék számára lehetetlenné teszi, hogy minden olyan kerületben felvehessék a harcot, amelyikben az ajánláshoz szükséges ezer szelvényt megszereznie.

Ennek a „taktikai” helyzetnek köszönhető, hogy

Rassayék és a demokraták eddigelé csupán öt-hat kerületben indulhatnak a választásba és Friedrichék is több kerületből kiszorulnak.

A frontarcosok pártját is szinte elsöpörte a bizottságok igen nagyra duzzasztott hatalma és

csupán a szociáldemokrata párt az, amelyik — az I. és a IV. kerületet kivéve, — minden választókerületben megtartotta pozícióját.

Ez az esemény mindennél érdekesebben bizonyítja, hogy az új fővárosi törvény teljesen alkalmatlan arra, hogy a polgárság akarata szabadon megnyilatkozzék. Óriási az az izgalom és a felháborodás, amelyet a választási bizottságok sokszor

kiméltlen és felületes határozata az ellenzéki polgárság köréből kiváltott. Hangok hallatszanak, amelyek azt kívánják, hogy

a polgári ellenzék vonuljon passzívításba és ne vegyen részt a választáson.

Mások viszont a legelszántabb harcot hirdetik a rendszer ellen, amely a nekik jutott hatalommal úgy él, hogy egyes — a törvényben előírt minden kellekkel rendelkező — pártokat egyszerűen elüti attól a lehetőségtől, hogy politikájukat a választópolgárság ítélete alá bocsássák. Az ajánlások visszautasítása terén olyan kirívó eseteket hallottunk, amelyek mellett szomorúan áll meg mindenki, aki a polgári szabadság gondolatkörében él és aki a törvényt — törvénynek tartja.

Alább részletesen számolunk be a mai nap eseményeiről. Pártvezérek és pártok nyilatkozatát közöljük és ezekből a nyilatkozatokból, de a rendelkezésünkre álló egyéb adatokból is igyekezünk a helyzet tiszta képét festeni az olvasó elé. Egy azonban bizonyos.

A kérdés, amely a választási bizottságok jóvoltából most lángrobbantotta a polgárság elkeseredését, az ajánlások visszautasításával még tá-

volról sem tekinthető elintézettnek. Megtörténhetik, hogy az elkeseredett ellenzéki polgárság,

mérsékelt polgári párt híján szavazatával a szociáldemokratákhoz fog csatlakozni s ezzel a szélsőségeket juttatja erőhöz.

Még csak az a reményünk, hogy a pótlások lehetővé teszik a sérelmek orvoslását és a város polgársága nem az elkeseredés extázisában fog a választási urnához járulni.

A választási bizottságok egyébként nem egyöntetűen jártak el az ajánlások visszautasításában. Az egyik bizottság visszautasította az ajánlást, még akkor is, hogy ha a szelvényen és az ajánlóíven levő aláírás teljesen egyezett, azonban a lakás címet más kéz írta, mint az ajánlót. Volt bizottság, amelyik ezt nem vette figyelembe vagy talán nem is gondolt erre és csak abban az esetben utasította vissza az ajánlást, ha a két aláírás nem stimmel.

A hegyvidéki kerületben, de más helyütt is visszautasítottak olyan aláírásokat, amelyeket a férj a felesége nevében, vagy viszont eszközölt. Ez teljesen szabálytalan, mert a legrosszabb esetben csupán az egyik aláírást lett volna szabad megsemmisíteni. A hegyvidéki Friedrich-párti listán kétszázhatvan ilyen aláírást semmisített meg a bizottság.

Rassay: „Állítom, hogy pártom indulását számos kerületben brutális törvénysértésekkel akadályozták meg”

A Reggeli Ujság munkatársa az ajánlási eredmények folytán előállott helyzetről első-sorban

Rassay Károlyt,

a szabadelvű párt vezérét kérdezte meg, aki a felháborodás extázisában a következőket mondotta:

— Ami a mai napon történt, az örök szé-

gyene fog maradni a mai kormányzati rendszernek. Az országot a konszolidáció tekintetében tíz évvel lökték vissza. Amit ma elkövettek egy megbukott párturalom megmentésére, meghaladja még azokat a törvénytelenégeket is, amelyeket az 1922-iki választásnál éltem végig.

— Állítom, hogy pártom indulását számos kerületben brutális törvénysértéssel, valótlanságoknak hivatalos deklarálásával akadályozták meg. Száz és száz aláírást indokolás és közelebbi adatok megjelölése nélkül hamisításnak minősítettek, majd megrettenve a kijelentés konzekvenciájától, aggályosnak nyilvánították. A Ferencvárosban 1700 aláírás közül egyszerűen 1100-at töröltek indokolás nélkül. A II. kerületben, miután Kozma Jenő ur nem állította a választási elnökkel — a hivatalos aktus megszakításával — tárgyalásra visszavonulni, 330 aláírást utasítottak vissza. Ugyanez történt a XIII., a IV., a X., a XI. és XII. kerületben. Hiába kísérletem meg magam is és pártom megbízottai is, hogy a visszautasított nevét megkapjuk, többségi alapon összeállított választási bizottságok és elnökeik ezt a kívánságot mindenütt elutasították. Hiába ajánlottam fel, hogy a kifogásolt aláírásokat még a mai nap folyamán közjegyzői okirattal fogom igazolni: — hiába jelentettem be, hogy az általam aggályosnak minősített aláírásokat, ha a szóbanforgó szelvények tulajdonosainak nevével a párttal közlik, személyesen fogjuk a bizottság elé állítani, hogy aláírásuk valóságát igazoljuk, — nem használt semmit. Minden ilyen propagációt mereven elutasítottak.

— Teljesen tisztában voltam azzal, hogy pártom ellen mindent el fognak követni. Látták az előzetes agitáció során, a benyújtott ajánlásokból, hogy a keresztény társadalomnak hatalmas része csatlakozott a szabadelvű párthoz. Ezt kellett megakadályozni. ha másként nem: durva törvénysértések alkalmazásával. Ma már vannak adatok a kezemből, amelyek rámutatnak a mai események forrására. Minden politikai szempontot alárendeltek annak, hogy az or-

szágot megszabadítsuk azoktól, akik a mai napon történelket tervszerűen előkészítették és ezzel az országot újra egy európai botrány hőisévé tették.

— Meggyőződésem szerint nincsen joga a miniszterelnök urnak sem előkelő hallgatással tovasiklani az események felett. Tudnunk kell, hogy azok, amik ma történtek, megfelelnek-e az ő intencióinak és vállalja-e érettség a felelősséget. Ez fogja eldönteni a miniszterelnök jóhiszeműségét a felvetett antimarkista front idejében is. A polgári ellenzéknek számos kerületben tör-

tént tudatos lemezárólása inkább arra vall, hogy a polgári politika kormány és pártjai előtt abban a pillanatban másodrendű kérdéssé degradálódott, amikor a hatalom megmentéséről van szó.

— És a mai napon történtek után sem fogom az egész választási kampány alatt szem előtt tartott polgári politikát eszerben hagyni, de ha a mai események nyomában ezek és ezek fognak elkeseredésükben a szociáldemokrata zászló alá esatlakozni, — ezért a mai kormányzatnak kell viselnie a felelősséget.

Fábián Béla: „Az 1926-os országos választások pendantja, ami most Budapesten történik“

A legsúlyosabban a demokráta pártot érte a választási bizottságok ajánláspusztító munkája. Megkérdeztük a párt vezérét,

Fábián Bélát,

aki a következőket mondotta:

— Ami 1926-ban történt az országos választások alkalmával, mikor egy előre bejelentett hajtóvadászaton kiirtották az ellenzékét a vidékről, annak a párja az, ami ma Budapesten történik.

— A demokráta pártnak egyelőre hat kerületben engedték meg az indulást Budapesten, a többi kerületben pótlásra utasították. A holnapi napon minden erőnköt próbáljuk a harcba vetni, hogy a szükséges pótlásokat megszerezzük. Négy és fél hónap becsületes munkája után, mikor a kispolgári társadalom óriási tömegeit sikerült magunk mögött felsorakoztatnunk, itt állunk és nézzük, hogy az a szelvényrendszer, amelyet állítólag azért hoztak be, hogy a kommunisták esetleges indulását lehetetlenné tegyék, mint vált irtó fegyverre a polgári ellenzékkel szemben.

Payr Hugó, az Egységes Községi Polgári Párt központi titkára szerint az ellenzéknek nincs tartalék-szelvénye

Az ajánlásokról és a mai helyzetről a vasárnap délután és est folyamán a legfontosabb és legrészletesebb jelentések az *Egységes Községi Polgári (Közma) Pártba* futottak be. Itt voltak értesülve minden kerület ajánlái eredményéről a legjobban s ezért elsősorban

Payr Hugót

az *Egységes Községi Polgári Párt* központi titkárát kérdeztük meg, aki a következőket mondotta:

— A főváros tizenegy választókerületében — 34—40.000 választót számláló kerületeket kivéve — nem akadt 1000—1000 választó, aki a polgári ellenzék ajánlóit tényleg aláírta volna. Ezért ezeknek a polgári ellenzék pártoknak a listáján a legtöbb kerületben 200—300 hamisított aláírás fordult elő. Más pártoknak szánt szelvények, sőt egész ajánlási ívek kerültek a polgári ellenzék pártok kezébe.

Ezeket a szelvényeket leszedték eredeti iverikről, felragasztották az ellenzék iverke.

Ennek következtében a választási bizottsághoz beadott ajánlások között százával voltak olyan ajánlások, amelyeken az ajánló aláírása és a szelvényen szereplő aláírás nem hasonlít egymáshoz, ahol tehát nyilvánvaló, hogy vagy az ajánlás, vagy a szelvényen szereplő aláírás hamisítás.

— Ugyanazok az ellenzék pártok és vezérek tehát, akik tele torokkal követelik a közéleti tisztességet, most a hamisítások és csalások patronusai gyanánt állnak a közvélemény előtt. Természetes, hogy ez nekik nem tetszik, hogy ezért megint tele torokkal fognak kiabálni és az erőszak vádjával fogják illetni a választási bizottságokat. Elfelejtik azonban, hogy ezekben a választási bizottságokban

ellenzék tagok is helyet foglalnak és a legtöbb helyen ezek az ellenzék tagok is hozzájárultak a nyilvánvaló hamis aláírások érvénytelenítéséhez.

— A törvénybe ütköző és hamisításnak nyilvánított ajánlások egyformán szerepelnek az összes ellenzék listákon.

— Az összes kerületekben az érvénytelenített ajánlások helyett a pártoknak módjukban van

Holnap próbáljuk a pótlásokat megszerezni s holnapután dönteni fogunk afelől, hogy milyen konzekvenciáit vonjuk le a mai nap eseményeinek.

Friedrich: „Nil admirari“

Friedrich István csodálatos nyugalommal fogadta az ajánlások sorsáról szóló jelentéseket. A *Reggeli Ujság* munkatársa előtt ennek okát a következőkben foglalta össze:

— Én a dolgokon nem csodálkozom és nem is vagyok meglepődve, mert jól tudom, hogy

a mai hatalom és összes függvénye minden eszközt felhasznál, hogy pártmonopóliumon alapuló rendszerét, ameddig csak lehetséges, fentartsa.

— Én mindazt, ami most itt történt és történik, csak kmuló epizódnak tekintem, amelyre el voltam készülve, sőt *el vagyok készülve még többre is*. Azt mondom, amit Horácius mondott: *nil admirari!* Semmin sem csodálkozni!

pótlással élni. Természetesen, nem lehet tudni, hogy mit tudnak az utolsó percben még összeszedni. Ha azonban nem sikerülne az utolsó órákban megfelelő számú ajánlást összegyűjteni, vagy összevásárolni, akkor a mai eredményt nagyjában elfogadottnak tekinthetjük. Eszerint tehát a Wolff-párt minden kerületben indul, az Egységes párt tizenhárom kerületben, a szociáldemokraták három kerületben nem tudnak indulni, a demokráta számára hat kerületben van biztosítva a start, a Frontharcosok két kerület, a Rassay pártja azonban csak öt kerületben és a Friedrich-listával csak négy kerületben kerülnek választás alá.

— Ezek a számok természetesen 1—2-vel még javíthatók, lényeges változás azonban nem valószínű, mert egyetlen párt sem tette volna ki magát ennek az izgalomnak, hogyha valamelyik kerületben nagyobb tartalékkal rendelkezik. Mindenesetre meglepő, hogy az ellenzék pártok éppen csak a kisebb kerületekben mennyire nem tudtak biztosítani maguknak ezer ajánlást. Ez a körülmény megint egyszer beigazolja azt a régi mondást, hogy ötven larmázó hangosabb, mint ezer hallgató, ami azt jelenti, hogy az ellenzék larmája korántsem fejezi ki a közvélemény fel-fogását.

Csilléry reparációt ígér

Az ellenzék pártok körében óriási felháborodást váltott ki, amikor az egyes választóbizottságok elnökei kihirdették az eredményeket és kiderült, hogy négy-öt listát is visszautasítottak egy-egy kerületben azzal, hogy hétfő estig kell megszerezniük a törvény rendelkezései szerint a pótlásokat. Az ellenzék pártok vezetői rögtönzött tanácskozásra ültek egybe, majd fülkeresték Csilléry Andrást, az igazolóbizottság elnökét és panaszt tettek a választóbizottságok elnökei ellen.

Csilléry András megígérte a pártok elnökeinek, hogy minden olyan kerületben, ahol ilyen irányú panasz merül fel a választóbizottságok elnökei és maguk a bizottságok ellen, felülvizsgálja, hogy szabályszerűen jártak-e el az elnökök és a bizottságok. Ezeket a vizsgálatokat még az éjszaka folyamán megkezdték, természetesen azonban, hogy a vizsgálat anyaga csak hétfőn délelőtt kerül a nyilvánosságra.

Hivatalos jelentés a választások eredményéről

A kerületi választási bizottságok felülvizsgálták az ajánlásokat

Az egyes kerületi választási bizottságok a tegnapi benyújtott ajánlásokat átvizsgálták és a következő határozatokat hozták:

I. KERÜLET (VÁR).

Változtatás nélkül elfogadta a bizottság a keresztény községi párt 2402 ajánlását és az egységes párt 1490 ajánlását. A szocialista párt 1008 ajánlása közül 75-öt törölt a bizottság és a szocialistákat ajánlásaik pótlására utasították. A pótlást holnap délután hat óráig kell benyújtaniok. A frontharcosok ajánlása a választási bizottság formai okokból véglegesen visszautasította, mert az ajánlások között igen sok más kerületből való szelvény is volt.

II. KERÜLET (VIZIVÁROS).

A választási bizottság elfogadta a keresztény községi párt 3455 ajánlását, az egységes párt 4559 ajánlását. A demokráta párt 1113 ajánlása közül 270-et töröltek. A frontharcosok 1014 ajánlása közül 107-et töröltek. A Friedrich-párt 1024 ajánlása közül 121-et töröltek. A szocialisták 1108 ajánlása közül 309-et töröltek. A Rassay-párt 1012 ajánlása közül 97-et töröltek. Az utóbbi öt párt ajánlóit tehát pótlásra utasították vissza. A pótlásokat holnap délután 6 óráig kell benyújtaniok.

III. KERÜLET (ÓBUDA).

A keresztény községi párt 3062 ajánlása közül 170-et, az egységes párt 2165 ajánlása közül 239-et, a szociáldemokrata párt 1215 ajánlása közül 160-at töröltek. Ez a három lista azonban már véglegesen fut. A demokráta 1060 aláírása közül 173-at, a Rassay-párt 1011 ajánlása közül 80-at, a frontharcosok 1066 ajánlása közül 290-et, a Friedrich-párt 1027 ajánlása közül 126-ot töröltek. Az utóbbi négy párt ajánlásait tehát pótlásra utasították.

IV. KERÜLET (BELVÁROS).

Keresztény Községi Párt 2932 ajánlás, töröltek 209-et. Községi Párt 1011 ajánlás, töröltek 42-öt. Demokráta Párt 1087 ajánlás, töröltek 570-et. Rassay-párt 1025 ajánlás, töröltek 380-at. Friedrich-párt 1031 ajánlás, töröltek 432-öt. Frontharcosok és szociáldemokraták ebben a kerületben nem nyújtottak be ajánló-íveket. A Wolff-párt kivételével valamennyi párt hétfő este 7-ig pótolni köteles a törléseket.

V. KERÜLET (LIPÓTVÁROS).

Keresztény Községi Párt, az Egységes Párt, a Demokráta Párt, a Rassay Párt és a szocialisták listája fut, a Frontharcosok 140 ajánlást nyújtottak be, töröltek 110-et, Friedrich Párt 1023 ajánlást nyújtott be, töröltek 341-et. Mindkettőt hétfőn este 6 óráig pótlásra utalták.

VI. KERÜLET (TERÉZVÁROS).

A Községi Párt, a Keresztény Párt, a Demokráta Párt, a Rassay Párt, Friedrichék, szociáldemokraták, a Kispolgárok egyaránt érvényes ajánlásokat nyújtottak be, a Frontharcosoknak ebben a kerületben nem volt listájuk.

VII. KERÜLET (ERZSÉBETVÁROS).

A Keresztény-, Községi-, Rassay-, Frontharcosok, Friedrich-párt és a Szociáldemokraták ajánlóit egyaránt érvényesként elfogadták.

VIII. KERÜLET (JÓZSEFVÁROS).

Kereszténypárt, Községi-párt, Demokráta, Rassayék, Friedrichék, Szociáldemokraták, a Bohn-Hüvös-lista egyaránt el lett fogadva. A Frontharcosok 1050 ajánlásából 170-et töröltek, ennek pótlására azonban már is benyújtottak 300 újabb ajánlást, amelyeket hétfő estig vizsgálnak felül.

IX. KERÜLET (FERENCVÁROS).

A Keresztény-párt, Községi-párt, Demokráta, Rassay-párt, Frontharcosok és Szociál-

X. KERÜLET (KÖBÁNYA).

Wolff-párt 3442 érvényes ajánlás, Kozma-párt 3200 érvényes ajánlás, szociáldemokrata párt 2264 érvényes ajánlás, Rassay-párt 1109 benyújtott ajánlásából 157-et visszautasítottak, demokráta párt 1023 benyújtott ajánlásából 370-et visszautasítottak, Friedrich-párt 1070 benyújtott ajánlásából 230-at visszautasítottak, frontharcosok pártja 1034 benyújtott ajánlásából 270-et visszautasítottak.

Ebben a kerületben a demokráta párt ajánló iverit a választási bizottság elnöke elutasította véglegesen azért, mert a listán nem szabályszerűen vezették a sorszámozást és mintegy 200 számot kihagytak, csak így tudták az 1023 ajánlót végeredményben kimutatni.

XI. KERÜLET (LÁGYMÁNYOS).

Keresztény, Községi, Demokráta, szociálisták ajánlása érvényesek. A Rassay Párt 1010 ajánlást nyújtott be, töröltek 54-et. A Frontharcosok listájának 1030 ajánlatából töröltek 60-at, Friedrichék 1008 ajánlatából töröltek 199-et, mind a hármat pótlásra utalták.

XII. KERÜLET (HEGYVIDÉK).

Wolff-párt 2800 érvényes ajánlás, Kozma-párt 2100 érvényes ajánlás, demokráta párt 1016 benyújtott ajánlásából 83-at visszautasítottak, Rassay-párt 1099 benyújtott ajánlásából 185-öt visszautasítottak, Friedrich-párt 1025 benyújtott ajánlásából 71-et visszautasítottak, frontharcosok pártja 1212 benyújtott ajánlásából 91-et visszautasítottak.

XIII. KERÜLET (ANGYALFÖLD).

Wolff-párt 1900 érvényes ajánlás, Kozma-párt 1200 érvényes ajánlás, Rassay-párt 1050 benyújtott ajánlásából 400-at visszautasítottak, demokráta párt 1114 benyújtott ajánlásából 115-öt visszautasítottak, szociáldemokraták 4000 érvényes ajánlás, Angyalföldi Gazdasági Párt 1012 benyújtott ajánlás, 50-et töröltek és pótlásra utaltak, Friedrich-párt nem indul, frontharcosok pártja nem indul.

XIV. KERÜLET (KÜLSŐ VII. KER. ZUGLÓ).

Kereszténypárt, községi párt, szociáldemokrata lista érvényes. A demokráta benyújtottak 1119 szavazatot, 306-ot töröltek. Rassayék benyújtottak 1100 szavazatot, 355-öt töröltek. A frontharcosok benyújtottak 1020 ajánlást, 170-et töröltek. Friedrichék benyújtottak 1015 ajánlást, 284-et töröltek. Mind a négy pártot hétfő estig pótlásra utalták.

Wolffék és Kozmák összeveszése a IX. kerületben

A IX. kerületben azonkívül, hogy a Keresztény Községi Párt megbízottai és a választási bizottság lemondott, differenciák támadtak a Keresztény Községi Párt vezetője, Buday Dezső és a Községi Polgári Párt vezetője, Usetty Béla között. A bizottság helyiségében rendkívül éles szóváltás folyt le Buday Dezső és Usetty Béla között, aminek az oka az volt, hogy a választási elnök ellen Buday Dezső súlyos kifogásokat emelt, Usetty viszont védelmébe vette. Ebben az ügyben, valamint az elnök Cseh András ügyében még a késő éjszakai órákban is folynak a tárgyalások, mert Buday Dezső a belügyminisztertől és a miniszterelnöktől sürgős vizsgálat megindítását kérte.

Mit nélkülöz Ön

a REGGELI UJSÁG-ban? Irja meg lapunk szerkesztőségének. Mi minden jótanácsot köszönettel fogadunk

Átköltözés miatt 31 éve fennálló Károly-körut 19. szám alatti szőrménagyáruházaamat végleg megszüntetem és áru-raktáramat teljesen elárusítom. — Soha vissza nem térő alkalmat nyújtok a hölgyeknek arra, hogy átlagon felüli bundákat, rókákat és prémbőröket igazán olcsón vásárolhassanak. Az elárusítás f. hó 15-én, hétfőn reggel kezdődik.

Elkán Gyula szücs

Maróthy-Fürst Bertalan szombaton 900 pengő miatt vagyontalansági esküt tett . . .

Egy budapesti patricius család sorsa 1930-ban Budapesten — Nem fogadott el segítséget családjától

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Szombaton délelőtt dr. Sikorszky esőbíró szobájában egy idős ur, aki ellen esődeljárás folyt, vagyontalansági esküt tett. Tönkrement kis boltosok naponta jelennek meg a esőbíró-ság előtt, hogy vagyontalansági esküt tegyenek, megszokott kép, amint szivre tett kézzel esküsznek összeomlott egzisztenciák arra, hogy nincs egy fillérjük sem. Az az idős ur, aki szombaton vagyontalansági esküt tett, megérdemli, hogy kiemeljük a nevét a tönkrementek szomorú és hosszú listájából.

Maróthy Fürst Bertalan, a régi patricius budapesti család mostani feje, esküdött szombaton arra, hogy nincs semmije.

Akik ismerték a Maróthy Fürst-családot, akik tudták, hogy milyen hatalmas vagyont reprezentált a békebeli Magyarország kereskedelmi világában ez a familia, csodálkozhatnak azon, hogy Maróthy Fürst Bertalan a vagyontalansági esküig jutott.

A Sas-utcában van a híres Fürst-féle textil-cég, amelyet még az öreg Fürst Jakab alapított. Fürst Jakabnak öt gyermeke volt, egy fia korán meghalt, másik fia, Fürst László, belépett a textilcégebe, Fürst Bertalan pedig már fiatal korában önálló vállalkozásba kezdett. Fürst Jakab két lánya közül az egyik Jánosi-Engel Gyulának lett a felesége, a másik Fürst-leányt pedig Krámer Henrik vette feleségül.

A család egyébként rokonságban volt szinte az összes békebeli nagy patricius családokkal.

Maróthy Fürst Jakab felesége meyeri Krausz

leány volt, Maróthy Fürstök tehát rokonságban voltak Wahrmann Móriccal, a Lipótváros nagyhirű képviselőjével is. A híres és gazdag Machlup börgyáros leánya lett Maróthy Fürst László felesége, a családban egyedül Fürst Bertalan kötött anyagi messzianst, szegény leányt vett feleségül, ami akkoriban nagy fellünnést is keltett. Megengedhette azonban ezt a luxust magának, hiszen amikor nősült, nagyszerűen prosperáló vattagyára volt Budakalászon.

Talán az első üzleti tévedése az volt, hogy 1913-ban a vattagyarat eladta és azóta főleg alkalmi üzletekkel foglalkozott. Nagyszerű familiáris és társadalmi összeköttetéseit gyümölcsöztetve nagy export-import vállalkozásba fogott, s sikerült is főleg petróleumban és textilben jelentős megbízásokat kapnia, ezeken a megbízásokon másemler talán megdupláztá volna a vagyonát, de Maróthy Fürst Bertalan, aki tévedésből került kereskedelmi pályára, hiszen romantikus hajlamai, idealizmusa, más hivatásra predesztináltak volna, **ugyszólván valamennyi üzletére ráfizetett.** Tulzolt puritanizmus jellemezte Maróthy Fürst Bertalan jellemét és minden üzleti gesztusát.

És ezzel a puritanizmussal lehet magyarázni, hogy az a hatalmas vagyon, amely az ifjú Maróthy Fürst Bertalan kezében volt, egyre jobban lemorzsolódott.

A pénz elolvadt Fürst Bertalan ujjai között.

Két millió aranykoronára becsülték Fürst Bertalan tőkét. Ez a két millió aranykorona, amikor befejeződött a háború,

már eluszott, sőt jelentős tartozásai is voltak Fürst Bertalannak.

Külön **közgazdasági regény** lenne megírni, hogyan ment tönkre Fürst Bertalan ugyanakkor, amikor fivére, aki folytatta apja üzletét a Sas-utcában, egyre gazdagabb lett. Maróthy Fürst László realis üzletember, aki kalkulál a viszonyokkal, számítja az eshetőségeket, meglepetések nem nagyon érhetik.

1913-ban halt meg Maróthy Fürst Jakab, aki egy nagy vagyont reprezentáló Sas-utcai bérpalotát hagyott két fiára azzal a kikötéssel, hogy amíg felesége él, **a haszonélvezet az asszonyé.** Az idős Maróthy Fürst Jakabné 1921-ben halt meg és ekkor vált aktuálissá, hogy a közel egy millió értékű házat értékesítsék. Fürst László dugszadag volt, Fürst Bertalan el volt adósodva.

A textilcég főnöke tehát azt az ajánlatot tette bátyjának, hogy kifizeti összes adósságait, viszont Fürst Bertalan ennek ellenében adja át neki a házrészét.

Az ajánlatot Fürst Bertalan elfogadta és **ekkor csuszott ki kezei közül végleg a családi**

vagyon. A későbbi nehéz esztendőket alatt elvándoroltak Fürst Bertalan fényűzően berendezett otthonából a képek, majd a butorok is, míg végül kiköltözött egykori nagy lakásából a **textilnőbörbő elszegényedett fia.**

Feleségével hónapos szobát bérelt, nélkülöztek, de nem bánhatott olyan szélsőséggel vele a sors, hogy rokonaihoz fordult volna támogatásért.

Soha egyetlen fillért nem fogadott el senkitől, inkább vállalta a szegénységet.

Nemrégiben egy **világítási részvénytársaságot** kreált, több külföldi céggel volt összeköttetésben. Ez az üzleti terve sem sikerült úgy, mint ahogy ő gondolta, minden lépésében elgáncsolták a gazdasági viszonyok. Egyik fia, aki a Chinoin-gyár mérnöke, többször próbálta apját a maga képességeihez mérten szanálni,

de még fia följajánkozását is elhárította Fürst Bertalan, mint ahogy nem engedte meg másik fiának, Fürst Károlynak, aki Amerikában mérnök, hogy őt anyagilag támogassa.

Legujabb vállalkozása miatt körülbelül 20—22 ezer pengő adósságba keveredett Fürst Bertalan, hitelezői azonban nem zaklatták, mert tudták, hogy amikor fizetni tud, fizet. Egy Keszler nevű cég

900 pengős követelésével azonban erélyesen lépett föl Maróthy Fürst Bertalan ellen s amikor Fürst kijelentette, hogy nem tud fizetni, a cég ügyvédje, dr. Gál József 900 pengő és perköltségek miatt esődelőt kért Maróthy Fürst Bertalan ellen.

Igy jutott dr. Sikorszky esőbíró elé az egykor dugszadag s ma már koldusszegény Fürst Bertalan, aki könnyekkel a szemében mondotta el a vagyontalansági eskü formuláját . . .

hogy megmagyarázza a megbocsátható, de csodálatos múltat. A kéziratból a meleg, önfelédtt öszinteség beszél, ami egy csapásra megfog bennünket. Nem tudtam letenni kezemből a kéziratot, a reggeli szürkületig olvastam . . . — „Nincs más tennivaló — mondja Heywood Brown amerikai író —, mint a régi, gyámoltalan segélykiáltáshoz járni az elkápráztató hatással szemben, amit ez a könyv az emberben kivált. Föl kell kiáltani: olvassátok ti is, olvassátok ti is! — Miss Lowell: „A tenger csodababája”, amely Amerikában a „Cradle of the Deep” címmel jelent meg és a szöveg „best seller”-je — legnagyobb sikere — volt, a 2 Pengős Regények első kötete és kapható könyvkereskedésekben és jobb tözsdékben, vasuti állomásokon és az IBUSz pavillonjaiban.

Szenzációs politikai öngyilkosság Drezdában

Abendroth korvettkapitány megölte magát a pártja bukása miatt

Drezda, december 14.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A német nemzeti néppárt szászországi szervező főtitkára Abendroth egykori korvettkapitány, fejbelötte magát és meghalt.

Az öngyilkosságra azért szánta el magát, mert pártja, a német nemzeti párt, a legutóbbi birodalmi választásokból Szászországban megsemmisítő vereséggel került ki. A kudarcot annyira a szívére vette, hogy a halálba menekült.

Az álláshalmozás ellen

A takarékosági törvénnyel kapcsolatban indítványt terjesztenek a Ház elé arról, hogy az állami alkalmazottak csak egy helyről vehessenek fel fizetést

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A takarékosági törvényjavaslattal kapcsolatban felmerült az egységpártban a propaganda-akció során az a terv, hogy szűkíteni kell a párt ellen indított hajszó támadási felületét. Az utóbbi időben az ellenzék részéről leginkább azt a kifogást emelték, hogy vannak állami tisztviselők, akik az államtól — bár törvényes alapon, de — több címen vesznek fel fizetést.

Ezzel kapcsolatban számos pletyka forog közösen és a párt éppen ezért tabula rázát óhajt teremteni.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter hozzájárult már ahhoz, hogy a takarékosági javaslat tárgyalása alatt az egységpárt részéről indítványt nyújtsanak be. Az indítvány arra vonatkozik, hogy egy bizottságot küldjenek ki, amely felülvizsgálja azoknak az állami tisztviselőeknek az illetményeit, akik többféle fizetést huznak.

A bizottság jelentést tesz a pénzügyminiszternek, aki előtti minden ilyen állami alkalmazott kijelentheti, hogy melyik az a jövedelem, amelyet meg kíván tartani.

Miss Joan Lowell

11 hónapos korában került az apja vitorlására, ahol kecske volt a dajkája és gyermekmeséi azok a legendák, amelyeket a matrózok mondtak el neki. Amikor megnőtt, az apja, aki parancsnok volt a vitorlásnak, csakugy bánt vele, mint a többi közönséges matrózzal, akiket holtrészegre itatva, hordtak éjszakának idején a hajóra, mert józanul nem szegődtek volna szolgálataiba. Tízennyolcéves koráig ott élt közöttük, mint egyetlen leány, kemény munkában, a viharzó tengeren és részese volt azoknak a bestiális jeleneteknek, amelyek leviharzanak az ilyen tengeri vitorlásra, ha kifogy az élelem, vagy megposhad az ivóvíz. A matrózoktól tanulta meg az élet és halál jelentőségét. Közöttük látott egyet, amint a whisky után őrgöngve felkötötte magát a vitorlás árbocára és látta az emberevő cápat, amint rémületes harapással derékban kettészeli a közülük való matrózt.

Miss Lowell elbeszélte néhány barátjának a vitorlásra töltött évek eseményeit. Magukon kívül az izgalomtól, kérdezték tőle, hogy miért nem írja le mindazt, amit átélt? — «Mert nincsenek rá megfelelő szavaim» — volt rá a válasz. — «A szobám padlóján ültem — beszélt később — és kalapáltam az írógépemen, mialatt egyik almat a másik után tömtem magamba és téptem össze egyik teleirt lapot a másik után, mert a leírások nem tetszeltek nekem.» — Pedig éppen ez az «almát gyümölcsöző stílus» az, ami a legnagyobb attrakció a könyvben és azok a színes leírások, amelyeket a viharral küzködő, koprával kereskedő hajóról ír Miss Lowell. — Így készült el Miss Lowell «A tenger csodababája» című könyv kéziratával. Az amerikai kiadók elküldötték híres tengerészeknek és íróknak, hogy mondjanak róla véleményül. — Az a benyomásom — írta William McFee — mintha egy elfulladt leánnyal volna dolga az embernek, akiből egyszerre kipattan minden.

AZ ANGELO

fotoportré műtermének adminisztrációja tisztelettel közli közönségével, hogy

KARÁCSONYI FELVÉTELEKRE

idejében sziveskedjék magát előjegyeztetni. Felvételek reggel 9-től este 7-ig

IV, VÁCI-UTCA

24

Telefon: 807—21

Minden megrendelést még karácsony előtt leszállítunk!

Scitovszky Béla és Ernszt Sándor miniszterek között differencia támadt a Wolff-film betiltása miatt

Petrovác és Homonnay Tivadar meginterpellálják a belügyminisztert

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A keresztény községi párt a kortézianak modern eszközeit is fegyvertárába kívánta iktatni és megrendelt a Magyar Filmroda Részvénytársaságnál néhány száz méteres felvételt. A felvételen Wolff Károly jelenik meg s körülötte a vásznon Csilléry András és Bednárz Róbert apátplebános, Petrovác Gyula és Szabó Imre református lelkész, háta mögött pedig Nagy Ferenc és Hovszky János állanak. A film nem közönséges felvétel, hanem hangosfilm volt s az elmúlt hét csütörtökjén egyszerre tizenkét első-hetes budapesti moziban szólalt meg Wolff Károly hangja:

— Ne gondolja senki sem, hogy a harc, amely dúl a város falai között, egyszerű választási küzdelem. Arról van most szó, hogy megvédjük a budapesti városházát a romboló áramlatokkal szemben...

Majdnem minden moziban idáig jutott azonban csak el a szinkronizált felvétel, mert a mozi közönsége percek alatt pártokra szakadt.

— Halljuk Wolff Károlyt! — kiáltozták jobbról-balról.

— Le vele! — volt a válasz és sokan füttyülni és piszegetni, mások pedig hangosan éljenezni kezdtek.

A jelenetekről természetesen értesítették a belügyminisztert is, aki magához kéréte Horváth Elekét, a filmcenzura elnökét és felvilágosítást kért a film eredetéről. Horváth Elek kijelentette a belügyminiszternek, hogy a filmcenzura engedélyezte a Wolff-filmet,

a belügyminiszter azonban utasította őt arra, hogy az engedélyokiratokat vonassa vissza, úgy hogy pénteken már elhallgatott — a hangosfilm.

A film elhallgatott ugyan, de a politikusok nem. Megkezdődött a keresztény községi pártban, de a keresztény gazdasági pártban is a hangosfelvétel...

Szerdán, az interpellációs napon Petrovác Gyula és Homonnay Tivadar interpelláció keretében kérdést intézett a belügyminiszterhez, hogy miért tiltotta be a Wolff-film előadását és megkérdezik, hogy ez a lépése a mozisok, a közönség, vagy a keresztény párt ellen irányult-e.

Megbízható helyről szerzett értesüléseink szerint, Scitovszky Béla előtt ezt az ügyet már Ernszt Sándor is szóvá tette, még pedig elég éles hangon és a szerdai nap fogja megmutatni, hogy elsimul-e, vagy még jobban kiéleződik a kormány két tagja között keletkezett differencia.

"Most már nyugodtan kezet lehet fogni minden magyar zsidóval"

Sándor Pál Csernoch János és Prohászka Ottokár zsidóbarát nyilatkozatairól beszélt tegnap este a Zeneakadémián egy zsidó vallásos estén

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Vasárnap este rendezte a Zeneakadémián az „Egyenlőség” hagyományos „gyertyák ünnepi” vallásos estjét. A fővárosi zsidó közönség részéről olyan óriási érdeklődés mutatkozott az estély iránt, hogy jóval a kitűzött idő előtt zsufolásig megtelt a Zeneakadémia díszterme. A 16 műsorszámból álló estély legérdekesebb pontja Sándor Pál ünnepi beszéde volt. Sándor Pál először a tisztelettel emlékezett elevenitette fel és megemlékezett Eötvös Károly és Szabolcsi Miksa nehéz küzdelmeiről

maid rendkívül éles hangon foglalt állást a kitérőkkel szemben.

Elmondotta, hogy néhai Prohászka Ottokár püspök neki egy alkalommal a következőket mondotta:

„Most már kezet lehet nyugodtan fogni minden magyar zsidóval, mert a galiciaiakat kiutasították, a kommunistákat kivégezték és a becselenekek kitértek.

Ezután a közönség élénk érdeklődése mellett Csernoch János hercegprimásról mondott el megkapóan érdekes intimításokat Sándor Pál. Többek őzt előadta, hogy 1920-ban, a zsidó üldözések idején a Krisztinavárosban egy káplán antiszemita beszédeket tartott, mire ő Bárczy István útján a hercegprimáshoz fordult panasszal. Csernoch János magához hívatta Sándor Pált, kihez évtizedes barátság fűzte és a következő szavakat mondotta neki:

„Vedd tudomásul, hogy amíg én herceg-

primás vagyok, a katolikus egyházban nem lesz antiszemizmuss.”

Sándor Pál rendkívül nagy tapssal fogadott előadása után Kelemen Erzsébet, Ney Dávid és R. Albert Erzsébet operáriákat adtak elő, majd Váczonyi Vilmosné előadása következett, ki uráról adott elő intimításokat. Melegen ünnepelték Fehér Artúr, a népszerű előadóművészt, ki Szabolcsi Lajos legújabb verseiből adott elő és Relle Gabriella operatőreket, aki operáriákat énekelt. Dr. Gál Jenő országgyűlési képviselő szavaival ért véget a vallásos estély.

Letartóztatták Goebbels nemzeti szociálista vezér öccsét

Glabach-Rhey, december 14.

Szombaton este egy nemzeti szociálista ülésen súlyos verekedésre került a sor a nemzeti szociálisták és kommunisták között.

Egy nemzeti szociálisták kézzurásokkal súlyosan megsebesítettek. A rendőrség három kommunistát letartóztatott.

A gyűlés után az utcán egy nemzeti szociálista négy revolverlövést adott le. Egy 21 éves kommunistát az egyik golyó szíven találta, úgyhogy azonnal meghalt. A rendőrség letartóztatott négy nemzeti szociálistát, köztük a nemzeti szociálista képviselő Goebbels dr. öccsét.

KARÁCSONYRA lepje meg családját egy modern

TUNGSRAM
BÁRIUM CSŐSOROZATTAL
amely minden készüléknek új erőt ad!

ANGOL DUNLOP

Angol gyártás!
Angol minőség!

Árainkat 24%-kal leszállítottuk!

Ajánlatot és technikai ismertetést készséggel küld a

Dunlop Rubber Co. Ltd.
London S. W. 1.

vezérképviselője:

ATLAS
Gépkereskedelmi
Részvénytársaság

Budapest, V., Szabadság-tér 18
(Tözsdepalota) Telefon: 149-39

Előkelő családból származó fiatallembert tartóztatott le a rendőrség

Elsikkasztotta a „Lehel” és a „Hungária” Bajtársi Egyesületek számára gyűjtött pénzt

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A főkapitányság intellektuális osztályán vasárnap dében előzetes letartóztatásba helyezték Eperjessy Géza huszonegyesztendő, volt közgazdasági egyetemi hallgatót. Ez az alig huszonegyesztendő fiatallembert előkelő család sarja. Anyja osztrák bárónő volt, apja pedig a régi osztrák-magyar hadsereg ezredese. Az előkelő családból származó fiú jó nevelést kapott a szülői házban és midőn az érettségi vizsgát letette, a közgazdasági egyetemre iratták be. Az egyetemi tanulmányait azonban már nem végezte azzal az ambícióval, amely szükséges lett volna, rossz társaságba keveredett és mindinkább lejjebb és lejjebb zülött.

A Lehel Bajtársi Egyesület tett bünvádi feljelentést ellene azért, mert

az egyesület nevében gyűjtéseket rendezett, azonban az átvett pénzeket saját céljaira fordította.

Amikor a Lehel Bajtársi Egyesület feljelentése alapján megindult eljárásból kifolyólag beidézték a rendőrségre, elmondotta, hogy a Lehel Bajtársi Egyesület, valamint a Hungária Bajtársi Egyesület vezetőségének a megbízásából gyűjtött pénzeket, a Hungária Bajtársi Egyesület részére 810 pengőt szedett össze, a Lehel Bajtársi Egyesület részére mintegy 200 pengőt és ezeket az összegeket elsikkasztotta. A gyűjtővevőkkel előkelő társadalmi állásu embereket, egyetemi tanárokat, politikusokat is felkeresett, akiktől kisebb-nagyobb pénzeket vett fel. A megtévedt fiatallembert lakásán házkutatást tartottak és

rengeteg gyűjtővevőt, bélyegzőt és különböző nyomtatványokat foglaltak le.

Vasárnap délután Eperjessy Gézát átszállították az ügyészség Markó-utcai fogházába.

A spanyol lázadást leverték

Saragossában az áldozatok száma husz

Madrid, december 14.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A félhivatalos Fabra-ügynökség távirata szerint minisztertanácsban a belügyminiszter jelentést tett a helyzetről. Utalt arra, hogy a kormány az utóbbi események alatt egy pillanatra sem igyekezett titkolni a közvélemény előtt a valóságot és az események fájdalmas részleteit sem hallgatta el.

Ma már meg lehet állapítani, hogy a lázadást elfojtották.

A felkelőket a hűségei helyőrség és a Saragossába küldött megerősítések leverték s a lázadó csapatok visszavonulóban vannak. Sok fegyvert és néhány teherautót hagytak hátra. A kormánycsapatok körülbelül száz szökésben levő lázadót elfogtak. Az összeütközés áldozatainak száma még nem pontos. A kormány ezután — mondja a félhivatalos távirat — elégtétellel állapítja meg azt a tényt, hogy Spanyolország egyéb területein tökéletes rend van.

A kormánycsapatok 300 foglyot ejtettek

Madrid, december 14. (Havas.) A kormány hivatalos közleményben megállapítja, hogy a zendülést leverték. Jacában és a szomszédos falvakban szombaton délután már helyreállt a normális helyzet. A hűségei katonai kormányzó a többi fogollyal együtt kiszabadították. Az összeütközések során Las Heras hűségei katonai kormányzó megsebesült; két polgári gárdista elesett és huszonöt megsebesült. A kormánycsapatok szombaton délelőtt 200, délután pedig 300 foglyot ejtettek. A zendülők jóformán egytől-egyet fogságba estek. A többi tartományból érkező hírek szerint mindenütt teljes a nyugalom.

A közgazdasági miniszter közölte, hogy Jacával a táviróforgalmat helyreállították.

A fogságba esett zendülők közt van a saragossai

Butor
50 háló... — P 400-401
30 ebéd... — P 500-501
Uriszobák, kombinált-szobák. Részletre is.
PARTOS, VI. Andrassy-út 52 (Bejárati Eötvös-u. sarok)

egyetem egyik tanára, továbbá egy bilbaói orvos és a saragossai, valamint a madridi egyetem több hallgatója.

Két halálos ítéletet végrehajtottak

(Havas.) Madridból érkező hírek szerint a rögtönítélkező haditanács balábra ítélte Galan kapitányt és Salenas hadnagyot. Galan kapitány bevallotta, hogy ő szította a zendülést és magára vállalt minden felelősséget. Az ítéletet végrehajtották. Több más tisztet életfogytig tartó fogságra ítéltek.

VIRÁG

csokrok, arrangementek,
KOSZORUK
a legszebb és legizlésebb
k i v i t e l b e n

KALTSCHMID

élővirág-szalokban
Vidékre is szállít.
Harmincéves ismert cég.
Megrendelések pontosan
h á z h o z s z á l l i t v a .

Budapest, VI. ker.,
Andrassy-ut 46. sz.

Telefon: 216-98

Borzalom Csákberényben, a „veszettség falvá”-ban

Vasárnap érkezett Csákberénybe Budapestről a jelentés, hogy a levágott állatok vesztettek voltak

Óriási izgalomban a kis falu népe — A szomszéd falu lakói messzi elkerülik a veszettség falvát — A reszkető anyák nem engedik az utcára gyermekeiket — Ki adott engedélyt a veszett állat husának kimérésére

Székesfehérvár, december 14.

— A Reggeli Ujság kiküldött tudósítójától. —

Csákberény. Kis falu, nincs telefonja és postája sem. Néhány nap előtt csak a szomszédos falukban tudtak róla, de ma egész Magyarország figyelmére rája koncentrációk. Huszonhat ember betegedett meg, mert veszett állat husából evett. Ma állatorvosok vannak. Kötelességük megvizsgálni minden kivégzésre kerülő állatot. Csákberény az Isten háta mögött van, se postája, se vasútja, se telefonja. De állatorvosának mégis kell lenni. *Ki a bűnös benne, hogy huszonhat magyar végső veszedelembé jutott és halállal pibódi a budapesti Pasteur-kórházban?*

Ki törődik Magyarországon a kis faluval, ha se vasútja, se postája, se telefonja. Fehér megye egyik elhagyott zugában fekszik. Körülötte Merényi Fülöp gróf uradalma. A falu szegény, kevés a földje. Lélekszámban is szegény, kevés a vaks; nincs postája, telefonja és vasútja. Az ország, amely feléje visz, így, télelőben, járhatatlan. Fehérvárról

az autó a harminckilométeres ut utolsó részletét csak dűcögve tudja megtenni.

Kátyuk, tócsák, egész kis Balatonok.

Elszörnyed az ember, hogy keresztül kell menni rajtuk, a kocsi tengelyig süllyed.

Körül a szemhatáron, amint az autó közeledik Csákberény község felé, nem látni egyetlen teremtet lelkét. Messzi, messzi, túl a horizont mélyében ingó akácfasoron, rossz dűlő, agyag makadámja, kész veszedelem kocsinak, lónak, de mégis élet van rajta.

szekerek szinte sűrű egymásutánban, mert a dűlőt elkerüli Csákberényt. A szomszéd falvak lakói, hogy dolguk esik Székesfehérvárról, inkább vállalják a négy-ötórás kerülőt, kocsi, ló veszedelmét, de nem, a Csákberénybe aranyért se tennék a lábukat.

A falu határában elmondja az ovális tábla: Csákberény község, csurgói járás, Fehér megye.

Nincs alatta, hogy veszettség miatt a községen át tilos a járás. Nincs alatta, hogy idegen a

veszettség miatt a faluba nem teheti lábát. Mégis,

amint a szem végigröppen az egyetlen széles utcán, a kátyukon, tócsákon túl nem lát egy teremtet lelkét.

Kihalt házsorok, az eresztől szomorun csöpög az olvadó hó, szinte kuriózum, hogy egy öreg paraszt háromszáz lépés távolságban keresztül-vág az uton. A középkorban a nagy pestisjárványok idején egész falvakat költöztettek el. Azok lehetnek ennyire elhagyottak.

Az autó Csákberény belterületén jobb utra talál, de a gép is ijedez, a sofőr kezét bénítja a rémület, nem mer rákapcsolni, pedig száguldhatna, amint tetszik, de fél, hogy valamelyik ház mögül rálehel a veszettség, összegubbaszkodik a volán fölött és még lélegzeni sem mer.

Délután három óra, a katolikus templomban litániára harangoznak, de nem tódulnak a hívők. Egy-két öregasszony elszántan, de bebugyolálva

— Egy esztendeje, hogy nincs a búzának ára. Bort is természetünk valaha, de senki nem kérdezett utána, a pineékben penészedik. Hogy meggyuk magunk? Ha kedvünk volna rá. De husra se jut, amire lenyelhessük. Most itt ez a veszettség. Tej, amit hozott, keveset a konyhára, de két nap óta ennek is vége. Kíönthetjük az állat elejébe, magunk ugyan meg nem merjük inni, hogy idegen vinné el, szó sines róla, hiszen legjobb szomszédjaink is órák kerülőket tesznek, nehogy megszagolják Csákberényt. Még az, akinek megmaradt az állata, még reménykedhet, mert lesz ennyivalója, ha elmúlik fejünk felül ez a szörnyűség, de akinek elhullott az utolsó marhája is, majd aztán miből él az meg, uram? Itt az adó, a háznépnek kenyér, az adósságok itt-amott. Hej, hogy ez miért szakadt éppen miránk!

Elkísér a kihalt falu során. Az

egyik udvarból hangos beszéd, majd kétségbeesett, szinte üvöltő káromkodás zug kifelé.

Nincs öt perce, hogy Kelemen Márton, a móri körállatorvos megérkezett és kiszállt Horváth Imre földműves udvarába. A Riskát jött meg nézni és Kelemen Márton ebben a pillanatban mondja ki:

— Le kell vágni, a husát elátni!

Nincs arra szó, ami Horváth Imre torkából kitér. Téli magát, a házat, rugdalja az istálló tölgyfaajtáját, messze tágul mellőle pöttömnyi fia is. Kelemen Márton csak a tisztességtudás óvja a komolyabb inzultustól.

Kelemen Márton sorra járja a falu udvarait és

szemöldökig, szája előtt zsebkendővel s a templom is üres. Végre előkerül egy falubeli, Gábor András földműves. Hajlott, ősz ember. A keze reszket, amint megemeli a kalapját. A félelem vagy az öregség miatt?

— Nem tudom, miért büntet bennünket az Ur-isten! A gyönyörű jószág egymásután pusztul! Nagy a veszedelem, nem is tudom mire vélni! Gábor András mondja el, hogy

mióta kipattant a veszettség históriája, a gazdák nem mozdulnak ki az istállókból, éjjel-nappal állataikat őrzik.

Félnek minden pillanattól, hogy nem hozza-e féltett jószágára a veszettséget és a félelem megvan az ok, mert jön a hír, egy nap tiszter is, hogy most az alsó szomszéd tehene, most a felvégi Nagy János ökrén tört ki a veszettség.

Szegény ez a falu. Gábor András így foglalja össze Csákberény tragédiáját:

vasárnap reggel óta egész sereg ökörre, tehénre, kutyára és macskára mondta ki a halálos ítélet. Már éledezik az élet, itt-amott emberek dugják elő fejüket, de az ujságok, amit egymásnak által-adják, szomorúak, leverők. Majd

a községházról Tompa Miklós főjegyző útján szerteszál a legszörnyűbb értesülés. Vasárnap délután érkezett meg a budapesti Állategészségügyi Intézet jelentése, hogy a megvizsgálásra fölküldött bikaagyvelő veszett állathól való.

Most ugrik tetőfokára az izgalom. Mindenfelől jajveszékelve futnak össze a népek. Délben még reménykedtek benne, hogy nincs, nem lehet komolyabb baj. Nem volt veszett a bika, meg a másik se, az első és a huszonhat csákberényi embernek ott főtt. Nagybudapestben nem lesz komolyabb baja, megusszák a kis oltással és holnapra virradóra közöttük lesznek ismét.

A reménynek vége. A bika veszett volt...

Álltukban megszédülnek az emberek és azután szemlátomást összeroskadva, szótlanul térnek vissza konyháikba.

Már csak az a kérdés, hogy

ki lelkiismeretét terheli a szörnyű mulasztás. Hogyan történhetett, hogy veszett állat husát mérték ki?

Nagy Lajos, fehérvárcsurgói körállatorvos, aki már több nap óta van a községben, ezeket mondta a Reggeli Ujság munkatársának:

— A kimért bikát, amíg élt, én vizsgáltam

10 nap
már karácsony

Ne
tétovázzunk!

Ajándékot
az ékszer-
kirakattól

válásszunk!

Öröm, ékesség,
örök érték

meg, de levágás után a husvizsgálatot a járási állatorvos végezte. Az ő negatív boncolási lelete alapján küldték fel az állat agyvelejét Budapestre, az Állategészségügyi Intézetbe. Onnan

ma délben kaptuk a lesújtó eredményt, hogy a vizsgálat eredménye pozitív volt.

Csákberény lakossága pokoli kínokban él. Már kezétfogni sem mernek. Az állatok mellől a legféltőbb gazda is elvonul. Félnék, hogy rájuk ragad a veszettség. A község csupa vonagló rémület. Ki volt az, aki rájuk szabadította ezt a szörnyű veszedelmet?

Most a kuckókban gubbaszkodnak. A gyerekek is olyan mozdulatlanok, akár a sir szélén álló matrónák. Szombat reggel óta nem engedték ki őket az utcára, és nagymamájuk, amint babusgatja, nem tudja ellátni szívében a rémült szót és ki-mondja:

— Melyikünk éri meg a holnapot?

Mohók voltak talán, vagy falánkak Csákberény emberei? Nyugodt, csöndesvérű, halkjárású ez a nép. Nem sietett világlátásban. Jó volt neki vasut nélkül, telefon nélkül, posta nélkül. De mikor Fővegi Ferenc tehene megbetegedett, sorra járta a kisbíró a falu utcáit és dobajával fölajzva a kíváncsiságot, hirdette azóta de tragikus perspektívát kapott ujságját:

— Fővegi Ferenc tehene holnaptól kezdve kimérésre kerül a helybeli mészárszékekben. A hus kilója nyolcvan fillér.

Nyolcvan fillér egy kiló! Rendes ára két pengő is felül. Az egy pengő husz fillérnyi különbség az oka mindennek. Mindenki futott, hogy chessen Fővegi Ferenc tehénből...

A csákberényiek közül csak hármat tartottak Pesten

A Reggeli Ujság munkatársa a csákberényi veszettség dolgában megkérdezte a budapesti Pasteur-intézet helyettes vezetőjét, aki a következő információt adta:

— Elsősorban meg kell állapítanom, hogy a jelentkezett csákberényiek közül tizenkettőt beoltottunk és ezek már haza is utaztak. Három csákberényi lakos azonban még felügyelet alatt áll, ezeket csak holnap oltjuk be és azután majd ők is hazautaznak. A Csákberényből feljött emberek között különös figyelemmel azokkal foglalkoztunk, akik nemcsak ettek a veszett állatok husából, hanem előbb foglalkoztak is az állatokkal, mert ezek sokkal súlyosabb mértékben voltak a fertőzés veszedelmének kitéve.

Kétezer pengő ellenében szabadlábra helyezték Ottó Károly iskolaigazgatót

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A budapesti büntetőtörvényszék vádpancája tegnap foglalkozott a megvesztegetés büntetével vádolt Ottó Károly iskolaigazgató bűnyűjével, aki — mint ismeretes — a kultuszminisztériumban volt beosztva, ahol súlyos visszaélést követett el.

Néhány hónappal ezelőtt Ottó Károlyt felkereste egy székesfehérvári tanítónő azzal a kéréssel, hogy szeretné elnyerni kinevezését. Ottó Károly erre vonatkozólag ígéretet is tett és elmondta, hogy neki a kultuszminisztériumi beosztása folytán módjában van intézkedni, hogy rövidesen kinevezzék valamelyik iskolába. Azután bizalmasan megmondta azt is, hogy természetesen

ez pénzébe kerül.

A tanítónő átadott néhány száz pengőt, majd később ismét megjelent a kultuszminisztériumban, de Ottó Károly egyre húzta az ügy elintézését. Közben kiderült, hogy az iskolaigazgató fogtalanul vette át a pénzt és ezért a tanítónő följelent

tést tett ellene, egyben úgy intézkedett a rendőség, hogy Ottó teltlen érjék.

A tanítónő harmadikban is felment Ottóhoz, akinek pénzt adott át és

amikor az iskolaigazgató az összeget átvette, detektívek ugrottak elő és teltlen érték majd előállították rendőrségre Ottó Károlyt.

A vizsgálóbíró a megtévedt iskolaigazgatóval szemben fenntartotta az előzetes letartóztatásról szóló határozatot, amelyet a vádpancás jogerőre emelt. Néhány nappal ezelőtt Ottó Károly védője, dr. Sándor László utján óvadék ellenében való szabadlábrahelyezése iránt nyújtott be kérvényt a vádpancához, ahol tegnap Ottrubay Dezső dr. elnöklésével úgy döntöttek, hogy

az iskolaigazgatót 2000 pengő ellenében szabadlábra helyezik.

A védő ezt az összeget nyomban letétbe helyezte és Ottó Károlyt elhagyta a Markó-utcai fogházat, de ettől függetlenül az eljárás természetesen tovább folyik ellene.

RAOUL H. FRANCÉ
AZ ÉLET KÖNYVE

ABEL HERMANT
EGY IFJUKOR TÖRTÉNETE

ROMAIN ROLLAND
GOETHE ÉS BEETHOVEN

DANTE
KIADÁS

3 értékes újdonság

A királykérdés és a titkos választójog hiúsította meg az ellenzéki kisgazdablokk megalakulását

Gaal Gaszton a héten publikálja pártja részletes programját. A nagyváradiak nem hajlandók együtt dolgozni Sziij Bálinttal. Mojzes János, a legfiatalabb képviselő próbál közvetíteni a kisgazdaesportok között — Mayer János ellenakciója

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Az országban egyre növekvő gazdasági nyomorúság, de főleg a mezőgazdaság válságos helyzete az utóbbi hetekben egyre erősebben mozgatta meg a politikai erőket és Gaal Gasztonnak a székesfehérvári beszéde óta megindult a különböző ellenzéki frakciók között a tárgyalás arra nézve, hogy hogyan lehetne a kis csoportot nagy ellenzéki kisgazdablokká tömöríteni.

Ezidőszentint tulajdonképpen négy ellenzéki kisgazdapárt van, az egyik Gaal Gaszton agráriuspártja, amelynek Reischl Richárd, Farkas Tibor és Forster Elek a tagjai. Azonban mindegyikük nagybirtokos, ami eleve elidegeníti a kisgazdákat attól, hogy fuzionáljanak ezzel a párttal.

Értesülésünk szerint Gaal Gaszton ezen a héten publikálja pártja részletes programját

s maga ez a tény is arra vall, hogy az ellenzéki blokk megalakítása meg-hiusult.

A másik csoport Sziij Bálint felsőházi tag körül tömörül, akivel azonban a Nagyatádi-párt, amelynek Czeglédy Endre volt nemzetgyűlési képviselő az ügyvezető alelnöke, nem hajlandó együtt dolgozni. A nagyváradiak a királykérdésben ugyan- is az 1920. évi I. törvények alapján áll- lanak és nem fogadják el Gaal Gaszton- nak és Sziij Bálint pártjának a király- kérdésben elfoglalt elasztikus programját. De megátolja az egyezséget Sziij Bálint-

nak a személye is, akit a Nagyatádi-párt nem hajlandó országos elnökül elfogadni, mert

Sziij Bálint nemesak hogy nem hiva a titkos választásnak, hanem az első nemzetgyűlésen ő tett indítványt a nyílt szavazás kötelezővé tételére.

A negyedik csoport a földmunkások pártja, amelynek Dénes István az elnöke és amelyhez tartoznak tekintik Mojzes János, ujonnan megválasztott regőcei képviselőt, a képviselőház legfiatalabb tagját is. Mojzes János azonban még egyik párthoz sem csatlakozott, de ő tárgyal a legtöbbet az egységes front létrehozása ér- dekében, — ezideig kevés sikerrel.

Párhuzamosan ezzel a mozgalommal, magában az egységes pártban is bizonyos mozgolódás észlelhető. A párt kisgazda- tagjai ugyanis egyre jobban elégedetlen- kednek és ez a magyarázata annak, hogy

Meyer János az agrárképviselőket kedre értekezletre hívta egybe,

amit ugyan minden hónapban meg szok- tak tartani, ez az értekezlet azonban rend- kívülnek tekinthető. Az értekezleten az elégedetlenkedő kisgazdákat kívánja Ma- yer János miniszter leszerelni, utána pe- dig azokat a miniszteriális intézkedéseket ismerteti előttük, amelyeket a párt nép- szerűsítésére, továbbá az elégedetlenkedő kerületek elcsendesítésére léptetnek rövi- disen életbe.

Bethlen István gr. elnökletével még karácsony előtt összeül a racionalizálásra alakult tárcaközi bizottság

— A Reggeli Ujság tudósítójától.

Az elmúlt héten Bethlen István gróf miniszter- elnök a külpolitikai utak után a belpolitikai helyzetről is kimerítően tájékoztatta magát. Bizalmas tanácskozások folytak a miniszterelnök, Mayer János, Wekerle Sándor pénzügyminiszter és Scitovszky Béla belügyminiszter között. Mayer Jánossal a kisgazdamozgalmakról beszélgetett a miniszterelnök, a belügyminiszternél pedig az iránt érdeklődött, hogy mik volnának azok a gyorsan megvalósítható közigazgatási intézkedé- sek, amelyek nem igényelnék törvényhozási fel- hatalmazást, a közigazgatást azonban lényegesen leegyszerűsítik.

Megbízható helyről nyert információk szerint Bethlen István gróf még karácsony előtt egybehívja azt a tárcaközi bizottságot, amely az Örfly Imre kezdeményezésére indult ra- cionalizálási terveket készíti elő.

A racionalizálási bizottság, amelynek működé- séről az utóbbi időben semmiféle hír nem volt, két ülést is tartott és az üléseken Csák Károly, F. Szabó Géza, Örfly Imre, Udvardy János, Gyulay Sándor, Szabó Sándor és Madarász Ele- mér vettek részt.

Az egyes minisztériumokban ugyanis elkészül- tek már a racionalizálásra vonatkozó előmün- kálattal. Érdekes sajtósága a racionalizálási mozgalomnak, hogy ezáltal nem felülről, a mi- nisztériumból kezdik a közigazgatás egyszerűsíté- sét, hanem lentről, a falvakból, a városokból és a törvényhatóságokból. Szoros kapcsolatban

van ez a módszer azzal a mozgalommal, ame- lyet a községi jegyzők indítottak, akik külön penaszírodában gyűjtötték össze a községi köz- igazgatás coppjait.

A belügyminisztérium el is készült teljesen a törvényhatósági intézkedést nem igénylő ter- vekkel és

a belügyminiszter a racionalizálási bizottság által jónak talált javaslatokat rövidesen ren- deleti uton lépteti életbe.

Ugyancsak elkészült Thaly Zsigmond helyettes pénzügyi államtitkár is a bizottsággal egyetértően azokkal a tervekkel, amelyek

az egész pénzügyi igazgatás, de főként az adóügy egyszerűsítésére vonatkoznak.

Örfly Imre képviselő és Magyar Zoltán egye- temi tanár, akik a racionalizálás kérdésével nem- csak a legbelsőbban foglalkoznak, hanem az egész mozgalom kezdeményezői voltak, a pénzü- gyi igazgatás reformja terén hajlandók volná- nak addig elmenni, hogy az adóügyi törvények alapelveit is megváltoztassák, Wekerle Sándor pénzügyminiszter azonban inkább a konzervatív álláspont felé hajlik és nem szívesen egyeznek bele az adóügyi törvények alapjainak a megvá- losztásába.

Folytak a racionalizálási tárgyalások a keres- kedelmi minisztériumban és a honvédelmi minis- tériumban is és valószínű, hogy Bud János kereske- delmi miniszter és Gömbös Gyula honvédelmi mi- niszter előbb adják ki a racionalizálási rende- leteket, mint Wekerle Sándor, akinek az állam- háztartás szempontjából legkényesebb a helyzete, viszont a közönség és az adófizetők a pénzügy- minisztériumtól várják azt, hogy a különböző adóveturákat végre is megszüntessék.

Az Erdélyi borozóban

valódi erdélyi flecken, erdélyi rakottkaposzta, vargabéles, kürtöskalács stb. Kedden, csütörtökön és szombaton házilag készített

disznótoros vacsora.

Vacsoránál szikszai HORVÁTH LAJOS zenekara **Állandóan reggelig nyitva.**

Leveskülönlegességek (káposztaleves, bableves, Ujházi- leves.) Reggelig trissen csapolt sör

Szilveszteri asztalrendelés telefon: Automata 217-92

Apostolok sörözője

IV, Kigyó-utca 4-6

Megérkezett

a közkedvelt

müncheni Löwenbräu

St. Benno-Sör

Egyedüli elárúsítás

Förster Miklós vendéglős

„Az Egységes Községi Polgári Párt leg- nagyobb határozottsággal követeli a HéV. megváltását” — mondotta Kozma Jenő

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A zuglói Egységes Községi Polgári Párt va- sárnap délelőtt a rákosfalvai Árpád-mozibon Francisci János elnöke alatt rendezett nagy- gyűlésen Kozma Jenő orsz. képviselő, az egysé- ges községi polgári párt elnöke nagy tetszéssel kísért beszédében kérte a zuglói polgárságot, hogy bizalommal sorakozzék Martin János és Bánó Dezső listavezetők mellé, akik múltó kép- viselői lesznek a kerületnek, a főváros új tör- vényhatóságában. Ezután a rákosfalvai lakosság létérdekét érintő közlekedési viszonyok javítá- sának szükségéről beszélt Kozma és részle- tesen nyilatkozott a HÉV megváltásának kérdé- séről.

Az egységes községi polgári párt a legna- gyobb határozottsággal követeli a HÉV meg- váltását, természetesen a főváros érdekeinek teljes szemelött tartásával és ezért a legala- posabban tanulmányozta e kérdést minden vonatkozásban.

Sajnálatos, hogy egyesek akár pártvezé- ri feltételekkel, akár pedig egészen alap- talan, rosszhiszemű és nem is nyíltan han- goztatott felfételek miatt nem állanak a községi polgári párt mellé ebben a kérdés- ben és ez az oka annak, hogy már egy éve húzódik a döntés a megváltás kérdésében és míg odakünn a választók előtt a megváltás szükségességét hangoztatják, addig odabent az illetékes fórumokon, a zöld asztalnál el- gáncsolják a megváltás komoly valórávalását.

Biztosítja az érdekelt lakosság százait, hogy a párt minden erejével azon lesz, hogy a főváros közlekedésének ez a legsúlyosabb visszassága megszűnjék.

Kozma Jenő ezután kifejtette, hogy a polgári pártok programjai között alig van számottevő különbség és ezért a választóknak olyan pártok- hoz kell csatlakozniuk, amelyek meg tudja valósí- tani az egész polgárság javát szolgáló törekvéseit és nem szabad támogatniuk a listafiskálisokat, akik csak azért állítottak listákat a mostani vá- lasztáson, hogy biztosnak vélt helyeken mint je- löltek szerepelhessenek.

Zajos éljenzés követte Kozma Jenő beszédét, amely után Usetty Béla orsz. képviselő beszédé- ben kifejtette, hogy

a községi polgári párt minden tagja közér- dekből a HÉV megváltása mellé állott, hogy ez a közlekedési intézmény ne a mostani drága tarifával és helytelen időbeli beosztás- sal bonyolítsa le a közlekedést a főváros pe- ritériáiban.

A főváros közönsége bizonyos lehet abban, hogy Kozma Jenő és pártja Budapest jövő fejlődése és a polgárság százszázalékos érdekében ki fogja verekedni a HÉV megváltását, természetesen olyan feltételek mellett, amelyek a főváros anyagi érdekeivel a legteljesebb mértékben számolnak.

Martin János és Bánó Dezső, a zuglói kerület listavezetői beszédeikben kifejtették, hogy első- nek éppen Usetty Béla állt Kozma Jenő mellé, amikor a HÉV megváltásának szükségét hirdette és Zuglói polgársága a maga érdekeit akkor szol- gálja legjobban, ha ennek az álláspontnak köve- tőt és Kozma Jenő harcos közkeletűt minél nagyobb számban küldik be az új törvényható- ságba. Végül Rende Károly dr. méltatta Martin János fővárosi bizottsági tag érdemeit, amelyeket a zuglói polgárság érdekeinek előmozdításával szerzett.

Háromezer szegény gyermeket ruházott fel vasárnap délelőtt a Tébe

A nagyszabású karácsonyfa ünnepen lelkesen éltették a kormányzó feleségét

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A szeretet ünnepe előtti karácsonyfaünnepé- lyek hosszú sorát a Takarékpénztárak és Ban- kok Egyesülete nyitotta meg vasárnap délelőtt, amikor is a

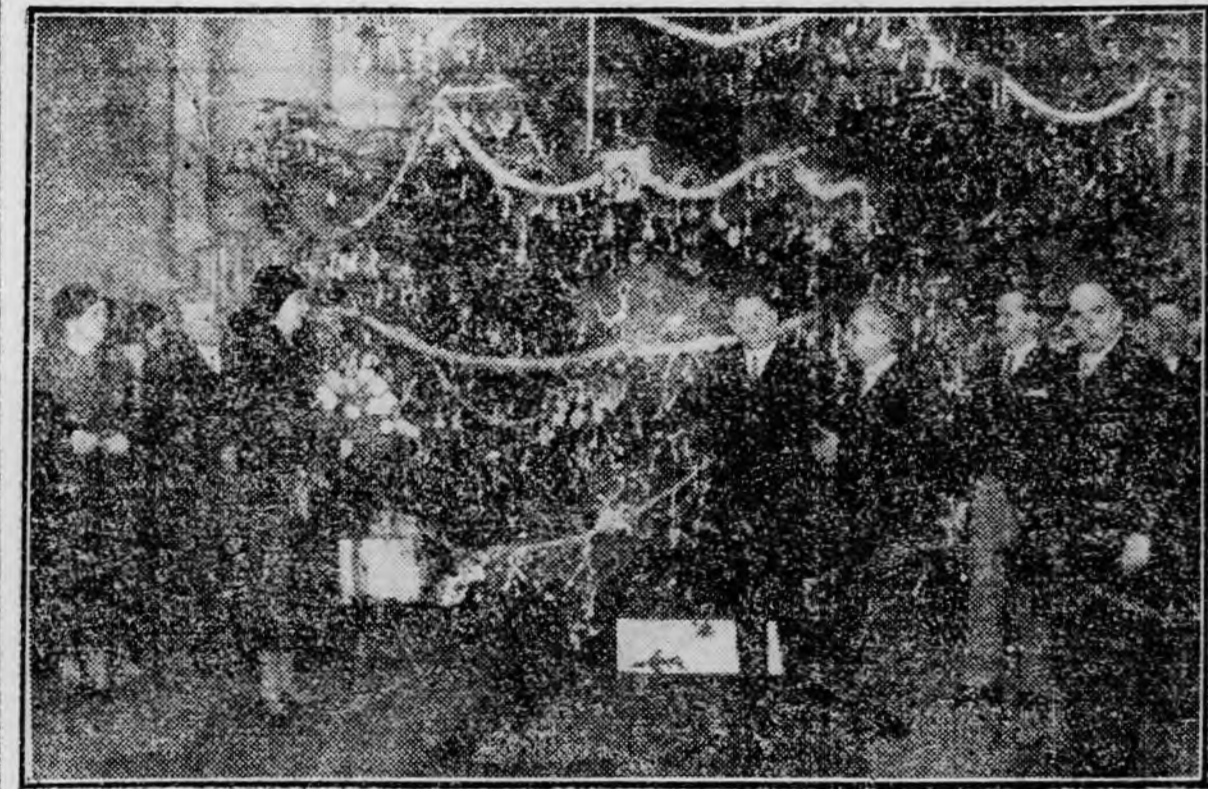
TÉBE karácsonyfa-akciója révén háromezer szegény fővárosi gyermek kapott meleg téli- kabátot, cipőt, és élelmiszert.

A tőzsdepalota főbejárataánál a gyermekek százai álltak sorfalat, kezükben nemzeti színű zászlóc-

fordított jótékonyági és kulturális célokra.

— A TÉBE igyekszik mindent megtenni — mondotta Hegedüs Loránt — a nyomorgó sze- gény magyar gyermekek érdekében és ez a ka- rácsionyfaünnepély is ennek bizonyossága.

Percekig tartó taps követte Hegedüs Loránt szavait, majd a székesfőváros nevében Liber Endre tanácsnok mondott beszédet. Az ünnepség utolsó szónoka Fekete Béla népjóléti miniszteri

A kormányzó né a Tébe karácsonyfaünnepénél

Balról: Horthy Mik- lósné, Jobbról Hege- düs Loránt, Farkas igazgató (Kereske- delmi Bank), Lie- ber tanácsnok

kákkal, míg a nagycsarnokban mennyezetig érő, csillogó karácsonyfa fényeskedett, körülötte az árva házak részére előkészített kabátokkal, cipők- kel és szeretetesmagokkal. Háromnegyed tizen- egy órakor érkezett Horthy Miklósné, a kor- mányzó felesége, akit Milos György kormányfőta- náncos, Némethy Kálmán alezredes és Kresz Ká- roly kincstári főtanácsos fogadott.

Horthy Miklósnét elsőnek Hegedüs Loránt dr., a TÉBE elnöke üdvözölte és határos beszédében rámutatott arra, hogy a

TÉBE ebben az esztendőben 302.000 pengő

tanácsos volt, aki a TÉBE-nek legteljesebb elis- merését fejezte ki áldásos munkájáért.

A kiosztás munkáját a TÉBE tagintézetek ve- zetőinek feleségei vállalták.

A kiosztás közben nagybányai vitéz Horthy Miklósnét, a kormányzó feleségét az ünnepség rendezői és Hegedüs Loránt végigkiszállították a kiosztóhelyek előtt. A főméltségű asszony hosz- szu ideig elbeszélgetett a jótékony-hölgyekkel.

A magyar ipar szempontjából is jelentős a TÉBE gyermekfelruházási nagyszabású akciója, mert tradícióhoz híven a fehérneműhöz, a téli- kabátokhoz és a cipőkhöz csak magyar terméke- ket engedett felhasználni.

Az ajándékok kiosztása délután két óráig tar- tott, amikor minden arra rászoruló és az ak- cióban részes boldog gyermek hazavitt ajándé- kát.

Kihelyezek 8 1/2 0/0-kal nagyobb összegeket budapesti bérházakra öt évre lekötve kül- telki és környékbeli ingatlanokra gyors, olcsó köl- csönt folyósítok. SOLT LAJOS v. bankkezelő, V. Gróf Tisza István (volt Fűrődő) utca 10. szám Telefon: Automata 800-95

Kosztipénzeket kedvező kamatozá- s mellett elítélendők Párdi Balogh Constantin banküzlete, Fennáll 40 év óta Budapest, VIII, Baross-u. 22. Telefon: József 355-73

Eredmény nélkül értek véget a vasárnapi magyar-csehszlovák kereskedelmi tárgyalások

A két ország del egátusai olyan kompromisszumos megoldást keresnek, amely lehetővé teszi a szerződés nélküli állapot elkerülését

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Ma jár le a magyar-csehszlovák kereskedelmi szerződés érvényességének ideje. Ha tehát ma estig a két ország között nem jön létre a megegyezés, akkor kedden reggel már életbelépnek az autonóm vámtarifátelek mindazokra a cikkekre nézve, amelyeknek vámjait eddig a magyar-csehszlovák kereskedelmi szerződés mérsékelte. E pillanatban tehát nem kisebb jelentőségű kérdésről van szó, mint arról, hogy sikerül-e a megegyezés a két ország között.

— vagy pedig vámháborúra kerül sor.

A csehszlovák kormány kérésére a magyar kormány megbízottai Nickl Alfréd követ, meghatalmazott miniszter vezetésével pénteken este utaztak Prágába, hogy az utolsó pillanatban keressék a megegyezés lehetőségét. A vámháború lehetősége egész gazdasági életünket igen közelről érinti, mert az autonóm vámtarifa lényegesen magasabb tétellei az egyes importáruk cikkei igen számottevő mértékben drágítanak. Csehszlovákiai viszonylatban elsősorban a textilárak drágulása jön figyelembe.

A magasabb vámtételek következtében

az onnan behozott szövetek ára méterenként ötven fillértől két pengőig drágulnának.

Lényegesebb drágulást jelentenének az új vámtarifák a porcellánáraknál is olyannyira, hogy a díszműárak behozatala egyenesen lehetetlenné válna. Ugyanílyen sors érné a híres prágai sonkát is, melynek vámtétele 48 aranykoronáról 100 aranykoronára emelkedne. Ugyancsak lényegesen drágítanak az új vámtételek a bórárak behozatalt. A Gyáriparosok Országos Szövetsége hivatalosan közölte, hogy az iparcikkek vámtételének emelkedését egyetlen magyar iparág és iparvállalat sem fogja áremelésre felhasználni. Ismerve azonban a gyáripar árpolitikáját, ez a nyilatkozat a közönséget az áremelések tényleges elmaradásáról alig nyugtathatja meg.

A vasárnapi tárgyalások legújabb fázisairól prágai tudósítónk alábbi telefonjelentése számol be:

Prága, december 14.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A csehszlovák-magyar kereskedelmi tárgyalásokról szombaton este szűkszavú hivatalos jelentést adtak ki. A kiszivárgott hírek szerint a magyar delegáció a tegnapi tárgyalások során hajlandóan mutatkozott egy legfőbb kedvezményen alapuló ideiglenes szerződés megkötésére, ha annak alapja a jelenlegi kereskedelmi szerződés lesz és

ahol csupán a csehszlovák agrárvámokra és magyar ipar védelmére vonatkozó részt kapcsolják ki.

Az állatvám-egyezmény továbbra is életben marad. A magyar delegáció továbbra is hízott sertés Csehszlovákiaiba való behozatala terén új rendszert kíván életbe léptetni és kívánja, hogy a magyar szalámi kivételére asszimilációs záradékot hozzanak és helyezték hatályon kívül a lisztkeverésről szóló törvényjavaslatot, végül hogy csehszlovák részről szüntessék meg az engedélyezési eljárást. Ezzel kapcsolatban a Lidove Noviny azt állítja, hogy a tárgyalások csak akkor vezetnek eredményre, ha magyar részről megelégednek a lisztkeverési törvény mérséklésével és nem kívánják annak hatályon kívül való helyezését.

Általában székszissel néz a Lidove Noviny a tárgyalások befejezése elé. A cseh nemzeti demokrata Narodni Listy sem lüz sok reményt a tárgyalásokhoz. Megállapítja, hogy a tárgyalások nehézkesen folynak és nem tudni, hogyan fejeződnek be. A cseh nemzeti demokratakhöz közeli Narodny Politikában Navratil dr. kereskedelmi minisztériumi osztálytanácsos a lap főhelyén foglalkozik a cseh-magyar kereskedelmi tárgyalásokkal és kénytelen beismerni, hogy

Csehszlovákia számára a legnehezebb agrár-állammal tárgyalni, legyen az az agrárállam akár Magyarország, akár Jugoszlávia, akár pedig Németország.

A cseh agráriusok érdekei Navratil szerint összeférhetetlenek a magyar delegáció két követelésével, hogy a csehszlovák kormány szállítsa le a lisztvámokat és a hízott sertés vámját és engedje meg, hogy a csehszlovák lisztet 3:1 arány helyett 1:1 arányban lehessen kiűzölni, tehát magyar liszttel keverni. Ebben a csehszlovák agráriusok nem mennének bele és az ő bejegyzésük nélkül nem lehet semmit sem tenni. Navratil úgy véli, hogy a szerződés nélküli állapot elkerülésére csupán egyetlen lehetőség van, és pedig

a legtöbb kedvezmény alapján megkötendő új kereskedelmi szerződés.

Vasárnap délelőtt folytatták a csehszlovák-magyar kereskedelmi szerződéses tárgyalásokat. A mai tanácskozások eredmény nélkül értek véget és a kiszivárgott hírek szerint nagyon kevés remény van arra, hogy a holnapi nap meghozza a kívánt eredményt. Ma még hivatalos jelentést se adtak ki a tárgyalásokról és a legközelebbi hivatalos jelentést csak hétfőn adja ki a sajtóiroda.

A tárgyalások azon akadtak meg, hogy a cseh agráriusok szigorúan ragaszkodnak követeléseikhez és a nagyipar érdekeit képviselő polgári pártok, valamint a szociáldemokrata párt kénytelenek meghajolni az agráriusok követelése előtt, mert ellenkező esetben megbukna a koalíció. Friedmann Gyula miniszteri tanácsos, a csehszlovák delegátusok vezetője a késő esti órákban a következőket mondta a Reggeli Ujság munkatársának:

— A mai tárgyalások során mindkét fél kifejtette álláspontját és a két delegáció kölcsönösen vizsgálat alá veszi a mindkét részről elhangzott kívánságokat. A felek egyelőre olyan kompromisszumos megoldást keresnek, amely lehetővé teszi a szerződés nélküli állapot elkerülését. A helyzet kiesüszött a cseh delegátusok kezéből, mert ugyszólván minden attól függ, hogy a magyar delegáció elég belátó lesz-e és teljesíteni fogja-e a csehek kívánságait.

velünk. Minden engedékenység és a barátságos megegyezésre való minden hajlamosság ellenére is,

a presztizs kérdésében való állásfoglalásunkat nem adhatjuk fel teljesen.

— A kenyér a mi kezünkben van, így tehát nyugodtan várhatunk. Az iparcikkekben való szükséglet — sajnos — a fogyasztás lezuhant mértéke miatt nem túlságosan jelentékeny. A szükségletet a magunk ipara is kielégítheti.

— A kormány akciót indított arra, hogy a mezőgazdaságot olcsó anyagokkal és bõrrel lássa el és elérte, hogy az árak 50 százalékkal csökkenjenek, ez pedig biznyság arra, hogy a fontosabb iparcikkekben behozatal nélkül is ki tudjuk elégíteni az igényeket. Csehország elsősorban luxuscikkeket exportál hozzánk, már pedig ezek nem elsõrendû szükségletek. A luxusszükségletek kielégítésére akár hónapokon keresztül is várhatunk.

— Mint agrárius, azt a nézetet képviselem, hogy a most folyó tárgyalások során nem szabad, hogy feláldozzuk a magyar gyáripart, hanem arra kell törekednünk, hogy az egész gazdasági élet érdekeit megvédõ megoldást találjunk.

Összeesküvés vaságyak
sodronyágbetétek, vas-, rézbutorok kárpitozott matracokat legolcsóbban szállít **Frohászka** gyáros, VI. Gróf Zichy Jenõ-utca 46. — Fióküzlet: Üllõi-ut 9.

MODERN BUTOR SZALON
Állandó kiállítás. Rendkívül elõnyös fizetési feltételek * VII. Üllõi-ut 14

Casals-hangverseny Budapesten 1930-ban

Telefonbeszélgetés herceg Hohenlohe Ferencné uszályos ruhájáról, a dekoltált női háta és flitterbarettek nagy divatjáról és egyebekről

Írta és rajzolta: Lukács Klári

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Halló? Igen. De igen, aludtam. Dehogy, drágám, azért nem zavarasz. Csak beszélj.

Nem köszöntöttelek vissza az autóból? Hadd el, szívem, a Vigadó körül igazán nehéz volt valakit észrevenni, a négyes sorban haladó autók valamelyikében.

Bevallom neked őszintén, el voltam ragadtatva, hogy egy ilyen rövid főnév: *Casals*, ezt varázsolja Pestből. Mégis csak nagyszerű város! A pestiek fogékonyak minden iránt, ami komoly művészet.

Ugyan? Most voltál először *Casals*-hangversenyen? Én, persze...

A Cica figyelmeztetett, hogy oda fel lehet venni az új *LeLong*-modelleket? Hogyne, láttalak, drágám, amikor az első sorok előtt végigvonultál. Igen. A ruhád gyönyörű, de nem elég, ha felveszed, azt viselni is kell tudni. És amint bejöttél a terembe, gyönyörűen meghosszabbított szempillákkal, legszebb mosolyoddal, — sirni tudtam volna, úgy sajnáltalak. Szívem, te akit a napokban, egy esős délelőttön olyan graciózen láttalak szaladgálni glóknis szövetszoknyádban, rövid bundádban, — itt, a kivilágított teremben, sleges ruhádban nem tudtál járni. És nemcsak a lábaddal, hanem a kezeiddel sem tudtál mit kezdeni, sőt a fejtarthatásod is rossz volt. Az ég szerelmére: *ne vonulj* olyan ünnepélyesen, hadd azt másokra, — te csak úgy lépj a terembe, mintha a Lampel és Ludwighoz nyitnál be, hogy fogkrémet vásárolj. A *Hohenlohe* Ferencné az vonulhat. Mert gyönyörű és hercegné és magas és született grófnő és karcsú és olyan briliáns butonjai vannak, hogy az egyiknek az árából szépen szanalni lehetne az uradat és még maradna is egy kis villácskátok — és mindezt összevéve és ezenkívül is fedelmi jelenség.

ruhában, ezüst flitter kabátban.

Aki vele volt? Egy ismert politikus fia, — mostanában minden hangversenyen együtt láthatók. Vonultak még: *Münich Aladárné*, borvörös velour transparentben és *Éber Málka*, — az a szőke, aki mellette ült — fekete ruhában. Patou-zöld flitter kabátban.

Barna csipkével kombinált tafftruhában? De-hogy is nem!

Az a szép *Salacz Oszkár* né volt

ruhában. O volt a legpárizsiasabb.

A fiatal báróval? Nagyon helyes, szívem, a megfigyelésed, az vérbeli párizsi nő. *Marcelle Meyer*-nek hívják. Zongoraművész. Ugyanaz, aki olyan óriási sikert aratott két héttel ezelőtt az Operában, a filharmónikusokkal megtartott hangversenyén. Nem tudom, láttad-e gallérszerű strass-collierjét? Nagyon jól illett fekete csipke-ruhájához. A csinos báró egyébként tényleg nagyon muzsikális és a zene már számos fiatal külföldi zongoraművésznel hozta össze.

Igen, én is láttam néhány baretet. De ne hidd, hogy mindenkinek jól áll. Abhoz olyan szépnek kell lenni, mint amilyen *Zombory Mercedes*. Ő nagyszerűen festett fekete ruhájához, acélszürke flitter baretjével. Az arany flitter barettes *Radó Teri* volt.

Igen, igen, nagyon elegáns a sok fekete ruha, ragyogó nyakékekkel, hosszú fülbevalókkal és a csuklóra kötött színes mousseline-zsebkendőkkel.

Sőt. Ma már divatja mult szokás a decolletaget fehérre puderozni. Eppen az a szép, hogy a meztelen háta és vállak inkább kreolok és a természetes bőr felülete fénylik.

Ó, hogyne, gyönyörűen játszott. Ugy van. Szinte arisztokratikusan.

De kedvesem, alaposan tévedsz. Aki a zongoránál ült, az *Schulhof Ottó*. A kis kopasz ur, aki gondolkázott, az *Pablo Casals*.

Neveltségesen olcsó
a Reggeli Ujság előfizetési ára:
Egész évre 10, félévre 5, negyed-
évre 2.80 pengő. Minden posta-
hivatal fölveszi az előfizetést

Szabó Sándor dr., az Egységes Párt alelnöke nem riad vissza a csehekkel való vámháborútól

Bécs, december 14.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Szabó Sándor dr., az egységes párt alelnöke az egyik bécsi lapban vasárnap nyilatkozatot adott a cseh-magyar vámviszály dolgában. Szabó Sándor a következőket mondotta:

— Mint agrárérzületű képviselő megállapíthatom, hogy

még a vámháborútól sem riadok vissza abban az esetben, ha Csehszlovákiával nem sikerülne kielégítő megegyezést kötni.

Az a meggyőződés, hogy Magyarország a maga gazdasági érdekeinek veszedelmeczetése nélkül is elbírná a csehekkel való vámháborút.

— Csehszlovákia a gazdasági tárgyalásokban Magyarországgal nem úgy tárgyal, mint egyenlő értékű tényezővel. Nagyon is felülről tárgyal

Összes bundáimat készpénzért olcsón elárusítom!

Breitfeld
szücs, IV. Váci-utca 14

Maradandó értékű

ajándék

a hordozható villamos

Singer

varrógép

Preciziós munka és elismert legjobb minőség!

Részletfizetésre is! ♦ Kényelmes havi részletek
Díjmentes bemutatás saját otthonában

Singer Varrógép Részvénytársaság
Fiókok mindenütt

A kenyérgabona árának emelkedése elképzelhetetlen légvár — mondotta gróf Somssich László az Omge közgyűlésén

Elkészített a olettatörvény — Gazdasági antantot sürget az Omge elnöke — Radikálisan kell csökkenteni a költségvetést — A cseh és a német kereskedelmi szerződések

— A Reggeli Újság tudósítójától —

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület vasárnap tartotta az idei évi közgyűlését, amelyre a vidék gazdái és birtokosai feltűnően nagy számban érkeztek a fővárosba. A közgyűlést Somssich László elnöki megnyitójával kezdte be.

A világ mezőgazdaságának helyzetét az elmúlt évben egy olyan jelenség uralta, melyre példa egyáltalán nem volt s mely abban kulminál, hogy a gabonafélék árai egy olyan szint alá süllyedtek, mely alatta van az 1895-ös árdepresszióknak, mert akkor a budapesti tőzsdén jegyzett legalacsonyabb buzaár 13 aranykorona 71 fillér volt, holott a jelen év október 28-án volt 14 pengős kötés is.

Ezen világpiaci árdepresszió okai világosak. Elsősorban évente a vetésterület növekedésében és a holdankinti átlagtermés emelkedésében leli magyarázatát.

Hozzájárult azonkívül az utolsó időben az orosz gabonának az európai piacokon dumping-áron való megjelenése.

Lényeges befolyást gyakorolt az értékesítésre a változott életmód.

főleg a sport erőteljes fejlődése következtében a kenyérgabonában beállott fogyasztás csökkenése is.

Igy Európában 12,5 százalékkal csökkent a kenyérgabona fogyasztása, lakoson és fejérenként átlag 19 százalékkal. Ily körülmények között

a kenyérgabona árának emelkedése szinte elképzelhetetlen légvárként tűnik fel,

nem mondom, talán itt-ott egy mesterséges játék vagy spekuláció némi fellendülést hozhat,

de tartós javulásra semmi ok, sem kilátás nincsen, tehát intve óvom gazdátársaimat, hogy ilyféle reményekre alapuló spekulációba bocsátkozzanak, mert ez veszélyt okozhatja.

Nálunk az értékesítésre gátlólag hatott az ugynevezett bolettatörvény késői időpontban való életbe lépése s így sem a gazda, sem a kereskedelem nem tudta kihasználni a július és augusztusban érvényben lévő még tírhető árakat, mely idő alatt viszont a jogszóló buza jóformán egész termése elhelyezésre talált.

A 90-es évek gazdasági válsága azonban lényegesen különböző a mai viszonyoktól, amennyiben bár akkor is alacsonyok voltak a terményárak, viszont azonban az iparcikkek és a hitel kamatai olcsók voltak, de a közterhek is a maiak felét is alig érték el.

Igy állván a helyzet, mint egyellen megoldás, mind* erőteljesebben jelentkeznek a nemzetközi gazdasági megértés és összefogás problémája, de nem egy oly Pán-Európa gondolatában, mely a politikai kérdéseket helyezi előtérbe, hanem

mindenekelőtt a gazdasági kérdések sürgős megoldásában kell keresni a helyzet kulcsát és pedig a tengerentúli államokkal egyetértve képzelhető csak el ezen gazdasági ántant.

Megértésre kell jutni a nagy ipari államokkal is, itt lép előtérbe a kereskedelmi szerződés kérdése. Mindinkább szembevetendő azon tény, hogy a legtöbb kedvezmény elmélete nem nyújt elegendő védelmet a mezőgazdasági terményeket kivívó országoknak, mert hogy hasonló feltételek között beeresztik a nyugati államokba a mi terményeinket, mint a tengerentúliakat, ezt tekintve teljesen elütő termelési körülményeinket, csakis a mi kizárásunkra vezethet. Ezen tény-körülmények felismerése veti fel önként egy jobb és a mai gazdasági viszonyok között alkalmazhatóbb válmolitikai elmélet gondolatát, amely abban kulminál, hogy

bizonyos földrajzilag egymással határos s gazdaságilag a normális árukeret tekintetében egymásra utalt országok egymással mintegy gazdasági szövetségre lépnek

s egymás árui más államokéval szemben kedvezményes elbánásban részesítik anélkül, hogy saját termelésük védelmét elejténék.

Elsősorban a közterhek csökkentése vezet-het némiéig ehez, mert ez egyaránt érinti a mezőgazdaság összes ágait, nemcsak a buza, vagy a rozsozt termelő gazdaságokat.

Radikálisan véget kell vetni az államháztartás túlméretezett kiadásainak, egy kb. 1 milliárdos budgetnél a hallomás szerint tervezett meglakartítások még nem merítik ki a legnagyobb

takarékosság kritériumát. Kiszállási díjak lefartasától még nem leszünk gazdagabbak.

A közterheket annakidején 32 pengős buza-árhoz szabták, nem pedig a mai 14 pengőshöz.

Ki akarok térni főterményünk, a buzának minőségi termelésére. Köztudomású, hogy a buzának most már nemcsak hektolitersúlya képezi a kelendőség kritériumát, hanem annak bellartalma, főleg a sikért illetőleg. A sikértartalom megállapítását minden egyes malom ma külön-külön teszi vizsgálat tárgyává. Minthogy éppen a kivételre kerülő buzáknál, illetve annak értékesítésénél fontos a magas és kedvező sikértartalom, olyan vizsgálati módszer utján kellene annak itthon történni, hogy a külföldön is akceptálják azt s annak mintegy nemzetközi módszerre kellene válni, de közrejátsszik a vizsgálat meg-ejtésének időpontja is, mely rögtön termés után más lehet, mint hosszabb tárolás után, ahogy ezt az idén többször láttuk. Hogy a gazdák könnyebben és gyorsabban juthassanak az ilyféle sikérvizsgálatok eredményéhez s megismerhessék buzájuk belértékét, célszerűnek mutatkozna ily sikérvizsgálati állomásokat, sőt roszdakutató m-tézeteket is több vidéki városban felállítani.

A gazdák jogos követelménye, hogy a termelőknek fizetendő téjára oly szinten tartassanak, mely a termelési költségeken felül bizonyos méltányos hasznót biztosít. A budapesti fogyasztói és vidéki termelői ár között egy száz százaléknál immár nagyobb különbözet áll fenn, gyakran a közvetítő kereskedelemlnek adott jutalék magasabb a termelői árnál s ez teljesen egészségtelen állapot, mely csakis

a vállalatok túlméretezett adminisztrációjában, közvetítőknél adott túlmagas jutalékban, a tejkereskedelem helytelen szervezésében

és üzemszervezésében, végül ezen üzletág racionalizálásának teljes hiányában leli magyarázatát. Az októberben tartott tejanakélon elhangzott kormányintézkedések után joggal várhatjuk a kormánytól, hogy e téren rendet fog teremteni.

Mi gazdák teljesítsük kötelességünket fokozott mértékben azáltal, hogy a közéletben tevékenyen részt veszünk, tekintetben a legnagyobb önzetlenségre és önfeláldozásra kell felkészülnünk.

A lelkes tapsal fogadott beszéd után bemutatták a nyomtatásban megjelent évi jelentést az egyesületnek, majd tápiószecsei tangazdaság vagyonmérlegének bemutatása és a felmentések megadása után az OMGE százéves jubileuma alkalmából kitüntetettek névsorát olvasták fel. Mutschenbacher Emil dr. igazgató az 1931. évi egyesületi költségvetés előirányzatának bemutatásakor bejelentette, hogy először van deficités költségvetése az OMGE-nak, ami szintén egyik tünete a gazdasáradalom egyre jobban romló helyzetének.

Mutschenbacher Emil igazgató az egyesület jelentésével kapcsolatosan kitért a mezőgazdaság aktuális problémáinak az ismertetésére és kifejtette, hogy az árak megjavításának két lehetősége van, egyrészt a belső piac megerősítése, másrészt a kivétel biztosítása. A belső piac vásárlóereje azonban a mezőgazdaságból indul ki s így a belső piac megjavítása, míg a viszonyok meg nem javulnak. Áttérve a cseh tárgyalásokra, elmondta, hogy dec 6-án Mikulás ajándékként közölték a csehek, hogy hajlandók a legtöbb kedvezmény alapján fentartani a szerződéses viszonyt, ami azt jelenti, hogy ők élvezik a legtöbb kedvezmény előnyét. Magyarország azonban csak mintegy 7 százalékat tarthatja meg az eddigi kedvezményeinek. Csehországnak ugyanis csak Romániával van tarifális megegyezése, nekünk viszont a franciáknak, olaszoknak és Ausztriának biztosított kedvezményeket kellene megadnunk. Ez azonban olyan paktum leoninum volna, amelybe nem mehetünk bele.

Hajlandó a magyar kormány az egységére, ha a csehek eltekintenek az időközben életbe léptetett intézkedésektől. Nevezetesen, ha visszavonják a lisztkeverési kényszerre vonatkozó rendelkezést, amely szerint a Csehországban árusított lisztnek csak a negyedrész lehet külföldi. Meg kell ezenkívül szüntölni a lisztvizsgálati rendszert. Azonkívül ragaszkodnunk kell a nehéz hízott sertések kivételénél a mai állapotokhoz, mert itt is prohibívitv intézkedés történt.

A mi delegációnk elutazott, hogy utjuk milyen eredménnyel járt, azt nem tudjuk. A gazdasáradalomnak azonban kifejezést kell adnia annak a felfogásának, hogy a cseh szerződést csak úgy vagyunk hajlandók meghosszabbítani, ha ezek a minimális kívánások teljesítettek és az egység

mindkét fél méltányos szempontjainak megfelel. Ha a csehek erre sem hajlandók, akkor sokkal helyesebb belemenni egy vámháborúba, mert amiről lemondunk, azt nem kaphatjuk vissza.

A másik aktuális kérdés a német tárgyalások ügye

A német gazdáknak nem jelent veszélyt az, ha a magyar áru megjelent a piacon, mert mi nem akarjuk a német árat letörni, ellenkezőleg, mi élvezni akarjuk a németországi jobb árakat.

Most töltötte be az OMGE életének századik esztendejét, de csak azt mondhatom, amit eddig is, hogy a gazdasáradalom ragaszkodjék a maga szervezéséhez és ragaszkodásának adjon is kifejezést.

Hosszas taps fogadta Mutschenbacher Emil szavait, majd Szávózd Richárd szólalt fel. Kifogásolta, hogy az állam maga akadályozza meg azt, hogy olcsó szénárak legyenek. A tejkérdés a legfontosabb problémája a mezőgazdaságnak jelenleg, mert az állattartással és a trágyázással van összefüggésben. A műtrágyahasználat 14 ezer vagonról 4 ezer vagonra csökkent; legnagyobb erejét veszti tehát el a mezőgazdaság, ha állatállomány meofogvatkozik. Osvitz Géza felszólalása után Örsy Balogh Brunó emelt kifogásokat a németek vámpolitikája ellen.

A felszólalások után az OMGE jutalmait osztották szét. Rubinek Gyula emlékdíját Éber

Vállalt kötelezettségeink arra kényszerítenek, hogy készpénzért, minden elfogadható áron árusítsunk.

Öriási választék:

Perzsaszőnyegek, antik butorok, nemes vitrintárgyak, japán bronzok és satsumák

ANTIKART RT. (ig.: Sternberg Z. J.) VII., Dob- és Kazinczy-utca sarkán

Telefon: Józ. 403—68 és 423—59

Üzlethe'ységünk több-évi szerződéssel áladó

Ernő dr. kapta, majd kiosztották az 1929. évi országos tejlési és tenyészési díjakat.

Az idén került a sor a következő hat évre az elnöki, valamint a négy alelnöki tisztség ujonnan való betöltésére is. Az elnökség kivonult és Teley József gróf ült az elnöki székbe; megalkotották a szavazatszedő bizottságot és megkezdődött a választás az 1931-től 1936-ig terjedő tisztségek megújítására.

Százötven vettek részt a titkos szavazásban s elnökké újra Somssich László grófot választották meg egyhangulag, alelnökök pedig Székács Elemér, Beliczey Géza, Purgly Emil és felsőbbi Nagy Pál lettek. Somssich gróf, akít harmadszor választottak meg, meleg szavakkal mondott köszönetet.

Boszorkánytánc a Városi Színház szubvenciója körül

Kiss Menyhért a Ferenczy-kombináció ellen

— A Reggeli Újság tudósítójától —

Az agyondédelgetett és agyonsubvencionált Sebestyén-rezsím stílusos végtablója: a vagyontalankult szimigazgató a saját autóján távozott a Városi Színházból, az agyonnyargatott, betegre koplalt személyzet előtt bevágták a szinaáz kapuját és fönn, az igazgatói szobában, a díszkörtén hátrahagyott és leleményesen lehámlasztott adósságok teletjén, mint utjavestett, tanácstalan vándor gunnyaszt Ferenczy Károly, az utód.

Olyan komikus ez a kép, hogy felérne mulatság dolgában akármelyik operettel, ha a háttérből szüntelenül nem hangoznék a jajgató kórus, amely háromszázhusz dolgozó, koplaló ember keservét sirja bele ebbe a karácsonyi ünnepre készülő világba.

Hangzik ez a kórus, most talán még erősebben, mint napokkal ezelőtt, amikor egy szál zongora mellett sirva gajdoltak, mókáztak, ugráltak és táncoltak a székesfőváros legnagyobb színházának tagjai.

Tehetlenségében a város felelős tényezője egyetlen fillér segítség nélkül lába vágta rájuk az ajtót, hiába oltotta el a rivalda fényét, hiába engedte le a vassüggönyt, ez a kórus, amely minden kultúra és emberiség szegényére hónapok óta sir és jajong, most a kapukon kívül rekesztve, még vadalóbban, még szörnyűségesebben hallatja gyászos hangját.

Hetek óta folynak a tárgyalások Ferenczy Károlyval és hetek óta nem kapnak pénzt a Városi Színház tagjai. Üres ígéretekkel traktálják őket.

Ezalatt a város ügyésze egyre csak várja, várja az új bérlőt, hogy bemutassa a megkívánt százezer pengőt, de Ferenczy Károly egyre csak igéri a megjelenését.

A szerződést is ezért nem készítette el a városi ügyész, mert a vállalkozó eddig csak ígért, de nem produkálta a pénzt. Váimani zavaros keríngés folyik: a város nagyon helyesen ezáltal nem engedti lekötni a szubvenciót, a hitelt folyósító bankház pedig ragaszkodik ahhoz, hogy a szubvenció havonként az ő pénztárába utaltassék.

A Stux-bankház, amely régebben 60.000 pengőt folyósított Sebestyén Géának és ebből a 60.000 pengőből eddig mindössze 4000 pengőt kapott meg, hajlandó újabb 60.000 pengő folyósítására, ha a város egyenesen a bankház pénztárába fizet havi 13.000 pengőt.

Az ügyészség eddig ellenállt minderr ilyen próbálkozásnak és a polgármestertől utasítása is van, hogy a szubvenció lekötésébe semmi szín alatt ne menjen bele. Hétfőn délután az igazgatóság ülésén Kiss Menyhért szóva fogja tenni a boszorkánytáncot, amelyet a szubvenció körül járnak és követelni fogja, hogy a Városi Színház kulisszatitkai napfényre kerüljenek.

Sajnálom, hogy a színház erre a sorsra jutott — mondta Kiss Menyhért — és az igazgatóságnak parancsoló kötelessége, hogy a válságot mihamarabb úgy megoldja, hogy ebből újabb válság ne keletkezhessék. Véleményem szerint a Ferenczy-kombináció nem alkalmas erre. Én a magam részéről azon az állásponton vagyok, hogy a színházat öt hónapra házi kezelésbe kell venni, azután kiírni a legszélesebb körű pályázatot.

Ennek a csuf handabandának most aztán igazán véget kell vetni. Liber Endre felelős érte — akármennyire is értékeljük nagyszerű munkásságát más téren — hogy a dolgok idáig fejlődtek, ugyancsak ő felelős azért, hogy a felügyelete alatt álló színházban hónapok óta nem jutottak megérdemelt bérukhöz a Városi Színház emberei, végül ő felelős a kínos megoldásért is, amely egy szál zongorán keresztül végül a színház bezárásához vezetett. Nem mintha nem akart volna jót, de kétségtelenül győnge volt, amikor erőnek kellett volna lenni és gyengének bizonyult később is.

Ahelyett, hogy a sztrájk után nyíltan föltárta volna a helyzetet s pontot tett volna a rozszul végződött rezsim után, amelynek minden toldás-foldás ellenére össze kellett omolnia, folytatta az ántmentés kétségbeesett, de reménytelen munkáját.

Minden jószándéka ellenére tápot adott a sultogóknak, akik a színházi berkekben sugnak-bugnak, gyanúsítanak, vádolnak és arról beszélnek, hogy Ferenczy Károly csak a strohmann szerepére vállalkozott, rezsimje tulajdonképpen folytatása lesz a régi rezsimnek.

Véget kell vetni a tengeri kigyóként folyó tárgyalásoknak, amelyek nem kecsgetnek eredménnyel, és a polgármester kötelessége, hogy most már olyan intézkedésekre utasítsa az üzem bizottságot, amelyek azonnal megszüntetik a Városi Színház válságát, legyen az bár a színháznak házi kezelésbe való átvétele, vagy följárulása az Operaháznak, amely bizonyára szívesen vállalkozik arra, hogy a nagy színházban nép-szerű előadásokat tartson.

Kemény szakállnál is

3 perc alatt borotválkozhat a víz-, szappan- és ecsetnélküli Morisson-borotvakrémmel

EGY SZOBA TAPÉTAZÁSA 60 P
FESTETT MENNYEZETTEL
SINKÓ tapéta- és mázoló- és mázoló-
VI. Andrássy-utca 66. Vörösmarty-utcai
oldalon. — TELEFON: 177—23

Örömet karácsonyra
Losonci Emil
Ajándékházában

IV., Váci utca 13. Telefon: 892—65. szerezhet
Márkás porcellán, művészi
disztárgyak, modern éksze-
rek, kizárólagos modellek!
Választék és olcsó árak!

A megszűnő
Mitterdorfer O. és Társa
IV., Kigyó-utca 4

legújabb liquidációs árai:
Francia finom zsebkendő, 3 db. ... P 4.—
Angol erény ... P 25.—
Angol nyulszőrkalap ... P 12.—
Liszt selyem sál ... P 17.—
Angol gúzl készvü ... P 13.—
Zoknik és harisnyák ... P 3.50-16;
Angol zefiring, méret után ... P 18.—

Hat hónapra felfüggesztette a Kuria ügyvédi tanácsa dr. Fleischer Elek ügyvédet

Dr. Franck Istvánt pedig feddésre ítélték

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Jogászkörökben nagy feltűnést keltett az a hír, hogy a Kuria Ügyvédi Tanácsa a hat hónapi szilenciumra ítélte egy fővárosi ügyvédet.

A rendkívül súlyos ítélet előzménye hónapokra nyulik vissza, amikor dr. Fleischer Elek egy végrehajtás alkalmával találkozott egy másik végrehajtó jogi képviselőjével, dr. Bach Géza ügyvéddel, akit megkért, hogy a hitelezők együttesen ut nevezék meg zárgondnokul. Dr. Bach és a többi árvereltető beleegyezett Fleischer kérésébe, aki ugyanakkor kikötötte, hogy

zárgondnoki tisztségéért semmiféle honoráriumot nem kér.

Fleischer később lemondott zárgondnoki tisztségéről és dr. Franck István ügyvédre engedélyezte az őt állítólagosan megillető zárgondnoki honoráriumát. A többi felperesek, élén dr. Bach Géza dr.-ral, a legnagyobb meglepetéssel vették, amikor dr. Franck István a következő zárgond-

noknak prezentálta az engedményező okiratot, aki az összeg kifizetését megtagadta azzal az indoklással, hogy Fleischer Elek dr. irásban mondott le követeléséről.

A sértettek Fleischer Elek és Franck István ügyvéd ellen panaszt emeltek az Ügyvédi Kamaránál. A kamara Fegyelmi Tanácsa

Fleischer Elek és Franck István ügyvédet az ügyvédi etikába ütköző esekemény miatt feddésre ítélte.

A tárgyaláson jelen lévő királyi ügyész az ítélet ellen fellebbezést jelentett be és így került fel az ügy a Kuria Ügyvédi Tanácsa elé, ahol megváltoztatták a kamara Fegyelmi Tanácsának ítéletét és

Fleischer Elek ügyvédet hat hónapi időtartamra felfüggesztették ügyvédi gyakorlatától, dr. Franck Istvánnal szemben viszont helyben hagyták az ítéletet.

A középiskolai tanárság a „Nemzeti Sport“ című lapot „fertőző szelleműnek“ bélyegezte

Energikus állásfoglalás egy példátlan támadás ellen

A Nemzeti Sport című sportújság — amely egy mellékesen a versenytelenségnek és a tömegszellem elmechanizálódásának köszöni feduzzadását — december tizediki számában Az eszmény címen ve-

zércikkben belegázolt a középiskolai oktatásba. A lap felhívó cikkében szó szerint a következőket írja:

„Az a diák, aki a mai középiskolai szabályok és szokások szerint nyeri el

a becsületes diák címét, abból az életben sose lesz „becsületes, szókimondó, igazmondó ember“, hanem meghunyászkodó, falpnyaló, sunyi, stréber, amilyenek neveltek. Ha magyarázatát keressük annak a szomorú kortünetnek, hogy közelítünk tömegszámra termeli ki magából a stréber karriéreket, akiket nem a tudás, nem a rátermeltség vitt fölfelé a fejlődés lépcsőfokain, hanem a kameleontermészet, a hízérgés, a fölfelé való talpnyalás és lefelé gerincesség, ennek a kortünetnek megtalálhatjuk a magyarázatát a középiskolai nevelésben. Itt megtanulja az ifjú, hogy nem mindig a tudás, de sokszor csak a tudás szerencsésen mutatott látzata, nem a becsületes nyíltság, de nem egyszer az árulkodás biztosítja részére az előrejutást. A középiskola büne jórésztben a megalázkodó, gerinctelen strébertípus.“

A magyar középiskolai tanárság a Nemzeti Sport e fegyvertényére válaszul nyilatkozatot adott ki, amely a következőképpen szól:

„A magyar középiskolai tanárság mély felháborodással vett tudomást a Nemzeti Sport 1930 december 10-iki számában „Az eszmény“ című cikkben megjelent minősíthetetlen támadásról. Az alaptalan és a középiskolát végig sértő gyanúsításokat a legerélyesebben visszautasítja, a cikk írója ellen hivatalos érdekképviselete útján a megtorló lépéseket megteszi, s a tanügyi hatóságokat felkéri olyan intézkedések életbeléptetésére, melyek lehetetlenné teszik, hogy ilyen természetű szellemi termékek a középiskolát megfertőzhessék.“

Addig amíg a zöld, sőt üdeződszínű napi sportörpirat a maga értelmi és szak-körén belül kereste ideáljait és szolgálta üzleti kalkulációit, eszünk ágában sem volt érinteni vagy foglalkozni vele, de most, hogy olyan mezőkre tévedett, ahol nem a futballbíró sipja és a lábizmok kötegei a domináló tényezők, kénytelenek vagyunk fölemelni szavunkat a destruktív ellen.

Kétségbe vonjuk a Nemzeti Sportnak ahhoz való jogát, hogy a magyar ifjúságnak ideálokat, eszményeket és célkitűzéseket adjon.

Maradjon saját kaptafájánál, a sportesemények regisztrálásánál és azoknak bizonyos sportpolitikai rendszerben való tartásánál, de kimélje meg az ifjúságot attól, hogy szemléletét saját ízlésének és érdekeinek megfelelően fordítsa el. Soha nem vontuk kétségbe a sport nagy nemzetnevelő és lélekformáló jelentőségét,

de tiltakozunk az ellen, hogy az évszázados fejlődéssel és multtal rendelkező magyar középiskolai oktatási rendszerbe belegázoljon a balszélsők és a centersatárok durva talpaival, s hogy gólt rugjon a magas színvonalon álló magyar közoktatásügybe, s az ifjúságot saját tanárai, oktatói és lelki vezetői ellen uszítsa.

Még nem tartunk ott, hogy pasztellszínű sportújságok adjanak ideált a magyar ifjúságnak. A Nemzeti Sport ideálja a jampec, akinek lényében a fizikum dominál: a fizikai kitenyésztes, a láb- és karizmok, s a mellkasok fejlettsége nem szabhatja meg valakinek elsőbbségét, külön voltát, mert az izomkötegek mennyiségével nem lehet lemérni semmiféle értéket, s a versenypályák eredményei még nem sorsdöntő tények egy nemzet életében.

A sport csak kiegészítheti az ifjúság lelki nevelését, de nem lehet domináló tényezője annak.

A Nemzeti Sport e beállítására lassanként odacsuszta az ifjúságot, hogy az amerikai mechanizált jampecban, a futball- és a tréningpályák hőseiben lássa az eszményképeket, abban a tisztességet mérsékelt tudó, de a boxing minden titkait ismerő, hangos, borzas és kellemetlen típusban, amely még nem tudott uralkodó alakzattá válni a magyar ifjúság együttesében. Ha azon a sportkulturán volna, amelyet a magyarországi sportprofesszionizmus képvisel, akkor már bizonyára ez volna az uralkodó ideál, de hála a magyar középiskolák lelkeségének, pedagógiai elveinek és tradícióinak, a középiskola sikerrel birkózott meg a motorizált, mechanizált és futballított jampec kísértésével. Megbirkózott hazajáró lelkével is, amely lélek éppen ezeken a zöld lepedőkön keresztül csempésződik az ifjúság lelkébe és szorítja ki a régi, klasszikus és nemzeti hagyományokat és rugja sarokba

Karácsonyra

GSCHWINDT likőröket
GSCHWINDT Aqua vitae likőrt
GSCHWINDT Cordial étvágylikőrt
GSCHWINDT rumekat
GSCHWINDT borpárlatokat
GSCHWINDT gyümölcspálinkákat
GSCHWINDT gyümölcskonzerveket
GSCHWINDT főzelékkonzerveket

vásároljuk, mert minőségileg egyenrangúak a legjobb külföldi gyártmányokkal, árban pedig

lényegesen olcsóbbak!

Kaphatók az ország összes szakmabeli üzleteiben

az ideálokról kitenyészített és kiformált régi fogalmakat.

Akkor, amikor még nem volt sportprofesszionizmus és üzletesre hangolt sportirodalom, a magyar ifjúság megállta a helyét, s a magyar tanárok termékenyítették meg lelküket: a ma sportjának nemzetközi szelleme még nem fért hozzájuk s a nemzeti vonatkozások, a nacionalizmus tüze lángolt bennük. A ma fiatalágának az a része, amely a professzionizmus szellemi kiszolgálóinak hatása alá került, elveszítette érzékenységét és érzékét a nemzet céljai, érdekei és szempontjai iránt,

s a nemzetközi futballprofesszionizmus értékerekményeivel méri le az eseményeket s a nemzetközi jampecmértékkel határozza meg valakinek súlyát.

Ha azok az eszmények válnának uralkodóvá, amelyeket a ma sportirodalma vetít a futballeredmények és boxmeccsek tükrén keresztül az ifjúság szemébe, akkor végleg urrá válna a magyar ifjúságon az amerikai motorizált, mechanizált, ideálatlan és lélektelen jampec, akivel nem lehet nagy célokat szolgálni s akiben nincs meg a kötelességtudásnak, a tettrekészségnek, a magát alárendelésnek és a kollektivitásnak az a szelleme, amely nélkül nemzeti társadalom nincsen.

Az, amit a Nemzeti Sport végzett, nem más, mint destruktív, a magyar ifjúságnak saját vezetőivel szembe való uszítása. Rombolás és destruktív, amelyet energikusan vissza kell utasítani, ha másképp nem, hát azzal az intézkedéssel, hogy az ilyen szellemű lap olvasásától eltiltja az ifjúságot.

Reméljük, hogy a magyar tanárság megkapja az elégtételt, s az amerikai motoros- és futballjampec kísértete visszaszorul oda, ahol kitenyészítették, azokra az üdezőld lepedőkre, amelyek naponként ugyanolyan mohósággal olvasnak a pesti síhederek, amellyel, ha alkalmuk van, más, izgatóbb és lázítóbb röpiratokat szoktak élvezni mélyen a föld alatt.

Karácsonyra
Majtag villamos háztartási és intézeti mosógép a legszebb ajándék!

The Maytag Comp. U. S. A.

Newion Iova
Vezérképviselet Magyarországon és a keleti államok részére:
Budapest, Andrássy-ut 17. Tel. 275-b.
Naponta próbamosás!

KARÁCSONYRA:
DURANT: A GONDOLAT HŐSEI

Albumalak, 480 oldal, 32 kép
Fűzve 15, kötve 19, félbőröt. 28 P

GÁRDONYI 3 TÖRT. REGÉNYE

Egri- csillagok
Isten rabjai
Láthatatlan ember

3 bőr-
kötésű
luxus-
kötet

MERESKOVSKIJ-TRILÓGIA

Julianus Apostata
Nagy Péter
Leonardo da Vinci

4 bőr-
kötésű
luxus
kötet

DANTE KIADÁS

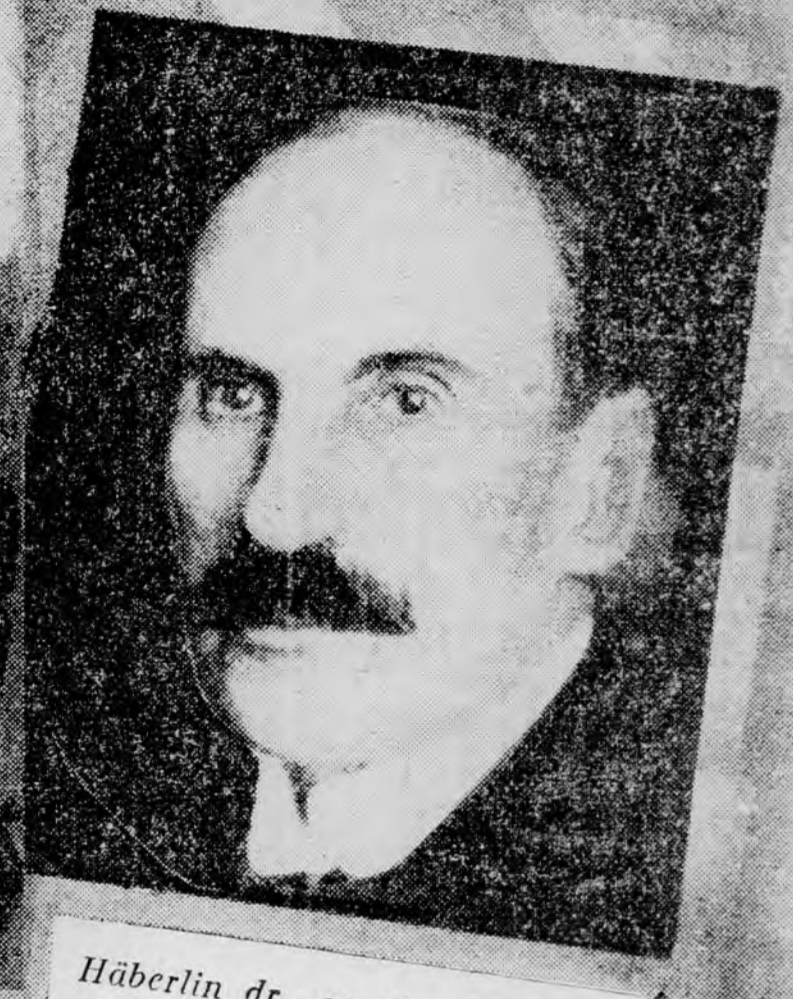
Foto-riport

Poirer, a híres párizsi szabó memoárjait írja

Chevalier angol nyelvmenterétől leckét vesz

Häberlin dr., az új svájci köztársasági elnök

Berlinben rendőrség őrszi a mozit, ahol a Remarque-filmet játszották

A Svábhegyen elkészült az első hóember

Sinclair Lewis, a Nobel-díj átvételére feleségével Stockholmba érkezik

A fitorogkeres-tesek a német parlamentben hátat fordítanak, ha kommunista beszél

Megindult a skisport a svájci hegyekben

A francia kormányválság: Steeg Barthou Sarraute

Jeszenszky kultuszminiszteri osztálytanácsost visszaküldte Klebelsberg az elemibe, mert a modern művészek mellett foglalt állást

A Képzőművészeti Társulat „tagdíjhátralék” címén törölte tagjai sorából a legnagyobb élő magyar mestereket — Egy „jubiláris kiállítás” botránya

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —
Néhány nappal ezelőtt a fővárosi művészek között és a művészet iránt érdeklődő közönségben kinos megütközést okozott az a hír, hogy Jeszenszky Sándor dr. lemondott a Szinyey-Merse Társaságban hosszú éveken át viselt főtitkári tisztviségéről. Általánosan ismert Jeszenszky szinte páratlan ügybuzgalma. Nemesak a Szinyey Társaságért, de a fejlődő modern magyar művészetért is állandóan exponálta magát és javarésben az ő hozzájárulásának, lelkeségének tulajdonítható, hogy a legutolsó évek kivételével a nemzetközi tárlatokon a magyar képzőművészet hatalmas sikereket könyvelt be.

Alig multak el a lemondás nyomán támadt kavargások és az egyik vasárnapi lap azt a megdöbbentő bejelentést hozza, hogy

a kultuszminister Jeszenszky Sándor dr. miniszteri tanácsost fölmentette eddigi hivatali állásától, az országos zeneművészeti előadói bizsitségétől és áthelyezte az elemi iskolai ügyosztályba.

Kétségen felül áll, hogy Jeszenszky Sándor Magyarország zeneművészeti ügyeit mindenki, a művészet, a professorok és a tanítványok áll-

lános megelégedésére töltötte be. Idáig hivatalában is osztatlan elismeréssel találkozott és a hirtelenül jött felmentés és deklasszifikáló áthelyezés voltaképpen olyan ügyet takar, amellyel érdemes foglalkozni.

„Vissza az elemibe, — ez az intézkedés egyenes következménye annak, hogy Jeszenszky első Canossa-járását, a Szinyey-Merse Pál Társaság főtitkári tisztjéről való lemondását, ellenségei nem tartották kielégítőnek és

addig intrikáltak ellene a mult művészetén élőködő, a be nem vallott másolás atyamesterei, amíg Jeszenszkyre elkövetkezett a másodfoku büntetés, az elemi iskolai ügyosztályba való áthelyezés,

amely az elsónél ha nem is keservesebb, mindenestre jóval nagyobb mértékben kellemetlen.

A hatvanéves jubileum akadályai

A Képzőművészeti Társulat idén ünnepli működésének hetvenedik évfordulóját. Valamikor nagy dícsőséggel indult a társulat, de nemsokára lemaradt az idő kocsijáról és e jubileum így bizony csak holt szellemek idézgetése lesz. Maga a társulat is érezte, hogy egymagában, helyesebben fiókboltjával, a Képzőművészek Egyesületével, nem állhat ki a közönség elé, nagy nevekre is szükség van, igazi vonzó talantomokra, de persze

ezek a súlyos egyéniségek régesrégben eszenbenhagyták egy a Képzőművészeti Társulatot, mint a Képzőművészek egyesületét.

Mentek hát a meghívók a modern művészek címére, a különböző művészeti egyesületekben csoportosult festőkhöz. Így elment a felszólítás a Szinyey Merse Pál Társasághoz is és kérték a társaságot, vegyen részt a jubiláris kiállításon. A szinyeyisták erre hajlandók is lettek volna, de ragaszkodtak hozzá, hogy súlyukhoz mérten szerepelhessenek és a maguk szíriójával rendezzék csoportjukat.

A Képzőművészeti Társulat ebbe nem ment bele. A fővárossal kötött szerződése értelmében ugyanis mindössze évenként egyszer köteles arra, hogy a mai magyar művészetet lehető teljesség-

Bojkott a Képzőművészeti Társulat ellen

A Szinyey Merse Pál Társaság ezt az eljárást már tulságosan vakmerőnek találta, különösen az öreg társulatiak következő és már a jóízlésbe is mélyen belevágó lépését, amellyel

a Szinyey Társaság tagjait egyénenként próbálták megkörnyékezní, hogy küldenének be képeket egyszerűen mint tagok, s nem mint a Szinyey Társaság festői.

A Szinyey Társaság először is tiltakozó iratot küldött a Képzőművészek társulatába, majd pedig a többi modern művészegyesülethez fordult és ezeket is felszólította arra, hogy a Képzőművészeti Társulat jubiláris kiállításának bojkottálásában álljanak melléje.

A levél elment, a foganátja meg is lett és a modern művészeti társaságok sorra bejelentették a Képzőművészeti Társulatnak, hogy lemondanak a jubiláris kiállításra való részvételtől.

Ebben a harcban tehát a Szinyey Merse Pál Társaság mellé csatlakozott a Munkácsy cég, a Céh, a KUT, az UME, a Paál László Társaság és még egész sora a modern törekvésű művészirtársaságoknak.

Az öreg denúciánsok

A Képzőművészeti Társulat ezekután tisztában volt, hogy jubiláris kiállítását a képzeltető legnagyobb veszedelem fenyegeti, hiszen

az igazán jelentős és a külföld szemében is márkát jelentő modern festőművészek távolmaradásával a kiállítósádnak semmi célja és miután nagyon jól tudták, hogy a maguk tagjainak műalkotásai korántsem képesek a termekbe közönséget esábitgatni, tehát

a veszett ügy fölötti elkeseredésükben denúciálni szaladtak a kultuszminisztériumba és pedig a nagy művészeti problémát odáig laposítva el:

micsoda dolog, hogy Jeszenszky Sándor, a kultuszminiszteri tanácsos, beleáll a művészek harcába és mint a Szinyey Merse Pál-Társaság főtitkára, a maga hivatali súlyával is erő ad az agok épületének megingatásához!

Jó adminisztrátorok a Képzőművészeti Társulat feje-nagyjai. Ha olyan képeket tudnának festeni, amilyen sikerrel a kultuszminisztériumban Jeszenszky Sándor ellen jártak el, úgy igazán nem lenne szükségük futkosni a modern festők és szobrászok után. Jeszenszky Sándor a pozíciójával fizetett művészi meggyőződésért. Ez a harcban azonban az első etapp csupán. A modern művészi társaságok elhatározták, hogy a kulturbotrány ellenében kiméletlen harcot indítanak a Képzőművészeti Társaság ellen s minden erejüket megfeszítve törekednek

KARACSONYRA DUGÓDANI KÖNYVEIT A GYEREKEKNEK DANTE KIADÁS

1876-1930

Nagyszülőktől az unokákig

nemzedékek vásároltak nálunk teljes megelégedésre. Szolid üzleti elveinkben mindenkor teljes mértékben jutott kifejezésre az a törekvésünk, hogy

mindig olcsón és mindig a legjobbat!

Hagyományos elveinknek megfelelően rendezzük meg

55-ik karácsonyi vásárunkat

Ajándéknak igen alkalmas cikkeinkre felhívjuk a figyelmet

Rendkívüli ajánlatunkból néhány cikk:

Egy nagy télel oxford ing P 12.- helyett	P 8.-	Tiszta selyem kombiné zsorsett-díszet, pazar hímzéssel, P 22.- helyett P	14.-
3 sziv márkájú aikalmi ing szegélyes piké mellet, P 14.- helyett ..	P 8.-	Prima perkal női ing kézi aszurral, P 3.50 helyett	P 4.-
Dublé házikabát nagyon olcsó ár	P 16.-	Selyem kávéskészlet pazar kimintázással, P 28.- helyett ..	P 18.-
Flanell pizsama finon kivételben	P 14.-	Francia linon-zsebkendő izléses mintákban, 1 db.	P -30

Az itt fel nem sorolható sokféle árucikkeink hasonló olcsó árakon Vidékre utánvétellel szállítunk!

LUSTIG EDE BUDAPEST 2 RÁKOCZI-UT 2

ben bemutató kiállítást rendezzen, ez az egy kiállítás pedig a tavaszi tárlat.

— Most nem a tavaszi tárlat van, most mi önmagunkat kívánjuk jubilálni! — így gondolkodtak a Képzőművészeti Társulat tisztségűkei, a szinyeyisták kikötéseit visszautasították, utána pedig olyasmit követtek el, ami még a háborgó magyar művészeti életben is szokatlan vakmerőség. Azt tették, hogy tagjaik közül sorra törölték a legnagyobb élő mestereket és pedig azon a címen, hogy nem fizették meg tagdíjhátralékaikat. Ez természetesen csak

ürügy volt s annak a célnak állott szolgálalában, nehogy ezek a bajok bejuthassanak a zsűribe és így a dohos, unalmat terjesztő képeket megszegyeníthessék a modern mesterek friss alkotásai.

— A Képzőművészeti Társulat 1930-ban már semmiféle művészetet nem képvisel. A Szinyey Merse Pál Társaságba kötött bele és hogy sikerrel, ez annál inkább szegyeteljes, hiszen a Szinyey Társaság tagjai voltaképpen imperszionisták, egy lezárt fejlődési szakot képviselnek, igazán nehéz elgondolni, hogy öröjük miképpen lehet a forradalmiság bélyegét sütni, amikor

Jó képek helyett krizantémum és rádió

A legnagyobb harci készség van a KUT igazgatójában, Róza Miklós dr.-ban. A Reggeli Ujság munkatársának kérdésére Róza Miklós a következő nyilatkozatot adta:

— A Képzőművészeti Társulat 1930-ban már semmiféle művészetet nem képvisel. A Szinyey Merse Pál Társaságba kötött bele és hogy sikerrel, ez annál inkább szegyeteljes, hiszen a Szinyey Társaság tagjai voltaképpen imperszionisták, egy lezárt fejlődési szakot képviselnek, igazán nehéz elgondolni, hogy öröjük miképpen lehet a forradalmiság bélyegét sütni, amikor

a külföld nagy muzeumaiból már sorra kidobálják a klasszikusok sereghajtóit, az akadémikus epigonokat és a helyükre az első emeletől a harmadikig nem is az impresszionisták, hanem a százszázalékosan mai művészetet képviselő igazán modernnek kerültek.

Üldözni a szinyeyistákat, ez, ha a dolog mélyére tekintünk, anakronizmus volna, ha nem lenne fájdalmasan igaz. Országunk képzőművészeti elmaradottságát jellemzi csupán, hogy ez lehetségessé vált és Jeszenszky Sándornak áldozatul kellett esni az agok, lám nem is erőtlen, rohamainak.

— Ez az incidens, remélem, megindítja valamennyi modern művészeti társaság együttes akcióját és

kibillentí a Képzőművészeti Társulatot haitami pozíciójából, amelyet csak arra tud felhasználni, hogy krizantémum- és rádiókiállítást rendezzen, amíg a modern magyar festők boltokba szorulnak és nem találnak mellő helyet arra, hogy termelésükkel a közönség elé kerüljenek.

— A főváros hibás elsősorban. A Műcsarnok a főváros tulajdona és a szerződésben a főváros csak annyit kötött ki, hogy évente legalább egyszer a Képzőművészeti Társulat olyan kiállítást rendezzen, amely alkalmas az egész élő magyar művészet propagálására. Ezt a rendelkezést betűszerint tartják be. Az egész magyar művészet egyetemét bemutató kiállításnak csupán a tavaszi tárlat számít és évenként egyszer szerepelni bizony nem elég, különösen, ha számba vesszük, hogy ma már tízenegyz akkreditált művészegyesület működik és a Műcsarnok termeinek száma mindössze tízenegyz. Össze kell fogni a modern művészeti társaságoknak s

elérnünk a fővárosnál, hogy a Műcsarnokban évenként legalább négyszer-ötször juthasson szóhoz a magyar művészek egyeteme.

Déry Béla, a Nemzeti Szalon igazgatója nyilatkozatában a következőket mondotta:

— Jeszenszky Sándornak a Szinyey Társaság főtitkári állásáról való lemondása a magyar művészetnek súlyos veszteséget jelent. Pótolhatatlannak kellene mondanom, ha nem él bennem a remény, hogy illetékes helyen még idejében megváltoztatják a határozatot és lehetővé teszik számára a Szinyey Társaságba való visszatérést.

— Ugy tudom, hogy

a Képzőművészeti Társulat a Szinyey-Merse Pál Társaság ellen indított akciójával a modern művészek körében teljesen esatát vesztett.

A jubiláris kiállításon nem vesz részt egyetlen számbajövő modern művészeti egyesület sem és egyénileg a tagok közül is csak alig néhányan mennek el a Képzőművészeti Társulattal együtt jubilálni. Természetesen súlyos hiányában nem juthatnak termelít rendelkezéstől elvonni és különböző kereskedelmi kiállítások céljaira kölesőbe vni, mert hiszen a Nemzeti Szalon és az Ernst Múzeum termelít évről évre előre le vannak foglalva, a festők hely hiányában nem juthatnak szóhoz, másodrangú helyiségekbe szorúlnak, ami pedig kiszámíthatatlan károkkal jár anyagikban és erkölcsiekben is.

A Munkácsy cég volt az első, amely megindította a harcot a Képzőművészeti Társulat ellen. A társulat ezelőtt egy hónappal beadványt intézett a főváros-hoz és kérte a Képzőművészeti Társulattal kötött szerződés revízióját. A beadványban követeli a társulat, hogy

a Műcsarnokban évente legalább négy-öt olyan kiállítást rendezzenek, amely a magyar képzőművészet egyetemének szolgálja érdekeit.

Ehhez a beadványhoz a haladó művészeti társaságok kivétel nélkül csatlakoztak.

Mint megbízható helyen értesülünk, a Munkácsy-Céh beadványát a jövő hónapban tárgyalják a város-házán és megvan rá a remény, hogy a Képzőművészeti Társulatot a főváros rá tudja szorítani a szerződés revíziójára és így megszűnik a lehetőség, hogy az ország legnagyobb kiállító helyiségét idejét mult, földilettáns, vagy éppen tehetségtelen másolók foglalják le az ország értékes piktoraí és szobrászaí elöl.

Ügyeljen védjegyre!

Ügyeljen védje yre!

HARISNYÁK

KARACSONYI luxuscsmagolásban

Csakis jobb harisnyáüzletekben ismét kaphatók

Drágább van, de jobb nincs

Mihály Dénest kidobták a berlini Telehor részvénytársaságtól

A budapesti fiaskó következményei — Kormányfőtanácsos akart lenni, hogy ezzel szédítse a németeket — Özvegy Krokovics Frigyesnét 15.000 pengővel károsította meg a „világhírű feltaláló“

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Amikor ez év április elején Mihály Dénes Budapestre hozta Telehor című állítólag távolbalató készülékét, a Reggeli Újság két cikkben bebizonyította, hogy ez a magyar «világhírű feltaláló»-ként szereplő fiatalember eddig tulajdonképpen csak egyet talált fel: — önmagát. Mihály Dénes már 1921-ben találta fel önmagát először, amikor Krausz Simon, Károlyi Imre grófot, Madarassy Beck Gyulát, Kandó Kálmánt és másokat beugratott egy Genius műszaki és találmányértékesítő részvénytársaság alapításába, amelynek 43 nem létező találmányt adott el.

A Genius révén Mihály Dénes mecénásai közül több millió magyar koronát és több százezer márkát szedett ki, anélkül, hogy bármiféle ellenszolgáltatást nyújtott volna.

A Geniusnak eladott 43 találmány között szerepelt annakidején a Telehor is. Mielőtt a Genius azonban működését megkezdhetné volna, Mihály Dénes meglepetésszerűen bejelentette magyar jövevőinek, hogy

éppen a Telehor találmányát már eladta egy berlini Telehor részvénytársaságnak

és pedig olyképpen, hogy annak három millió márka alapítókéjéből 20 százalék részvényt, napi 1000 márka fixumot, 25 százalék haszonrészeseletet és bármely külföldi értékesítésből 20 százalékot biztosított magának.

Egy szép napon aztán Mihály Dénes maga is íthagyta a Geniust és magyar mecénásait, átköltözött Berlinbe és működését a Telehor részvénytársaságnak szentelte. Mint a Reggeli Újság 1930 április 11-iki számában professzor Hans Thiring európai hírvé tudós és feltaláló, a bécsi tudományegyetem elméleti fizikai intézetének vezetője kifejtette, a Mihály-féle ugynevezett Telehor távolbalató-készülék, amelyet 1928-ban a berlini rádiókiállítás mutattak be, *praktikusan teljesen hasznavehetetlen*, mert ami a Telehorban eredeti Mihály-féle konstrukció, az a gyakorlatban nem vált be, ami pedig benne jó volt, azt már évekkel Mihály előtt angol és amerikai feltalálók tökéletesítve és sikerrel használták. Itt említette meg professzor Thiring, hogy a Mihály-féle távolbalató-gép lelke, a szelencella,

nem Mihály találmánya, hanem professzor Thiringé, akitől Mihály Dénes 1918-ban egyszerűen ellopta.

Itt Budapesten Mihály Dénes egy jótékonyági akció keretében helyezte a maga Telehor-bemutatóját, aminek következménye volt, hogy legmagasabb társadalmi körök és maga a kormányzó öfömméltósága is megtekintették a működni persze sehogy sem akaró készüléket.

Mihály Dénes célja akkor az volt, hogy ezt a társadalmi akciót egy nagy üzletre használja fel és a postát rávegye Telehorkészülékek megrendelésére.

A bemutató teljes fiaskója és különösen a Reggeli Újság leleplezései megakadályozták ezt az üzletet, úgy hogy Mihály Dénes négy-napi bemutató után összeszedte a sátorfáját és bucsu nélkül visszautazott Berlinbe. A magyar tudományos körök nem is vettek tudomást Mihály Dénes «korszakalkotó találmányáról». Maga a feltaláló *comis voyageur* ügyességgel használta ki a jótékonyági akciót, önreklám céljaira interjúkat és cikkeket helyeztet el mindenféle lapokban, de *óvatosan tartózkodott attól, hogy a készüléket tudományos körök komoly bírálata alá bocsássa.*

Mihály Dénes budapesti szereplése feledésbe is merült volna,

ha most nem jött volna Berlinből az a hír, hogy a Telehor A.-G., tehát az a részvénytársaság, amelyet német tőkésék Mihály Dénes állítólagos találmányának értékesítésére alapítottak, felmondás nélkül elbocsátotta Mihály Dénest.

Megtörtént az a furcsaság, hogy a Mihály-féle találmányra alakult társaság kénytelen volt önmagát megszabadítani a feltalátólól, hogy a távolbalató technika fejlesztésének ez a kizárólag önreklámmal foglalkozó fiatalember útját ne állhassa.

Mihály Dénes régi szokásához híven

óriási végkielégítésre perelt be a Telehor részvénytársaságot.

A per most van folyamatban és eldöntve még nincsen. De ha figyelembe vesszük, hogy egészen hasonló körülmények között 1923-ban, amikor már kiderült, hogy Mihály Dénes 43 találmánya részben nem létezik, részben egy batkát sem ér, tízezes szolgálati szerződés teljesítésére pert indított Károlyi Imre gróf, Krausz Simon, Fuchs Artur, Faragó Ármán, Neumann Miksa dr., Scheiber Endre, Simonyi Semadám Sándor, Mayer Miksa, Mihály József dr., Kandó Kálmán, mint a Genius Rt. igazgatósági tagjai ellen és ezt a perét csufo-

MIHÁLY DÉNES

san elvesztette, valószínű, hogy berlini szereplése sem fog másként végződni, mint a budapesti.

Elbocsátásának egyik okául a Telehor A.-G. Mihály Dénes budapesti szereplését hozta fel s hivatkozott arra, hogy budapesti sikertelen kísérleteivel milyen kárt okozott Mihály a távolbalató gondolatának.

Mihály Dénesnek egyik periratában van bátorsága ezzel szemben arra hivatkozni, hogy milyen példátlan ünneplésben részesítették őt Budapesten és

nem állja Horthy Miklós kormányzó, Szalay báró posta- és táviróigazgató, Bud János kereskedelmi minisztert és másokat tanuként citálni,

annak bizonyítására, hogy ezek az előkelőségek hogy el voltak ragadtatva Mihály Dénes Telehorjától.

Miután Mihály Dénes budapesti vendég-szereplését Krokovics Frigyes ezredes özvegye, mint egy jótékony egyesület vezetője rendezte, kérdést intéztünk Krokovicsnéhoz, aki Mihály Dénessel való összeköttetéséről és a Telehor budapesti fiaskójáról a következő rendkívül érdekes részleteket adta elő:

— Ez év januárban — kezdte elbeszélését özvegy Krokovicsné — egy ismerősöm mutatta be nekem Mihály Dénest itartózkodása alkalmával és ekkor szereztem tudomást Telehor nevű találmányáról.

Mihály Dénes egészen fantasztikus dolgokat mondott nekem találmányáról és így könnyen érthető az a nagy lelkesedés, amellyel Mihály Dénes ügyét felkaroltam.

Nyomban előadtam tervemet, melynek lényege az volt, hogy nagyszerűnek vélt találmányát a vezetésem alatt álló jótékonyági akció javára bemutatom. Ez a terv különösen azért jött nagyon kapóra számomra, mert a népjóléti minisztérium, amely a szóbanforgó jótékonyági akció iránt a legnagyobb megértést tanúsította, a mulhatatlanul szükséges tőkét képtelen volt rendelkezésünkre bocsátani. Minthogy egy külföldön élő magyar ember zseniálisnak tűnő találmányának a magyar közönséggel való megismertetéséről volt szó és ezzel egyidejűleg egy nagyszabású gyermekjótékonyági akció anyagi előfeltételeinek megteremtésére nyílt kedvező alkalom, érthető, hogy nagy buzgalommal láttam hozzá Mihály Dénes találmánya bemutatásának előkészítési munkájához.

— Mihály Dénes nyomban vállalkozott is arra, hogy találmányának budapesti be-

mutalását a vezetésem alatt álló jótékonyági akció égíze alatt rendezze, sőt rögtön kijelentette, hogy a gépek Budapestre szállításának és a mérnökök ideküldésének költségeit a berlini Telehor A.-G. vállalja. A tárgyalások során azonban bizonyos feltételeket szabott. Elsősorban azt kívánta, hogy találmányának budapesti bemutatója alkalmával a hivatalos kormánykörök is képviseltessék magukat, továbbá hogy ebből az alkalmából a kormány valamilyen formában elismerését fejezze ki velem szemben.

Legjobban szeretném, mondta Mihály, ha a kormányzó a kormányfőtanácsosi címet adományozná nekem, mert erre külföldi karrierje szempontjából szükségem van. Németországi tartózkodása során ugyanis ismétellen felvetették előtte a kérdést, hogyan lehetséges, hogy egy ilyen nagyszerű találmány tulajdonosa saját hazája részéről semmiféle elismerésben nem részesült.

— Mihály Dénes feltételeinek teljesítését annál könnyebben ígérhettem meg, mert ugyanakkor átadta nekem életrajzát, amelyet állítása szerint egy német lexikomból írt ki. Ez az életrajz többek között a következőket tartalmazta: «Tudományos munkái kapcsán elsőnek az ismert német nagyipari koncern, a badeni Schiele & Bruchshaler Industrie Konzern hívta meg Mihályt tanácsadó főmérnökének. Egyévi berlini tartózkodás után mint tanácsadó mérnök belépett az Allgemeine Electricitäts Gesellschaft-hoz, még pedig a vezérigazgatóság-hoz. Itteni tevékenysége kapcsán hasonló szolgálatot lát el a Reichsbahndirektion-nál is. Rövidesen két társaság is alakul legfontosabb találmányának kihasználására: a Telehor A.-G. Berlin, amelynek Mihály elnöke lett és a Filmacustic-társaság, melynek Mihály ügyvezető igazgatója lett. Az előbb nevezett társaság kapcsán Mihály tagja lett a Deutscher Fernseh-Verein-nek, valamint tanácsadója a birodalmi postának. A második társaság kapcsán pedig tanácsadó funkciót vállalt a hangosfilmszindikátusnál, az I. G. Farbenindustrie-nél, a Dr. Könnemann Tonfilm-nél és az A.-G. für Industrie und Technik-nél. Mindezen tevékenységét nagyrészt ma is ellátja. Németországban kívüli érdeklődései közül említésre méltók a British Telehor Co. és az Universal Tonfilm Projector Ltd., melynek Mihály műszaki igazgatója. Fentiek alapján állítani lehet, hogy Mihály ma Németország legkeresettebb és legjobban foglalkoztatott mérnöke.»

— Ezt az életrajzot természetesen eljuttattam az összes illetékes körökhöz.

Mindenütt azonban az eredeti német lexikon produkálására kérték tőlem, amely ezt az életrajzot tartalmazza.

Ezirányu ismételt kérésem elől azonban Mihály Dénes mindig kitért és ehelyett a Telehor A.-G. különböző propaganda kiadványait juttatta el hozzám.

Érthető, hogy Mihály Dénesnek ez a viselkedése illetékes helyeken bizalmatlanságot keltett és erre vezethető vissza elsősorban, hogy annak ellenére, hogy Bud János kereskedelmi miniszter Mihály Dénest tényleg felterjesztette a kormányfőtanácsosi címre, a címadományozás elmaradt, mert felsőbb helyen előbb információkat akartak beszerezni Mihály Dénes személynéről a berlini követségen. Abból a tényből, hogy Mihály Dénes nem lett kormányfőtanácsos, könnyen lehet következtetni arra, hogy a berlini magyar követség információja Mihály Déneről nem volt a legkedvezőbb.

— Többhónapos fáradozásaim teljes eredménnyel jártak, amennyiben Mihály Dénesnek olyan fogadtatást készítettem elő, amelynél különben nem is remélhetett. A legfelsőbb helyeket is sikerült megnyernem Mihály Dénes számára. Mondanom sem kell, hogy én teljes jóhiszeműséggel jártam el.

Egyetlen hibám talán csak az volt, hogy vakon hittem Mihályt. Mihály Dénes azonban találmányát illetően egészen félrevezetett engem, arról teljesen hamis adatokat mondott, amelyeket én jóhiszeműen igazaknak fogadtam el.

Igy csak később tudtam meg, hogy a német posta már budapesti bemutatóját megelőzően megszakított minden összeköttetést Mihállyal, amivel szemben ő mindig azt állította, hogy a német postával a legszorosabb összeköttetésben áll és a német rádió háromszor naponta mutatja be a Telehor-t.

— A budapesti fiaskó nem maradhatott el, miután Mihály Dénes nem tudta azt produkálni, amit az ő adatai alapján hirdettünk. Így Berlinben egyetlen alkalommal sem tudta fogni, amit a legkülönfélébb kifogásokkal légköri zavarok, stb. indokolt. Ilyen körülmények között érthető, hogy a közönség a bemutató színhelyéről a leggyöbbséggel távozott. A fiaskónak természetesen hamar híre terjedt és ezzel magyarázható, hogy

a nagy propaganda ellenére már a második napon Mihály találmánya iránt érdeklődés alig mutatkozott.

— Én nemcsak anyagi, de erkölcsi károsultja is vagyok Mihály Dénesnek. Eltekintve attól, hogy a vezetésem alatt álló jótékonyági akció a bemutatóból semmit sem profitált,

én sajátomból több mint 15.000 pengőt fizettem rá a bemutatóra.

Ezenkívül pedig minden oldalról a legkeresettebb szemrehányások értek azért, hogy ilyen ominózus ügyért nemcsak magamat, hanem másokat is exponáltam.

Mihály Dénes a budapesti fiaskó után a legcinikusabb magatartást tanúsította velem szemben. Megállapodásunk az volt, hogy a bemutató 8—10 napig fog tartani és ennek ellenére Mihály Dénes arravaló hivatkozással, hogy Berlinben *halaszthatatlan dolga van,*

már a negyedik napon anélkül, hogy engem előzetesen értesített volna, összecsomagolt és a gépeket Berlinbe küldte.

Hogy mennyire sürgős dolga volt Berlinben, annak legjobb bizonyítéka, hogy a gépek csütörtöki hírtelen összecsomagolását követő hétfőn utazott csak el Budapestrol s itt szórakozott az éjjeli lokálokban.

— Közben hiába fordultam panasszal Mihály Déneshez, a személyes találkozás elől mindannyiszor kitért, leveleimet pedig válasz nélkül hagyta.

— Később arra kértem, hogy a súlyos deficitről, amely egészen önhibámon kívül hárult rám és amely teljes anyagi romlóságot idézte elő, vállaljon valamelyes részt, azonban ezirányú kéréscímét még válaszra sem méltatta.

Ezekután azt hisszük, kétségen felül áll, mennyire jogos volt a Reggeli Újság két cikke, amelyekkel véget vetett Mihály Dénes budapesti szereplésének.

**A POLGÁRI NŐ
A POLGÁRI ARAK
A FRANCIA ELEGANCIA**

DIVATSZALONJA

FEMINA

MARTON NŐVÉREK
BUDAPEST, IV. TURR ISTVÁN U 9

MODELLBEMUTATÁS MINDEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL

DR. FÉNYES SZAKORVOS

vér-, bőr- és nemibetegeknek rendel egész nap
Rákóczi-ut 32. I. em. 1 ajtó. Rókussal szemben

Dr. Bergsmanné Ilona

zongora-tanfolyama

kezdők és haladók részére

Wesselényi-utca 18. Telefon: 425-44

Egyéni oktatás, olcsó árak!

Ajándékozz állandó örömet!

Mindenki megveheti e héten kedvező részletre is

RENKIVÜLI ÁRLESZÁLLÍTÁS:

RADIO-készülék, teljes felszereléssel, kitűnő detektorral, fejhallgatóval, antennával, stb., komplett. P 25.-

2. sz. Superszelekt, a legszelektivebb detektoros készülék, az ország bármely helyéről óriás hangerővel veszi a külföldi állomásokat is, komplett felszerelve P 35.-

3. sz. Ultra 3, a legjobb hálózati készülék, egy gombnyomásra egész Európát veszi, komplett hangszoróval, P110ps, Orion és minden márká P 225.-

HEGEDŰ

2. sz. Jóhangú P 5.-

3. sz. Finomabb, választott jávorfából P 8.-

4. sz. Még finomabb kidolgozású P 19.-

5. sz. Kitűnő hangú P 20.-

6. sz. Zenekari minőség, Stradivari-model P 26.-

7. sz. Hangversenyhegedű P 40.-

8. sz. Sternberg művészeti műhelyéből P 80.-

6. sz. Ugyanaz, japán olajlakkal P 80.-

HEGEDŰ, TOKKAL, VONÓVAL, teljes felszereléssel, 1 külön készlet húrral, tehát összesen 8 húrral, gyantával, hangolósíppal, hangfogóval és 1 külön nyereggel, vagyis összesen 3 nyereggel, valamint 8 darab impregnált táskával, mely a hűtről készült hegedűt, 91. sz. Jó fenőtáblából készült hegedűt, gazdagon szóróztott vonó, impregnált zsákok és a fent leírt teljes felszerelés. P 12.80

92. sz. Jó kidolgozású hegedű, választott fenőtáblából készült tetővel és szép jávorfából háttal, jó vonóval, valódi bőrfogóval ellátott zsákokkal és a fent leírt teljes felszereléssel P 23.-

93. sz. Finomabb kidolgozású, jobb hangú hegedű, formált fára épített erős lészel P 26.-

94. sz. Még finomabb hegedű, nagyon szép, lágy hangú, hullámos jávorfából, formált fára épített erős bélelt tokkal és a fent leírt teljes felszereléssel. P 38.-

HANGVERSENYHEGEDŰK TELJES KÉSZLETEKBEN, legfinomabb lészel, teljes felszereléssel

95. sz. P 50.-, 96. sz. P 60.-, 97. sz. P 80.-

MÁGYAR CITERA

2. sz. Finomabb, jobb hangú P 8.-

3. sz. Ugyanaz, hoesszabb, választott, dióból P 10.-

4. sz. Kitűnő hangú, boosztva, félhangokkal is P 12.-

Amerikai gitárcitera (alátehető kották) P 15.-

2. sz. Finomabb, 5 akkordos P 16.-

3. sz. Még finomabb, remek hangú, dupla húrozású P 24.-

4. sz. Ugyanaz, 6 akkordos P 28.-

KONCERT-CITERA (Steyer-modell)

2. sz. Valódi paliszanderfából P 35.-

3. sz. Választott paliszanderfából hangversenymarkolattal P 38.-

4. sz. Valódi Campanello d'oro mandolin P 48.-

5. sz. Ugyanaz, rózsafa tőkével, hangversenymarkolattal P 5.-

6. sz. Még finomabb kidolgozás, választott jávorfából P 10.-

7. sz. Ugyanaz, kézzel reszelt acélhangokkal P 35.-

8. sz. Kétsoros, remek hangú P 40.-

9. sz. Ugyanaz, kézzel reszelt acélhangokkal, 8 böggövel P 48.-

MANDOLIN

2. sz. Valódi olasz paliszanderfából P 11.-

3. sz. Választott paliszanderfából hangversenymarkolattal P 16.-

4. sz. Valódi Campanello d'oro mandolin P 25.-

5. sz. Ugyanaz, rózsafa tőkével, hangversenymarkolattal P 30.-

6. sz. Még finomabb kidolgozás, választott jávorfából P 40.-

BESZÉLŐGÉP 3 LEMEZZEL P 25.-

2. sz. Erősebb hangú, hordozható P 40.-

3. sz. Elegáns tokban, melybe 6 lemez helyezhető P 80.-

4. sz. Még finomabb, duplaerős rugóval P 100.-

5. sz. »ERGOLA WORKS« hordozható, tömör, lágyhangú, melyben lemez vihető P 140.-

6. sz. Ugyanaz, finomabb, nagyobb Elektro-hangdobozzal P 160.-

7. sz. Ugyanaz, még finomabb, legújabb lemez vihető P 180.-

8. sz. Columbia, hordozható, 8 lemez vihető benne P 180.-

9. sz. Ugyanaz, nagyobb, még jobb hanggal P 240.-

10. sz. Valódi »Olotonal«, élő hang, lemez vihető benne, eredeti PATHE P 150.-

11. sz. Eredeti »Gramophon«, His Master's Voice, hordozható, 6 lemez vihető benne P 225.-

12. sz. Pathé-Olotonal, élő hang, finom tokban, 10 lemez vihető benne P 250.-

13. sz. Pathé-Olotonal, luxu kivitel, hordozható, 10 lemez vihető benne P 200.-

AMERIKAI JAZZ-HANGSZEREK

2. sz. Es Alto-Saxofon, melódiajátására használatos, nikkelezve P 350.-

3. sz. Ugyanaz, négyesrezen ezüstözve P 400.-

Amerikai Buescher és Martini saxofonok vezérképviselete. P 120.-

JAZZ-DOB-FÖLSZERELÉS. Nagydob, Kisdob, fadob, cintányér, lábgép, voró és állványzattal együtt P 200.-

2. sz. Ugyanaz, 60 cm átmérőjű nagydobbal, gazdagon nikkelezett esav. Amerikai »Leedy«-dobok vezérképviselete. P 15.-

3. sz. C-B zenekari trombita vagy szárnykürt P 15.-

4. sz. Ugyanaz, jobb hangú P 20.-

BANJO

2. sz. Ugyanaz, jobb hangú P 15.-

3. sz. Zenekari P 15.-

TROMBITA

2. sz. Könnyű fúvású P 15.-

3. sz. C-B zenekari trombita vagy szárnykürt P 15.-

KLARINET

2. sz. 10 billentyűs P 15.-

3. sz. Ebonfából P 15.-

FUVOLA

2. sz. 3 billentyűs P 8.-

3. sz. Valódi ebonfából P 15.-

Ugyanaz hangolósóval P 15.-

HARANGJÁTEK

2. sz. 30 hangú, tokban P 18.-

GITÁR

2. sz. Jóhangú, választott hangszere fából, választott kidolgozás P 30.-

3. sz. Még finomabb kidolgozás P 40.-

4. sz. Hidszerüen épített markolattal, újezüst beosztással, remek hangú P 60.-

TÁROGATO

2. sz. Finom jávorfából, 6 billentyűs P 24.-

3. sz. Ugyanaz, 8 billentyűs P 28.-

4. sz. 10 billentyűs P 35.-

5. sz. Valódi rózsafából, 8 billentyűs P 42.-

6. sz. Sternberg, rózsafatárogató, 13 billentyűs P 48.-

7. sz. Mestertárogató, egyesített, automatikus oktávbillentyűvel P 68.-

8. sz. Ugyanaz, 10 lemez vihető benne P 310.-

9. sz. Ugyanaz, nagyobb, még jobb hanggal P 240.-

10. sz. Valódi »Olotonal«, élő hang, lemez vihető benne, eredeti PATHE P 150.-

11. sz. Eredeti »Gramophon«, His Master's Voice, hordozható, 6 lemez vihető benne P 225.-

12. sz. Pathé-Olotonal, élő hang, finom tokban, 10 lemez vihető benne P 250.-

13. sz. Pathé-Olotonal, luxu kivitel, hordozható, 10 lemez vihető benne P 200.-

AMERIKAI JAZZ-HANGSZEREK

2. sz. Es Alto-Saxofon, melódiajátására használatos, nikkelezve P 350.-

3. sz. Ugyanaz, négyesrezen ezüstözve P 400.-

Amerikai Buescher és Martini saxofonok vezérképviselete. P 120.-

JAZZ-DOB-FÖLSZERELÉS. Nagydob, Kisdob, fadob, cintányér, lábgép, voró és állványzattal együtt P 200.-

2. sz. Ugyanaz, 60 cm átmérőjű nagydobbal, gazdagon nikkelezett esav. Amerikai »Leedy«-dobok vezérképviselete. P 15.-

3. sz. C-B zenekari trombita vagy szárnykürt P 15.-

4. sz. Ugyanaz, jobb hangú P 20.-

BANJO

2. sz. Ugyanaz, jobb hangú P 15.-

3. sz. Zenekari P 15.-

TROMBITA

2. sz. Könnyű fúvású P 15.-

3. sz. C-B zenekari trombita vagy szárnykürt P 15.-

KLARINET

2. sz. 10 billentyűs P 15.-

3. sz. Ebonfából P 15.-

FUVOLA

2. sz. 3 billentyűs P 8.-

3. sz. Valódi ebonfából P 15.-

Ugyanaz hangolósóval P 15.-

HARANGJÁTEK

2. sz. 30 hangú, tokban P 18.-

GITÁR

2. sz. Jóhangú, választott hangszere fából, választott kidolgozás P 30.-

3. sz. Még finomabb kidolgozás P 40.-

4. sz. Hidszerüen épített markolattal, újezüst beosztással, remek hangú P 60.-

TÁROGATO

2. sz. Finom jávorfából, 6 billentyűs P 24.-

3. sz. Ugyanaz, 8 billentyűs P 28.-

4. sz. 10 billentyűs P 35.-

5. sz. Valódi rózsafából, 8 billentyűs P 42.-

6. sz. Sternberg, rózsafatárogató, 13 billentyűs P 48.-

7. sz. Mestertárogató, egyesített, automatikus oktávbillentyűvel P 68.-

Sternberg

BUDAPEST, VII., RAKÓCZI ÚT 60
WIEN, GUMPENDORFERSTR. 109.

KIRÁLYI UDVARI HANGSZERGYÁR ÉS RÁDIO-MŰVEK

- HARMONIKA**
2. sz. Rezgőhangú P 4.-
3. sz. Kéthangsoros P 6.-
4. sz. Kétváltós P 7.-
- 4a. sz. Négyváltós P 16.-
5. sz. Orgonahangú P 22.-
6. sz. Sternberg-rendszerű, 4 böggő P 25.-

7. sz. Ugyanaz, kézzel reszelt acélhangokkal P 35.-
8. sz. Kétsoros, remek hangú P 40.-
9. sz. Ugyanaz, kézzel reszelt acélhangokkal, 8 böggövel P 48.-
2. sz. Valódi olasz paliszanderfából P 11.-
3. sz. Választott paliszanderfából hangversenymarkolattal P 16.-
4. sz. Valódi Campanello d'oro mandolin P 25.-
5. sz. Ugyanaz, rózsafa tőkével, hangversenymarkolattal P 30.-

KARACSONYFÁRGÁTO.
Gyönyörű csengő hangú zenével. Két méter magas fényfát tartalmaz. Örökös darab, 5 évi jótállás. Diszes, nikkelezett szekrényvel P 80.-

VERKLI, AGYERMEKEK ORÖME P 3.-, 3. sz. Diszes fatokban P 5.-, 4. sz. Nagyobb, többhangú P 8.-, 4. sz. Erős fatokban, változtatható fémkottákkal, kitűnő hangú hanggal P 28.-

5. sz. Nagyobb, gyönyörűen csengő hanggal P 35.-

**Többmillió megelégedett vevő
Meg nem felelőért pénz vissza**

EDDIG TÖBB MILLIÓ MEGELÉGEDETT VEVŐ JÓTÁLLÁSUNK: MEG NEM FELELŐÉRT PÉNZ VISSZA!
RÉSZLETFIZETÉSRE KÉSZPÉNZÁRBAN
MÉG CSAK E HÉTEN ÁRUSITUNK

Pollák bécsi vizsgálóbíró Triesztben akarja tisztázni Fellner alibijét

Haar Pál hipnotizőr egyik betege egy szeánszon elmondotta a lainzi gyilkosság lefolyását

Bécs, december 14.

— A Reggeli Újság bécsi tudósítójától. —

Dr. Pollák bécsi vizsgálóbíró szombaton Budapestre utazott. A budapesti lapok nem közöltek részleteket arról, hogy a magyar fővárosban kiket hallgatott ki a lainzi dráma ügyében az osztrák vizsgálóbíró. Tulajdonképpen még a kihallgatott tanúk neve sem került nyilvánosságra. A budapesti sajtó csak annyit regisztrált, hogy dr. Pollák Fellner Andrást és Harmath Imrét hallgatta ki. A Reggeli Újság közölte annak idején elsőül, hogy a lainzi dráma nyomozásának jelentős szerep jut Harmath Imrének, amikor ugyanis Fellner Andrást Abbáziában letartóztatták, Harmath Imre feleségével, Szokolay Olyval szintén Abbáziában üdült. Harmath Imre, mint alkalmi tudósító, Fellner letartóztatásáról több riportot írt az egyik budapesti lapba. Bauer Gusztáv védője olvasta ezeket a cikkeket és mivel szerinte ezek a cikkek olyan pontosak, szinte jegyzőkönyvszerűek voltak, hogy föl kell tenni: Harmath jelen volt az első kihallgatásokon, kérte, hogy a bíróság hallgassa ki Harmath Imrét. A védő, amint a Reggeli Újság megírta, főleg arra vonatkozólag akarta kihallgattatni Harmathot, igaz-e, hogy Fellner azt mondotta:

— Dr. Wahl udvari tanácsos ur téved, ha azt hiszi, én vagyok a gyilkos. Feleségemet nem gyilkoltam meg, de tudom, hogy ki gyilkolta meg. A gyilkos nem lehet más mint...

Az újságírók szerint a vizsgálóbíró félbeszakította itt Fellner Andrást és így Fellner nem mondhatta meg, hogy kire gondolt. A védő szerint abban az időben Fellner Gusztávra nem gondolhatott, viszont saját vallomása szerint tudja, ki a gyilkos.

Ennek a jelenetnek a hitelességére vonatkozólag kellett kihallgatni Harmathot. Fellner ugyanis kijelentette, hogy Harmath semmiféle jelentős aktusnál Abbáziában jelen nem volt, tehát nem is tudhatott arról, hogy ő mit mondott.

Az abbáziai kihallgatásra vonatkozólag hallgatta ki a vizsgálóbíró Harmath Imrét és Fellner Andrást. De kihallgatott még egy Frieder György nevű budapesti kereskedőt, akit annak idején az ügyesség mint fontos tanút jelentett be. Frieder György a meggyilkolt Schöffner Kittyvel volt jó ismeretségben. Dr. Pollák vizsgálóbíró előtt elmondotta, hogy

az asszony sokat panaszkodott neki régebben arról, hogy Fellner András üti-veri, sőt több ízben megölésével fenyegette.

Egyszer az asszony elmondotta — vallotta dr. Pollák előtt Frieder —, hogy Fellner minden pénzét elszedi és hogy nem is nagyon kényes az eszközök megválogatásában. Eppen ezért Schöffner Kitty egyszer megkérte Friedert, hogy vegyen számára egy pisztolyt, mert férjétől egy pillanatra sem biztos az élete. Frieder csakugyan elment egy fegyverkereskedésbe és pisztolyt vásárolt az asszony részére.

A vizsgálóbíró meg is kérdezte Friedert, hogyan merészt könnyelműen revolvert adni az asszony kezébe, bár Schöffner Kittynek fegyverviselési engedélye sem volt. Frieder azzal válaszolt, hogy ismerte jól az asszonyt, tudta, hogy fegyvert soha senki ellen emelni nem fog, de azt is tudta, hogy személyi biztonság érdekében fegyvere feltétlenül szüksége van.

Frieder vallomása ezzel be is fejeződött, a vallomásban sok szubjektív impresszió van, de ezek leszámításával is rendkívül fontos. A vizsgálóbíró Triesztbe utazott a budapesti kihallgatások befejeztével.

Triesztben tisztázni akarja Fellner András odersói alibiének kérdését.

Mint ismeretes, Fellner azzal védekezett, hogy a gyilkosság napján az olaszországi Oderso falu mellett autóbaleset érte őt és későbbi feleségét, Koch Gertrudot. Alibiének igazolására hivatkozott egy odersói orvosra, aki első segélyben részesítette őket. Ezt az orvost nemrégiben hallgatták csak ki. A kihallgatás során megállapították, hogy Koch Gertrudot régi barátság jüzte az orvoshoz. Az orvos naplójában mint „magyar gróf és grófnő autóbalesete” szerepelt Fellnerék karambolja. Ez furcsa, hiszen az orvos régóta ismerte Koch Gertrudot és tudta, hogy az asszony nem grófnő. Az orvos kihallgatásával kapcsolatban egyébként még egy érdekes momentum merült fel. Fellnerék autója eredetileg 24.000 lírába került, a reparatúráért 20.000 lírát fizettek, a jelek szerint tehát az autó teljesen szétrombolódott. Ugyanezért pedig az utasok csak könnyen sérültek meg.

Ezek a nyomok készítették a vizsgálóbírókat arra, hogy Triesztben, Abbáziában és Odersóban kihallgatásokat folytasson. Kétségkívül meg kell

állapítani, hogy a bíróság nem hisz föltétlenül Bauer bűnössége bizonyíthatóságának a lehetőségében. Bécsben bizonyítékok nélkül fogva tartanak egy embert, miközben a bíróság maga olyan irányban nyomoz, amely igen távol látszik állani Bauer bűnösségének feltételeitől.

Nem csoda tehát, ha

a bécsi bírósági körökben az a vélemény, hogy Bauer új főtárgyalását nem fogják megtartani.

Ennek viszont természetesen személyi és hatósági változások lennének föltétlen következményei.

H. B.

*

A fiatal osztrák vizsgálóbíró munkája révén ismét aktuális lett a titokzatos lainzi tragédia. Lehet, hogy csak Bauer Gusztáv védőinek a mesterkedései következtében, lehet, hogy sok tisztázatlan körülmény következtében, de mindenképpen homályos az az ügy, vitatkozni lehet még most is azon, vajon csakugyan Bauer Gusztáv ölte-e meg és gyújtotta-e fel Schöffner Kittyt, a lainzi vadaskertben.

Ez a probléma izgatta Haar Pál hipnotizőrt is, aki nemrégiben telepedett le Budapesten, eddig Berlinben élt és sokszor segítségére volt a berlini rendőrségnek, bonyolult ügyek nyomozásánál. Néhány évvel ezelőtt egy 16 éves fiu meggyilkolásakor Haar Pál vezette nyomra a hatóságokat, hipnotikus szeánszon a médium megmondotta, hogy ki volt a fiu gyilkosa. Haar Budapesten telepatikus gyógyításokat végez, de felajánlotta szolgálatait a főkapitányságnak is.

Dr. Dornig Henrik, a bűnügyi osztály vezetője azonban azzal hátrította el Haar ajánlását, hogy a magyar törvények nem engedik meg nyomozásoknál a hipnózis alkalmazását. Haar most mint magánember, amikor egy-egy homályos ügy igazgatja a nyilvánosságot, hipnotikus szeánszot rendez, így nemrégiben a Mártonhegyi-úti szöffnermerénylet alkalmával érdekes megállapításokkal végződő szeánszot rendezett.

Vasárnap délelőtt egy Sziv-utcai orvosi rendelőben, ahol orvosi felügyelet mellett Haar Pál betegeket kezel, ismét hipnotikus szeánsz volt. A szeánsz célja ezuttal: a lainzi dráma felderítése.

Fiatal, sovány sápadt urileány a médium. Belege Haarnak, álmatlanságtól és ismétlődő sirógörcsöktől akar hipnotikus kezelés útján megszabadulni. A kezeléshez tartozik, hogy rövidebb-hosszabb hipnózisban legyen. Beleegyezett, hogy hipnotikus álmait felhagyják szeánszokon.

Délelőtt 11 óra, nem illik a józan világosság a szeánsz hangulatához. Mielőtt bevezetik a szobába a médiumot, lebecsítják a redőnyöket, csak egy kis állóvilágítás ég, ez világítja meg a szoba sarkában lévő pamlagot. A médium bejön, mosolyogva köszön, lefekszik a pamlagra, Haar Pál fölé hajol.

— Most tizet fogok számolni, mire a tizhez érek, maga aludni fog. Könnyű álma lesz. Amikor felébred, nem érez fáradtságot, jól érzi magát. Egy... kettő... három... ismétlem, egy félóra múlva, amikor felébred, jól fogja érezni magát.

Lecsukódnak a médium szeméi, s amikor a hipnotizőr a számolásban a tizhez ér, átszellemült arccal fekszik a fiatal leány.

— 1929 július 17-én a lainzi vadaskertben vagyunk — hangzik a hipnotizőr határozott hangja.

— Délelőtt van, féltiz. Lát valamit?

Nehezen, erőltetve, halkán beszélni kezd a médium.

— Egy férfit látok, kutyával sétál... eltűnik, nem látom többé. Aztán egy nőt látok, szöke... már nem nagyon fiatal. Esőkabát van rajta... Túrelmetlenül áll... Vár valakit...

Haar a médium fölé hajol. Szurós tekintetét a leányra szegezi.

— A fehérneműjében nézze meg a monogrammot.

Ismét vontatottan hangzik a válasz.

— Látom a monogrammot... K. Sch... A rejtiküljében íráskor vannak... Ez a nő Kitty Schöffner.

Indul a hipnotikus mozikép, a médium egyre folyamatosabban beszél.

— Egy férfi jön. Magas, fiatalabb a nőnél. Üdvözlök egymást. A nő szemrehányással kezd a beszélgetést. Haragszik, mert elkésett a randevúról a férfi. Vitatkoznak.

Haar ismét megakasztja a médium elbeszélését.

— Nézze meg, van-e a férfinél valami irat.

— Egy berlini utlevelet látok nála, Gustav Bauer névre szól az utlevel.

— Most mi történik tovább a vadaskertben?

— Veszekednek. A férfi egyre indulatosabb...

Megüti a nőt... Most egyszerre minden olyan ködös előttem...

Elesen felsikolt a médium.

— Jaj!

Az orvos, aki résztvesz a szeánszon, a leányhoz ugrik.

— Rosszul van?

— Nem...

de revolvert ránt a férfi, lövést hallok... két lövést... Az asszony elesik... A férfinél valami szerszámot látok most, mintha ásó lenne... vagy bot... nem látni tisztán... eltakarani próbálja a halott asszonyt.

Most jön valaki. Siet egy allén át... egy asszony... megrémül, amikor látja, hogy mi történik... Bauer ordít, közben remegő kezekkel dolgozik... Locsolja valamivel a holttestet, gyufát vesz elő... mint egy máglya, lobog az asszony. A férfi azzal a nővel, aki később érkezett, siet el...

Érdekes részletek a belügyminiszternek a rendőrségre vonatkozó takarékosági rendeletről

B-listára kerülnek a mellékhelyiségek takarítói Nagyarányu papirspórolás készül — Leszállítják az életvédelmi osztály rendelkezésére álló összeget

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A belügyminiszter érkezettnek látta az időt, hogy a takarékoság elvét a rendőrség szervezeteinél is végrehajtsa. Megjelent tehát a rendőrségre vonatkozó takarékosági rendelet, amely, enyhén szólva, általános derűtséget keltett rendőrségi körökben. Ez a rendelet olyan takarékosági rendelkezéseket tartalmaz, amelyeknek betartása eddig is megtörtént és különben is a rendőrfőkapitány kötelessége volt ezeknek betartása.

E rendelet megjelenésével kapcsolatosan azonban szövé kell tenni azokat a szembetűnő igazságtalanságokat, amelyek a testület tagjait minduntalan érik. A budapesti rendőrség, beleértve a testület összes tagjait, ugyszólván fillérekért panaszo nélkül, szinte hősies magatartással végzi kötelességét, örökdió a polgárság élete és vagyonbiztonsága felett.

Az államrendőrség testületének háromnegyedrészre, átlag százötven-kétszáz pengős fizetésekkel tartja fenn magát és családját.

A rendőr már nagyon régen végrehajtotta a takarékosági rendeletet saját háza tájékán a viszonyok kényszerítő hatása következtében. Talán sokkal előbb, mint a belügyminisztérium vezetőit. A napokban osztották ki a karácsonyi segélyeket s ekkor kiderült, hogy egy államrendőrségi detektívfelügyelő, vagy detektív összesen nyolc pengő karácsonyi jutalmat kapott.

Ez az igazságtalan elbánás, amely érthetetlen módon mindig csak a rendőrség tagjaival szemben érvényesül, érthető elkeseredést váltott ki.

Ki kell már mondani egyszer az igazságot, hogy a testület példás fegyelmezettségével nem szabad visszaélni senkinek. Eppen a közbiztonság érdeke kívánja meg, hogy az élet és vagyon óra nyugodtabb anyagi körülmények között éljen, mert csak így tudja kötelességét teljesíteni.

A rendőrségre vonatkozó takarékosági rendelet szözerint a következőképpen hangzik:

„Az ország súlyos gazdasági és pénzügyi helyzete parancsolólag megköveteli, hogy az államháztartás minden vonalán a kiadások redukálásának, az arra hivatott utalványozó hatóságok pedig a hitelek felhasználásánál a takarékoság legszigorúbb szem előtt tartásával járjanak el. Az 1930. évi 31. költségvetési évből, a már költségvetéssel megállapított hitelkeretet csökkenteni kell. Ebből kifolyólag a Főkapitány ur részére korábban előirányzott hiteltösszeget már a folyó évi november hó 1-től kezdődően teljes egészében nem utalványozhatom.

Erre való tekintettel figyelemzetem tehát a Főkapitány urat, hogy az utalványozásoknál a legnagyobb körültekintéssel és gondossággal járjon és csak azokat a halaszthatatlanul sürgős és elkerülhetetlenül szükséges munkálatok kiadását engedélyezze, amelyet az ügymenet feltétlen biztosítása megkíván. A Főkapitány urnak és minden egyes arra hivatott tisztviselőnek át kell érzeni a helyzet komolyságát és mindig szem előtt kell tartani azokat a fontos állami érdekeket, amelyek a takarékoságnak a legvégsőig való fokozását megkövetelik.

E bevezetés után mindenki joggal gondolhat arra, hogy a belügyminiszteri rendelet életbeugró fontos takarékosági rendelkezéseket léptet életbe Ezzel szemben a következő pontokat tartalmazza:

„A papirosanyagok felhasználásánál lényeges megtakarítások céljából a kisebb terjedelmű elintézési tervzeteket a beérkezett rendeletek és átiratoknak, esetleg őrösen álló hátlapján kell eszközölni.

— Kövesse őket! — mondja Haar.

— Bemennek a városba... Már negyedtizenkettő van... Egy vendéglőbe térnek... Látom, levest rendelnek, húst, nagyon gyorsan, sietve esznek. A nő előbb elmegy... Bauer is elsiel, egy templom környékén jár... Bemegy egy üzletbe. Szürke könnyű kabátot vásárol. Sikátorokon megy át... Most nem látom őt.

— Mi van a nővel?

— Bement egy házba... egy lakásba... levelet ír... azt írja, hogy elutazik. A szobába, ahol ül, egy alacsony férfi jön be. Vitatkoznak.

— Hogy hívják ezt a nőt?

A médium erőlködik, kinlódva, vontatottan beszél.

Egy nevet mond. Ez a név szerepelt a bűnügyben.

— Este nyolc órakor újra látom őket, a Südbahnhof csarnokában. Veszekednek. A nő pénzt kér. Bauer gyűrűt és karkötőt mutat, Schöffner Kitty ezereit. Aztán vonatra szállnak... Robog a vonat.

Lelelt a felóra, az orvos nem engedi meg, hogy a szeánsz folytatódjék. Haar a médiumra szól.

— Most felébred, jól fogja érezni magát.

A fiatal leány mint egy varázsűtőre kinyitja a szeméit. Könnyű mosoly van az arcán.

— Emlékszik arra, mi történt magával előbb?

— Kérdezem.

— Nem emlékszem semmire — válaszolja.

Kovács Endre.

Az átiratokhoz, valamint a felterjesztésekhez is szürke fogalmi papírt s ha azok terjedelme lehetővé teszi, negyedíveket kell használni.

A villanyáram használatát a legszükségesebb mértékre kell korlátozni, ezzel kapcsolatosan a hivatalokban elhelyezett villanygökök számát szükségességükre való figyelemmel, felül kell vizsgálni, negyedíveket kell használni.

A hivatalok folyószámlák és mellékhelyiségeknek (árnyékszék) tisztántartására engedélyezett takarítók létszámát újból meg kell állapítani és az elengedhetetlenül szükséges mértékre kell korlátozni.

A rendelet további pontjai az interurbán telefonbeszélgetések és a postai küldemények, valamint a fűtéssel való spórolásra hívja fel a testület fejt, Bezegh-Huszágh Miklós redőrfőkapitányt.

A villanyárammal és a fűtéssel való spórolás pedig a rendőrség épületeiben már régen végre lett hajva és nem hisszük, hogy a szörnyen rosszul villantott rendőrségi folyosókon még egy-egy villanykörtét el lehetne ollálni.

A rendelet a következő szavakkal fejeződik be: Felhívom a Főkapitány urat, hogy a jelen rendeletet a főkapitányság, valamint a hatáskörébe tartozó kapitányságok összes tisztviselőivel megfelelő módon közölje s egyben utasítom, hogy a kívánt cél elérése és feltétlen biztosítása érdekében a fenti rendelkezéseimnek megfelelő szükséges intézkedéseket haladéktalanul tegye meg s elvárom, hogy azok betartását a mai néhez időkben méltán megkívánható komolysággal és lelkiismeretességgel fogja ellenőrizni, annál is inkább, miután annak pontos végrehajtásáért a Főkapitány urat személyileg fogom felelőssé tenni.

Ezeket a rendelkezéseket a legmondosabban kiszámítani, hogy amennyiben a takarékosági rendelet értelmében a mellékhelyiségek takarítói közül mondjuk kettőt elbocsájtának és néhány villanykörtét kicsavarnak és a már szűknek bizonyult főkapitányság épületében három, vagy négy szobát kiürítenek, hogy a fűtőanyagot megtakarítsák — mennyi pénzt spórol meg az államkincstár?

És vajon ez az összeg kitesse-e annyit, amennyibe egy állami autónak az egyhónapi fenntartása kerül.

A takarékosági rendelet kapcsán az a hír is elterjedt már a rendőrségen, hogy az életvédelmi osztály céljaira kiutalt mulasztandó huszezer pengővel szemben a belügyminisztérium az 1931-es évre már csak tizenkétszáz pengőt akar kiutalni. Aki az életvédelmi osztály nagyszabású működését ismeri, az nagyon jól tudja, hogy a múlt évi huszezer pengő elenyészően kevés volt ahhoz az összeghez képest, amelyre valószínűleg az életvédelmi osztálynak szüksége lett volna. Az életvédelmi osztály, amely igen nagy akadályokon keresztül évi huszezer pengő összeggel áll a sok-sok ezer szegény életű, tönkrement egzisztenciájú ember mellett, már az előző évben is nagy nehézségek után tudott csak segítséget nyújtani. Most azonban, hogy a belügyminisztérium a takarékosági rendeletet ott kezdi végrehajtani, ahol nincs a takarékoságnak helye és ahol nem kell takarékoskodni, az a helyzet, hogy az életvédelmi osztály, amely eddig a szerencsétlen szegény emberek számára a remény kis szigetét jelentette, teljesen meg fog akadni munkájában.

Király P.É.

A REGGELI UJSÁG HIREI

Nem fontos,
de érdekes.

Hát érdemes?...

Megirtuk, hogy Szalay István dr. és Rein Antal ügyvédek egy vacsorán összeszóltak. Rein Szalay felé sújtott, akit az ütés a vállán ért. Ebből kifolyólag megintultak a lovagias tárgyalások. És azután bekövetkezett, ami szokott. A segítők összehűltek és nagyképpen döntöttek élet és halál, becsület és szégyen felett. Végre pisztolyárbajban állapodtak meg. Rein és Szalay két lukat lőttek a levegőbe, sebesülés nem történt — csak egy kicsit izgatottak voltak. Ezzel az ügy a lovagias szabályai szerint befejezést nyert. Azonban, az ügyesség nem osztotta a lovagok felfogását, mert megindította ellenük párviald vétsége címén az eljárást. A mostani joggyakorlat szerint a harcos feleket rendszeresen kétezer pengőre szokták büntetni. Hát érdemes?

Albrecht főherceg és neje a társaságban

Herczog Mór Lipóték Andrassy-uti palotájában nagy zeneestély volt az elmúlt héten. Az estélyen nagy és elkölő társaság vett részt. Estély volt még ezenkívül Mihályfi Dezsőknél, Földes Béláéknál, Szirmay Adáméknál, valamint báró Matyasovszky Zoltánéknál, ahol megjelent Albrecht főherceg is feleségével.

Eljegyzés

Hétfőn este lesz a hivatalos eljegyzése balázsfalvi Kiss Géza miniszteri osztálytanácsos leányának, a pesti bálokból ismert balázsfalvi Kiss Irmának józsi Purgly Sándor aradmezei földbirtokossal. Az eljegyzéssel egy sokéves udvarlás jut el a happy-endhez.

Hadik Mihály gróf Cambridgeben

A közelmúltban hagyta el Magyarországot Louis Clarke, a cambridgei egyetem kurátora, aki nátnak neolitikusok után folytatott ásásokat. Az egyetemi tanár itt-tartózkodása idején melegen összebarátkozott Szász Menyhért íróval, valamint Hadik Mihály gróffal, akiket meg is hívott távozásakor Cambridgebe. Hadik Mihály gróf most eleget tesz a meghívásnak, a napokban utazik Cambridgebe hosszabb tartózkodásra, ahol is jogi tanulmányait fogja folytatni.

A Budaházy-katasztrófa epilógusa

Emlékeztet még az az autószerencsétlenség, amelynek következtében a nyáron életét veszítette Budaházy Miklós, Budaházy Miklósné, Dánér Béla, valamint Budaházy Miklósné özvegye. Budaházy Miklóséknak két árva maradt, valamint egy fogadott leány, akiket a szerencsétlenség után a család vett gondjába. Most egy érdekes házasságról hallok. Budaházy Miklós öccse, Budaházy László feleségül vette Budaházy Miklósné húgát, Somossy Erzsébetet, a három gyermeket pedig örökbe fogadták és igyekeznek elfelejtetni velük édesapjuk és édesanyjuk tragikus halálát. A Keleti Károly-utcai lakásban egész nap szól a zongora s a házbán már senki sem beszél a nyári tragédiáról...

Frakk és világos zakó

A bécsiutcai bankár palotájában estély volt az elmúlt héten. Az estélyen felszólaltak a legszebb szmokingok, frakkok és estélyi ruhák. Előkelők voltak a vendégek, előkelő volt a hangulat, mindenki ragyogóan érezte magát. Mint mindig, amikor estélyt ad a báró...

Ami történt, az éjjel után történt. Egyszer csak megjelent egy világosszürke zakó. A pesti bohémvilág egyik kedvenc tagja, aki ragyogóan mondásairól és ikerbarátjáról nevezetes. Az ikerbarátot egyébként szintén követte, hasonlóan világosszürkében. A hangulat «virágos volt», sőt tulvirágos. Ezt nem is titkolták. Derűs közvelenséggel rendelkeztek étel, ital, bor, pezsgő és cigány felett a jelenlévő vendégek nem csekély gaudiumára. Később azonban kissé lecsökkent a hangulat. A két gavallér minden átmenet nélkül felekezeti kérdéseket kezdtek pengetni, letegezte a házasszonyt, lezsidózta a háziurat, ami egy kissé

lelohasztotta a kedélyeket. De nem sokáig. A rövid intermezzo után virradati folyt tovább az «uri-muri»...

Angelo képek a magyar „Gothai Almanach”-ban

A gothai Pethe-cég kiadásában minden évben megjelenik egy sötétké vázalkötéses könyv, a híres Gothai Almanach. Az Almanach a világ arisztokratáit tartja nyilván és így a magyar arisztokrácia tagjai is teljes számban szerepelnek benne. A felsorolás azonban sokszor meglehetősen pontatlan, igen gyakran találkozzunk vaskos tévedésekkel. Most az egyik magyar könyvkiadó elhatározta, hogy kiad egy ilyen Gothai Almanachhoz hasonló könyvet, amely azonban kizárólag csak a magyar arisztokrácia tagjait sorolja fel. Az almanach képes lesz, a képeket az Angelo-műterem fogja a könyvhöz szállítani, mivel a magyar arisztokrácia ugyyszólván teljes számban szerepel Angelo mester gondosan őrzött lemezein.

Főhercegek és uralkodóhercegek gyűlekezése Bécsben

Mondseeből váratlanul megérkezett József Ferdinánd főherceg és ugyanabba a szállóba szállt, amelybe Schaumburg-Lippe herceg a feleségével és Preuss herceg. Velük együtt szállt meg Rohan Gusztáv herceg a feleségével Budapestre. Egyébként is igen sok magyar mágnás érkezett az osztrák fővárosba, közöttük Pejaševics Minka grófnő, Wenckheim Thea grófnő, Esterházy Mária grófnő, Craigher Konrad báró és Almásy László.

Mai gyerekek

Két ur beszélget a kaszinóban:
— Képzeld, kedves Zéno bátyám, a kisfiam milyen ragyogót mondott ma reggel. Jött a postás és hozott egy levelet. A kicsi ment ki ajtótl nyitni s azután nagy örömmel szaladt be hozzám:
«Apuka, egy katonabácsi van itt és egy levelet hozott nekem».
— Kimegyek, hát látom, hogy nem katona, hanem postás. Katonának nézte a kis lelkem a levélhordót.
— Kedves — mondja a másik. — No és hány éves a kicsike?
— Huszonhét...

Szunyogh Bandi kocsimája

Két hónappal ezelőtt nyílt meg a Józsefvárosban egy új vendéglő. Azóta már mindenki ismeri Pesten az új kocsimát, a Szunyogh Bandi kocsimáját, ahol esténként a legragyogóbb társaságokat lehet találni. Minden asztalnál legalább egy arisztokrata ül, de néha több is. Szmokingban, vakító ingplasztikkal sítál az asztalok körül esténként Szunyogh ur, a «vendéglős», akiről már régóta találgatják, hogy vajon mikor vacsorázhatik, amikor egy percre sem lép ki az étteremből. A napokban egyik ifjú arisztokrata meg is kérdezte tőle. (Iudni kell mindehhez, hogy kitűnően főznek a kocsimában.)
— Mondd, drága Bandikám, tulajdonképpen mikor vacsorázol te?
— Hát úgy zárás után. Beülök egy tariba és elmegyek a Newyorkba...

Scitovszky Marietta esküvője

A múlt héten irtam Scitovszky Marietta és Luchne Andor eljegyzéséről. Mint értesülök, rövidesen megtörténik a házasság is, ezt megelőzőleg azonban a szép Scitovszky Marietta egy nyolchengeres autót kap kölcsönjéről karácsonyi ajándékkul.

„Egyre csak válnak”...

A «Reggeli Ujság» 1930 december 9-iki számának 15. lapoldalán a Reggeli Ujság hírei «Egyre csak válnak...» című közleményét valóban információk alapján közlőben — őszinte sajnálatom kifejezése mellett — kérem meg nem történnék tekinteni.»
U. J.

— Mutschenbacher Emil és Buday Barnát nevezi ki a kormányzó az OMGE képviselőtében felsőházi tagokká. A felsőházi törvény módosításáról szóló törvény-cikk, amelyet most hirdetnek ki, úgy intézkedik, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület két képviselőjét küldheti be a felsőházba. Az OMGE vasárnap tartotta ezévi rendes közgyűlését, amelyen a törvény előírása szerint hat felsőházi tagjelöltet állított, akik közül, értesülésünk szerint, Mutschenbacher Emil dr.-t, az OMGE igazgatóját és Buday Barna dr.-t, a Köztelek főszerkesztőjét jelöli az elnöki tanács első helyen. A kormányzó az ilyenkor szokásos eljárás szerint az első helyen előterjesztetteket nevezi ki és így a felsőházi tagok száma két rendkívül értékes szakemberről növekszik.

Zongorák, hangszerek REMÉNYINÉL
Budapest, VI. Király-u. 62.
Olesó árak Kedvező részletfeltételek

— A román király nőinek végkielégítése. A budapesti román követség felkért a következők közlésére: A budapesti román királyi követség Bukarestből kapott felhatalmazás alapján a leghatározottabban kijelenti, hogy a lapokban Cesianu párizsi román követ kinevezéséről és egy bizonyos kizárólagos küldetéséről — megjelent híresztelések minden alapot nélkülöznek. — A lapok azt a hírt regisztrálták, hogy Cesianut Párizsba küldték, hogy Lupescu Helént és Lambrino Zizit végkielégítse. A cáfolat erre a megbízásra vonatkozik.

— Elfogták Moissi tolvajait. Bécsből jelentik: A rendőrségnek sikerült kézrekeríteni a Moissi Sándor villájában elkövetett betörés tetteseit Horn Ferenc mérészáros és Gutmann Nándor aranyműves személyében. Az egész zsákmányt, amelynek értéke 10.000 schilling, megtalálták. A két betörő azáltal vált gyanússá, mert baráti körükben egyszerre csak új ruhákban jelentek meg, amelyeket a betöréskor zsákmányoltak. Gutmann Bécsből ki van tiltva, Horn Budapestre már több ízben elítélték. A két betörőt és orgazdájukat, László Ferenc kisértő pincért beszállították az országos törvényeszk fogházába.

— A «Kraszin» hőse Eudapestben is tartana felolvasást. Samojlovics Rudolf dr., az ismert orosz sarkkutató tudvalevőleg vezetője volt annak az expedíciónak, amely a «Kraszin» nevű jégtörőhajóval annak idején megmentette a Nobile-expedíciót. Samojlovics most európai felolvasó-körutrá indult s december 15-én Bécsben fog először beszámolni nemesak a «Kraszin» utjáról és küzdelmeiről, de legújabb sarkkutatósi eredményeiről, amelyekkel az északi sarkterengben öt új szigetet fedezett fel. Egy budapesti koncert-ügynökség kérdést intézett Samojlovics professzorhoz, hogy hajlandó volna-e Budapestben is felolvasást tartani. Samojlovics titkára igenül választ adott, de annak a feltetésnek adott kifejezést, hogy Samojlovics, bár nem politikus, hanem tudós, mint orosz alattvaló valószínűleg nem kap majd beutazási engedélyt Magyarországra. A koncert-ügynökség most ebben az irányban kérdést fog intézni a kormányhoz.

— Január elsején lép életbe a törvénykezés egyszerűsítéséről szóló törvény. A hivatalos lap vasárnapi számában jelent meg az igazságügy-miniszter 49.000/1930. I. M. számú rendelete, a törvénykezés egyszerűsítéséről szóló 1930. évi XXXIV. törvények életbeléptetése, valamint az arra vonatkozó átmeneti és végrehajtási szabályok tárgyában. E rendelet értelmében az új törvény 1931. január 1-én lép életbe. Az új törvény legnagyobb jelentősége abban rejlik, hogy a polgári perek vitelének idejét rövidébbé, az eljárást pedig egyszerűbbé és olcsóbbá teszi. Az egyszerűsítések lényege az, hogy a járásbíróhoz tartozó pereknél az értékhatárt 2000 pengőről 3000 pengőre emeli fel, a fizetési meghagyások legmagasabb összege pedig ezután 400 pengő lesz az eddigi 100 pengő helyett. Az igazságügyminiszter egy külön rendeletben szabályozza a munkügyi bíróságról rendelt. E rendelet szerint a munkügyi bíróság ítélete ellen, ha a fellebbezési érték 200 pengőt meg nem halad, akkor sincs helye a fellebbezésnek, ha a bíróság az ítéletet ülnökök közreműködésével hozta. Ez a rendelet is jövő évi január 1-én lép életbe.

— Bókay professzor és Glück Frigyes ünneplése. A Stefánia Szegény Gyermekkorház Egyesület vasárnap délelőtt a kórház disztermében rendkívüli közgyűlést tartott báró Harkányi János elnökletével. Dr. Bókay János igazgatófőúr ünnepi beszédének keretében leleplezték Glück Frigyes ügyvezetőelnök arcképét. Bókay tanár ismertette, hogy mi mindent tett harminc éven át Glück a szegény gyermekek kórházi egyesületéért. Utána Harkányi is üdvözölte az elnökség nevében Glücköt, aki válaszában köszönetet mondott a megnyilvánult szeretetért és a segítségért. Bejelentették, hogy Bókay professzor lemond igazgatófőúri állásáról. Helyére Hayniss Elemér egyetemi orvostanárt választották meg. Glück Frigyes indítványára Bókayt nagy érdemeire való tekintettel egyhanguan örökös tiszteletbeli igazgatófőúrossá választották meg, hogy kiváló tudását és tapasztalatait megtarthassák a szegény gyermekek érdekében.

— «Olvasóinknak Menczer 12 fillér helyett 10 fillérért tisztítja gallerijait. — Fest, tisztul, mos, saját üzemeiben. Telefon.»

— Felavatták a Sipőcz Jenő Legény- és Tanoncinternátust. A Budai Katolikus Legényegyesület vasárnap délelőtt avatta fel a dr. Sipőcz Jenő Iparoslegény és Tanoncinternátusát. A díszgyűlésen jelen volt Anna királyi hercegnő, dr. József Ferenc királyi herceg, Sipőcz Jenő és még sok előkelőség. Az ünnepi beszédet Wolff Károly mondta, utána dr. József Ferenc királyi herceg fejtette, hogy Isten az összefogó köve minden tisztességes rendszernek. Végül Sipőcz Jenő polgármester beszélt nagy hatással.

x Kohinor széncomagot 1000 üzlet árúst.

ÉRTESEM
igen tisztelt vevőmet, hogy a Rex Henrik Tivadar cég megszűnése folytán
REX villamosági, műipari és lakberendezési üzletemet
V., Dorottya-utca 9. szám alatt nyitottam meg.
Telefon: 824-04
a volt Rex Henrik Tivadar cég lőnöke
REX MANÓ.

JDŐ

Közép-Európa időjárása teljesen az észak-kelet felől kiáradó hideg kontinentális légtömegek hatása alatt áll, míg a nyugati országok egyre halmozottabban érzik az óceáni levegő enyhe hatását. Budapestben a hőmérséklet 2 fok volt.
Prognózis. További lecsapódások várhatók, sokhelyütt fagyásra van kilátás.

KÁROLYI GYULA GRÓF
az új külügyminiszter

— Moszkvába hívták meg Piscator. Kóvnból jelentik: A szovjetkormány és Piscator, a híres rendező között szerződés jött létre, amely szerint Piscator Plivier A császár kultái című regényét filmre dolgozza át. A regény a volt német haditengerészeti lázadásáról szól. Ha sikerül a film, Piscator több szovjetfilmet készít még el.

— Tolvaj az esküvői lakomán. Vasárnap este egy előkelő szállóban tartotta esküvői lakomáját Lunczer Pál részvénytársasági igazgató leánya. A vendégek a ruhatárban észrevették, hogy egy gyanús külsejű fiatal ember ólálkodik körülöttük. A fiatalembert tettenérték, amint Lunczer zsebéből ki akarta lopni pénztárcáját. Nyomban átadták egy rendőrnök, aki bekísérte a főkapitányságra. A rendőrségen az elfogott ember elmondotta, hogy Petrovác Kálmán 34 éves ügynök. Megmotázások Messinger Marcel igazgató és Huszár Mór kereskedő pénztárcáját találták meg nála. A rendőrség a zsebtolvaját letartóztatta.

Antal Géza református püspök székfoglalója a Petőfi Társaságban. Vasárnap délelőtt felolvasó ülést tartott a Magyar Tudományos Akadémián a Petőfi Társaság. Az ülésen, melyen Pekár Gyula elnökölt, Antal Géza református püspök tiszteleti tag, olvasta fel székfoglaló értekezését. Lampérth Géza főtítkárt jelentésében beszámolt arról, hogy a Clevelandi Könyvtárban Petőfi szobrot állítottak fel. A főtítkári jelentés elhangzása után Antal Géza református püspök olvasta fel «A fenségesről» című székfoglaló értekezését. Régi szokásához híven a székfoglaló előtt megemlékezett arról, akinek helyébe megválasztották: Rákosi Jenőről. Méltatta Rákosi Jenő irodalomtörténeti jelentőségét, írői és publicisztikai pályafutását, s hangoztatta, hogy Rákosi Jenő volt az, aki hazaszeretetre tanított mindenkit. A bevezető beszéd után felolvasta értekezését. Ismertette Burke és Kant meghatározásait a fenséges fogalmáról, vitázott a két filozófus felfogásával, majd a maga nézetét ismertette. A református püspök felolvasását nagy taps követte, majd Pekár Gyula intézett tagavató beszédet Antal Gézához, s többek közt így szólt: «Ma a poézis átnyul a tudományba, az irodalom a művészetbe, a költő tudós és művész, az író filozófus, történelmes tud lenni egy személyben. Ez a sok új érdeklődési felületre való csiszolódása a modern tehetségnek; ott van például Wells és Romain Roland is. Illyen sokoldalú tehetség Antal Géza is, akitől semmi emberien igaz, szép és jó, nem idegen. Foglalkozott a püspök eddigi pályafutásával, külföldi értékes sikereivel, s megemlékezett arról, hogy Antal püspök elhunyt neje, Opzoozer Kornélia, a nagyírű holland írónő számos magyar munkát fordított holland nyelvre. Ezután Feleký Sándor olvasott fel költeményeket, Bönyi Adorján «Furesa házasság» című érdekes novelláját mutatta be, végül Bán Aladár Stalte Károly lív költő «Livek Himnusz» című versének magyar fordítását olvasta fel. Ezután bemutatta Larrin Kyósti finn költőnek a Petőfi Társaság kultúrájának «Himnusz» a magyar nemzethez» című és Jägentans Arvid finn költőnek «Üdvözet a pusztá népéhez» című költeményét, melyet a finn író hosszabb alföldi tartózkodása után írt.

Zsoldos előkészít középiskolai magánvizsgákra, érettségire
VII., Dohány-utca 84. Telefon 424-47

A Remarque-filmét Bécsben is betiltják

A filmet Budapesten is elő akarják adni a Décsi-moziban

Bécs, december 14.

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Berlint az utóbbi napokban lázban tartotta a Remarque-film ügye. A film körül állandó botrányok voltak és a Mellendorff-platzi mozi környéke harci táborra emlékeztetett. A rendőrség teljes készenlétben védte a mozi helyiségét, melyet a nemzeti szocialisták állandó ostrom alatt tartottak.

A tüntetők már odáig mentek, hogy az utóbbi napokban kigyókat vittek a moziba, hogy ott pánikot idézzenek elő. Végül is a belügyminisztérium kénytelen volt a filmet betiltani.

A német szabadelvű lapok az utca terrorjának neveztek ezt a betiltó határozatot, ezzel szemben a német nemzeti lapok megállapítják, hogy a film németellenes, nem háborús, hanem egyenesen antant-barát film. A Reggeli Újság munkatársa beszélt az osztrák nemzeti szocialista párt egyik vezérével, aki a berlini hadjáratot indította és aki munkatársunknak a következőket mondotta:

— A film nemesak a német nép, hanem a szövetségesek megbecsülésére. Ez a film meggyalázza a csukasziurke uniformist.

Az láthatjuk benne, hogy egy bajtárs halála után ennek csizmájáért a többiek hangosan veszekednek és marakodnak, már pedig ez minden tisztességes ember becsületét sérti.

A németek a filmet a német gyávak ki akarnak bujni a harctéri szolgálat alól, szabadulni akarnak, a fronton kártyáznak, pipogya figurák, míg a francia katonák: «vive la France!» kiáltással hal meg. A filmet január 3-án akarják Bécsben bemutatni, a sajtó és a hatóságok előtt, míg a rendes bemutatása január 7-én lenne a Sveden Kinoban. Mi az előadást minden erőnkkel meg fogjuk akadályozni, még akkor is, ha a rendőrség és a hatóságok nem látják be ennek a filmnek az előadhatatlanságát. Ugy hallom, hogy a filmet Budapesten is be akarják mutatni, azonban nem kétséges előltem, hogy a hatóságok itt sem fogják engedélyezni.

A nemzeti szocialisták fenyegetőzése, úgy látszik, megleszi hatását, mert mint a Reggeli Újság munkatársa elsőnek értesül, a film előadását az osztrák hatóságok a német döntésre való hivatkozással be fogják tiltani.

Ausztriában azonban a helyzet meglehetősen nehéz, mert itt nincs filmcenzúra és a filmet csak azzal az indoklással tilthatják be, hogy rendezésére és a lakosság nyugtalanítására adhat alkalmat.

Mint értesülünk, a filmet az Universal Pictures Corporation Budapestre is eladta a Décsi-mozinak, amely vasárnap már a kirakálatában el is helyezte a film reklámképeit. A vállalat igazgatója a Reggeli Újságnak adott nyilatkozatában arra hivatkozik, hogy a film nemesak Bécsben, hanem Budapesten is előadható, mert ebben nincsen semmi más, mint Remarque „Nagyon minden csendes” című könyvében, már pedig a könyv terjesztése elől meg a magyar hatóságok se górdítotték akadályt. A két nyilatkozat egymással való szembeállításra rendkívül érdekes és most úgy Bécsben, mint Budapesten nagy érdeklődéssel néznek egyrészt a hatóságok döntése, másrészt a jobboldali alakulatok előrelátható viselkedése elé.

— **Megmérgezte magát egy fiatal tisztviselő.** Vasárnap este hét óra tájban a Főherceg Sándor-utcában posztoló rendőrszermester értesítette a mentőket, hogy a 11. számú ház II. emelet 27. számú lakásában két nő megmérgezte magát. A mentők megjelentek a lakásban, amelynek főberlője Österreicher Dóra 46 éves varrónő. Az asszonyt ájult állapotban találták, de rövidesen sikerült magához téríteni. Kiderült, hogy nem mérgezte meg magát, hanem amikor megpillantotta a szomszédos szobában eszméletlenül fekvő albérlőnőjét, Romancsik Hortenziát, úgy megrémült, hogy elvesztette eszméletét. Romancsik Hortenzia 25 éves tisztviselő, aki néhány hét előtt költözött albérlőbe Österreicher Dórához. Ma délelőtt egy jólöltözött fiatalember látogatta meg, aki rövid ideig időzött nála és valószínű, hogy ennek távozása után mérgezte meg magát nagyobb mennyiségű veronállal. A mentők a Rökus-kórházba szállították. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Bécsben elfogták a tavalyi pozsonyi rablógyilkosság tettesét.** Bécsből jelentik: Bécsben vasárnap délelőtt letartóztatták Novotny Jánost, aki egy évvel ezelőtt Pozsonyban rablógyilkosságot követett el. Novotnyt az utcán, véletlenül igazoltatták és így sikerült elfogni.

Egy mortinista nő különös följelentést tett Völgyesi Ferenc ideggyógyorvos ellen

Az orvos zsarolásnak mondja a följelentést

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Elegáns hölgy jelent meg vasárnap a főkapitányság központi ügyeletén. Az elegáns hölgy: Kovásznay Selly egészen furcsa ügyben tett följelentést. Elmondotta, hogy hosszabb idő óta dr. Völgyesi Ferencnek, az ismert orvosnak a kezelése alatt állt,

Völgyesi a kezelés alatt rászoktatta őt a morfiom használatára.

Az utolsó időkben viszont — amikor szervezete nem tudta nélkülözni a morfiomot — elvonta tőle s azt is megtagadta, hogy morfiomra receptet adjon. A följelentés szerint

a gyógyszer, illetve a recept megtagadásával az volt a célja Völgyesinek, hogy tőle nagyobb összeget kizsaroljon.

A különös tartalmú följelentés nagy feltűnést keltett a főkapitányságon. Eddig még Völgyesit nem hallgatták ki, a rendőrség nem ismeri az orvos védekezését.

A Reggeli Újság munkatársa megkérdezte dr. Völgyesi Ferencet az ügyről. Az orvos a következőket mondotta:

— Kovásznay Selly életveszélyes állapotban került hozzám. Több betegsége is volt, ezekről — orvosi diszkreációra való hivatkozással —

— **Karácsonykor és újévkor olesón lehel táviratozni.** A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki a karácsonyi és újévi üdvözlő táviratok rendszeresítéséről. E rendelet szerint, mely a hivatalos lap vasárnapi számában jelent meg, december hó 15-től 1931 január hó 5-ig a táviratok díjtétele szavanként az eddigi 10 fillér helyett 6 fillér. Ezeknek az üdvözlő táviratoknak a szövege azonban a rendelet szerint a szokásos szerencsekívánatokon kívül más közleményt nem tartalmazhat. E táviratok díjminimuma egy a belföldi, mint az európai és az Európán kívüli országokkal való forgalomban 10 szó kedvezményes díja. Az új rendelet szerint a belföldi forgalomban a távirat feladója a megállapított 50 filléres pótdíj ellenében azt is kívánhatja, hogy üdvözlő táviratát díszes kiállítású távirati úrlapok egyikén kézbesítsék.

— **A szentesi múzeum a esküvői világkiállításra.** Szentesről írják: A szentesi múzeum értékes lelettel szerepel a most megnyitló esküvői világkiállításra. A Fild Museum felkérésére 4500 éves rézkori sirt küldött el a múzeum igazgatója Amerikába, ahol azt kiállítják. A rézkori lelet igen ritka és hozzá hasonló eddig nem fordult elő hazánkban.

— **Dr. Domján Lajos elmebeteg?** Szekszárdról jelentik: Nemrégiben letartóztatták dr. Domján Lajos orvost, aki a kommunon alatt politikai megbízott volt. Domján 1919 óta a hatóságok körözik, de csak néhány héttel ezelőtt sikerült elfogni. A nyomás adatai szerint dr. Domján elmebeteg. Éveken át különböző elmegyógyintézetekben kezelést alatt állt. Az ügyesség most elrendelte elmeállapotának a megvizsgálását. Érdekes, hogy a letartóztatott orvos tiltakozik az ellen, hogy elmebeteg lenne. Állítása szerint elvált felesége és volt apósa, aki orvos, juttatták az elmegyógyintézetbe.

— **A közönség vágya** — olesó, szép és érdekes könyvekre — hozta létre a karácsonyi könyvpiac legértékesebb ujdonságát: a 2 Pengő Regényeket. Finom angol egészvászonkötésben, művészies szines fedőlappal, hófehér papíroson, váltakozva jelennek meg kalandos, romantikus, társadalmi és detektívregények a gyűjtemény keretében, amely maximumát nyújtja mindannak, amit tartalmaz a modern irodalom, kiállítás szempontjából pedig a grafikai ipar mai fejlettsége produkálhat.

— **Mivel szerezzük a legnagyobb örömet.** Az emberek ezreinek foglalkozása most a közelgő nagy ünnep előtt, hogy a fejüket törlik: mi volna az az ajándék, amellyel igazán örömet lehet okozni és — ami nem csekély része a problémának — nem kerül sok pénzbe? Még a szerkesztői üzenetek rovatának vezetőségét is ezzel a kérdéssel ostromolják, úgy, hogy sokezer embernek tesszük jó szolgálatot, ha megadjuk a tanácsot: **Hangszer tessék venni!** Minden gyermeknek, serdülő ifjunak és leánynak legszebb álma a hangszer és a felnőtt is a legnagyobb örömmel üdvözlí ezt az ajándékot. A másik kérdés: hová forduljunk megbízható, jó hangszert, amely nem kerül sokba? Erre talán nem is kell válaszolni, hiszen alig van az országban valaki, aki **Sternberg** kir. udvari hangszergyárost ne ismerne. A régi hírneves cégnek **Rákóczi-ut 60.** szám alatt lévő üzlete nagyszerű felkészültséggel várja a karácsonyt. Hegedűk, kezdve a legolcsóbb, 5 pengős, de kifogástalan hangú daraboktól a márkás hangversenyhegedűkig, magyar citerák, koncertciterák, gitárok, tioratók, fuvolák és minden elképzelhető fajta hangszerek és jazz-instrumentumok láthatók itt. A csodálatos technikával készült **beszélőgépek** minden otthonnak vonzó értékei. Külön figyelmet érdemel a **rádióosztály**, amelyben a készülékek megbízhatóságával nincs arányban az olcsóság, amellyel a **Sternberg-cég** vevőit karácsonyra meglepte.

nem nyilatkozom. A beteget öt orvossal konzultáltam, az volt a közös véleményünk, hogy a hölgy ambuláner, szinte gyógyíthatatlan, csakis szigorú intézeti kezelést mellet gyógyítható. Azt viszont, hogy intézetbe vonul, úgy ő, mint anyja, nővérei és ismerősei kilitásba helyezték.

— A konzultáció eredményeként **orvosi meggyőződésemet megfelelőleg, szinte könyörületből, csillapító szereket adtam a betegnek.**

— Történt ezután, hogy a hölgy több ízben öngyilkosságot kísérelt meg, így egyszer egy intézetben, amikor már orvosok felügyelete alatt állt, felvágta az ereit. Azonkívül vonakodott kórházba vagy szanatóriumba vonulni, állandóan halogatva a terminust. Megtudtam, hogy egyszer utcán, taxiban gyógyszer abuzusa miatt botrányt csinált. A fentiek miatt kijelentettem, hogy semmi pénzért sem kap többé tőlem csillapítószert vagy receptet. Inasomnak utasítást adtam, hogy a hölgyet ne engedje be rendelőmbe, ha pedig várótermemből nem akar eltávozni, hívjon rendőrt. A hölgy nagy összegeket kívánt fizetni, de a pénzt nem fogadtam el, rendelkezésére többé nem álltam.

— Az egész manőver: zsarolás.

— **Eltűnt uriaszony.** A főkapitányság központi ügyeletében vasárnap este bejelentették, hogy **Fráter Aladárné**, született Fischer Ernesztine, hirdapiró neje december 1-én eltűnt Homok-utca 8. szám alatt lévő lakásáról. A jelek arra vallanak, hogy az eltűnt uriaszonya öngyilkos lett. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Artistajubileum.** A Magyarországi Artista Egyesület vasárnap, folyó hó 14-én ünnepelte **Mach Zsigmond**nak, az egyesület pénztárosának 30 éves jubileumát és ugyanakkor köszöntötték **Szentiványi Kálmánt** is titkári működésének 10 éves fordulója alkalmából. A kollégák részéről **Sándor** elnök és **Kovács** alelnök méltatták a jubiléumok érdemeit. Az Orsz. Színészegyesület **Balla Kálmán** képviselte. A különböző művészeti körök részben előszóval, részben meleghangú levelekkel emlékeztek meg a két népszerű művész egyesületi tevékenységéről.

— **Meinl — 30 évvel ezelőtt nyitotta első üzletét Magyarországon.** Ma van 30 éve annak, hogy a közismert Meinl Gyula Rt. Budapest első magyarországi üzletét megnyitotta. A cég ezért idej karácsonyi üzletét is ennek a harmincéves jubileumnak a jegyében fogja lebonyolítani. És akkor egy üzlettel bíró vállalat ma már hatalmas nagy vállalat fejlődött Magyarországon. Negyvennégy fióküzlet, nagy gyártelep, több mint négyszáz alkalmazott, ez a Meinl cég mai képe. Aligha akad család, amelynek asztalára az egyik vagy másik Meinl-cikk naponta ne kerülne és majdnem minden családnak, legyen az városban vagy falun, mindennapi reggeli-üzonnája egy csésze illatos, aromás Meinl-kávé. A harmincéves jubileum alkalmával a cég gyönyörű karácsonyi kirakatokat is rendezett, amelyek méltán feltűnést keltenek szerte az országban.

— **A Nagyszeged-párt vacsorája.** Szegedről jelentik: A Nagyszeged-párt törvényhatósági frakciója vacsorát rendezett. **Back Bernát** pártelnök hangoztatta, hogy nem szabad a tanyai világot a szélsőséges pártok agitációjának átengedni. **Atgner Károly** főispán beszéde után táviratban üdvözölték **Bethlen Istvánt** és **Klebelsberg Kunót**.

Forgalomba jön az olcsó »Petőfi« cigaretta

A dohányjövédék e hó közepe táján hozza forgalomba az általános eladás útján egyik új gyártmányát, a „Petőfi”-cigaretta, izléses huszas csomagolásban, kétféle darabonként árban. E cigarettafajta testvére ez év Szent István-napja óta forgalomban lévő különlegességi cigarettának, a „Budapest”-nek, azonban még a finomabb trafikdohányból és a gyengébb dohányosoknak, főleg pedig a hölgyek részére készült, addig a „Petőfi” tisztán belföldi magyar dohányból van előállítva egy új finomítási eljárás útján, amely a cigarettákat nemesak illatosakká, zamatosá és sima szívásúvá teszi, hanem olesó ára mellett a tömegfogyasztás céljait is szolgálja és különösen pedig ferdidohányosoknak való.

Az egyetemi tudományos intézetekben végzett vizsgálatok kimutatták, hogy ezeknek a cigarettáknak beszivott füstje a többi forgalomban lévő cigarettákhoz képest jelentékenyen csökkent nikotintartalmú és a dohány eme ártalmas alkotórészeinek hatása ezen új gyártmányoknál a minimumra lett lecsökkentve, anélkül, hogy magának a dohánynak eredeti eredeti zamata és kellemes illata szenvedett volna, ami az eddigi nikotintmentesítési eljárásoknál nem volt elérhető.

E vizsgálatok azt is kimutatták, hogy ezen új magyar találmány útján készült cigarettagyártmányok beszivott füstjének jelentékeny bacillusfejlődést gátló hatása van és ezáltal a szájrög és a légutak fertőzését segíti elő és a fertőző betegségek ott befészkelte bacillusai ellen bizonyos fokú védőhatást fejt ki és nem okoz az erősebb cigarettáknál oly gyakran fellépő garathurufot. Ezen új cigaretták kitűnő égési tulajdonsággal bírnak, amiről bárki könnyen meggyőződhetik,

ha egy »Petőfi«-cigarettra reágyujt s azt a hamulácára teszi, a cigaretta egyenesen, lassan, önmagától szívás nélkül végig ég. A szívásnál el nem moskosodik s elejétől végig egyforma illata, zamata és simasága van.

Mivel pedig belföldi dohányból készül, alkalmas a nagymérvű külföldi dohánybehozatal és fogyasztás által okozott nemzetgazdasági hátrány csökkentésére, mert azt pótolni képes és amellel a magyar belföldi dohány értékesítésének és kivitelenek kilitásait is javítja.

A belföldi dohány fogyasztásának ily módon való fellendülése viszont elsőrangú gazdasági érdeket képez s főleg pedig a dohánytermelő gazdaközönségnek érdekét képezi, mivel a dohánytermelés talán az egyedüli ága a mezőgazdaságnak, mely a mai viszonyok között lukratív, nak nevezhető.

Az egész ujdonság egy magyar orvos-szakember alkotó munkájának eredménye, ami önmagában is biztosítékot nyújt arra nézve, hogy ezen új gyártmányok népegészségügyi szempontból is előnyöket jelentenek.

Minden az új gyártási módhoz tartozó szükséglet belföldön lett előállítva, minden fillér tehát, melyet a »Petőfi«-cigaretta elszívunk, magyar pénz és magyar vagyon marad.

— **x A Kispolgárok Pártja** érdekében a Magyar Részletkereskedők Országos Egyesülete a Drecher-kávéházban 300 területes vacsorát rendezett. **Quitt Lipót** elnök a kereskedők nevében a Kispolgárok Pártjához csatlakozásukat jelentette be és bizalmukról biztosították dr. Farkas József bizottsági tagot, aki eddig is a kerület polgárainak érdekeit szívén viselte.

— **x Willy Melichar**, 350 cm³ oldalkocsis Sunbeam motorkerékpáron az október 19-iki táti kilométer-lancén állóstarttal 100.348 km. repülőstarttal 145.898 km. óránkénti sebességet ért el. Ezen eredményt a F. I. C. M. tudomásul vette s elözetesen jóváhagyta. Melichar versenyei alkalmával Shell motorolajat és Shell versenykeveréket használt.

— **x Az Erdélyi Borozó** valódi erdélyi ételeket, ugyanint erdélyi flecken, erdélyi rakott káposzta, vargabéles, kürtös kalács stb. állandóan szolgál. Hetenként az Erdélyi Borozó híres házi disznótör. Vacsoránál, színházi vacsoránál szikszói Horváth Lajos primás cigányzenekara muzsikál. Minden nap reggel 8 óráig az Erdélyi Borozó közismert és közkedvelt levelei és csapott sör.

— **x Mindenki pénzhez jut, ha viselt férfitruhát,** butorait, szőnyeget és régiségtárgyait eladja **Rollenbergernek**, **Paulay Ede-utca 46.** Tel.: Aut. 185 — 21. Hívásra jövök.

— **x Urvezetők jótékony tombolaestélyének** rendezésére ezton tisztelettel felkéri a megülvoltakat, hogy az előjegyzett és rendelt jegyeiket mielőbb átvenni sziveskedjenek. Akik részvételi-kezt még nem jeleztek, de az estélyen megjeleni óhajtanak, jegyeikről gondoskodjanak, mert már csak nagyon kevés számú jegy áll rendelkezésre.

— **x A kis Jézuska** elégedetlen mosolyog, amikor a háziasszony kívánságai között azt olvassa, amit leginkább óhajtanak, tudniillik **egy villamos Singer-varrógépet!** Igen, igen, gondolja magában, egy tekintetben mégis csak mind egyformák a kedves jó háziasszonyok: a praktikusság iránti érzékben. A hordozható villamos Singer-varrógép az utolsó időkben annyira és oly általánosan elterjedt, hogy nagyon sok háziasszony egy ilyen óhajt karácsonyra. Könnyen kezelhető és bármelyik tetszés szerinti asztalon használható és az érintkező dugóval minden villanyvezetékbe bekapcsolható. A Singer-varrógép Rt. minden fióküzlete az érdeklődők kívánságára mindenkori szivesen kész az új hordozható villamos Singer-varrógépet az érdeklődők lakásán is díjmentesen és vételkényszer nélkül bemutatni. Az érdeklődők sziveskedjenek ilyenirányú kívánságaikat bármely Singer-üzletben bejelenteni.

— **x A Fenyves Áruház** költőitárgyát létesített, hogy még többet nyújtson vevőközönségének. Az áruház saját gyárában mellirozott női harisnyákat állít elő nagyon szép és jó minőségben, melyeket páronként 75 fillérről árusít. Ez az ár még a nagykereskedői körökben is feltűnést keltett. „Viskosa” női selymharisnyákat a legszebb divatszínekben már 1 pengő 25 fillérről, fehér férfinyakállat igen szép „Viskosa”-selyemből, amely igen alkalmas karácsonyi ajándék, darabonként 75 fillérről, női reformnadrágot legszebb fehérműszínekben „Viskosa”-selyemből 1 pengő 45 fillérről árusít bármely nagyságban. Ugy a Kálvin-téri áruházban, mint az Andrássy-ut 1. és Várház-körút 6. szám alatti fióküzletében.

— **x M. kir. osztályosorsjáték.** A 3. osztály húszas szerdán, 17-én kezdődik. Figyelmebe ajánljuk a résztvevőknek, hogy a megújítási betét (egész 24 pengő, fél 12 pengő, negyed 6 pengő, nyolcad 3 pengő és az előirt 30 fillér költség) a húsz előtt megfizetendő, ellenesetben a nyereményre való igény, valamint a sorsjeggyel összefüggő jog megszűnik.

— **x Elveti karácsonyi gondját, ha Losonc** Emil Váci-utca 13 alatt lévő ajándékházát felkeresi. Olcsón értékes és művészi kivitelű figyelemességét vásárolhat.

— **x A régi, jóhírnevű Elkán Gyula** szücsáruház, amely évtizedek alatt a hölgyek szépeinek meglegedését érdemelte ki, átköltözködés miatt Károly-körút 19. szám alatti üzletét végleg megszünteti. A még raktáron lévő bundák, rókák és prömbörök teljes és gyors elárulásának előmozdítására új árának megállapításánál az önköltséget ár figyelmen kívül maradt. Az elárulás e hó 15-én, hétfőn kezdődik.

— **x Szomokiban borotválkozhat** a habnélküli **Morison-krémmel.**

— **x Karácsonyra** vásároljuk a Gschwindt-gyár készítményeit: likört, rumot, borpárlatot, gyümölcs-pálinkát, gyümölcs- és főzelékkonzerveket. Ezen gyártmányok minőség tekintetében bármely külföldi márkával sikerrel veszik fel a versenyt, árban pedig lényegesen olcsóbbak.

— **x Byrd kapitány** déli sarki expedíciós útján **Maytag önműködő** mosógépet használtak. Ez a tény is bizonyítja, hogy a Maytag-mosógép mindennél és mindenkor megállja a helyét. Budapesti vezérképviselet: **Andrássy-ut 17.** Kérjen díjlatlan bemutatást. Tel.: 275—87.

Modern fehérbutorok
kizárólag elsőrangú minőségben.
asztalosmesternél. Gyár: VII. Rózsa-utca 20
Városi műtáraktár: Semmelweis-utca 9. sz.

Csinos kád
Fürdőakád, gyanták, mosdók
kís gyári hibával **BÁLINT-NÉ,**
14., Magyar utca 1. szám (Kossuth
Lajos utca szög). Telefon 853—18

SZÍNHÁZ ÉS FILM

A tésasszony

Zilahy Lajos vígjátéka — A Vigszínház bemutatója

Zilahy Lajos, a kitünő író, mint a lapok jelentik, szombaton este, a Vigszínház bemutatóján, hosszas, de eredménytelen tusa után, áldozatul esett annak a gyilkosan magacsraesigazított várokozásnak, amely — mint a tapasztalathól tudjuk — az övének sokkal erősebb konstitúciójú szindarabokkal is nem egyszer végzett már.

Jó, de bár igaz, hogy a közönség nem örjögött a lelkesedéstől, még csak oda vagy ide sem volt s nem vonult ki a színházról testületileg a keleti pályaudvarhoz, hogy elbucuzzék az illusztris szerzőtől, aki — mint a kommünikék hirdették volt — csak a bemutatásra várt s a rá-

Ez a fajta vígjáték: jól meglátott, életből ellesett figurák és a szentimentális végakord előkészítésére szolgáló abszurd cselekmény — ez az a már hagyományossá váló magyar sikerrecept, amit Zilahy éppoly tehetséggel alkalmaz a vidéki élet-körülményekre, mint szegény Szemes Béla alkalmazta volt a pestiekre. Ehhez jön Zilahynak, mint többlet, az, amit neki a magyar vidék kispolgárságának még nem eléggé kiadósan ábrázolt volta juttat. Mindez, az aktuális társadalmi állapotokkal való igen ártatlan kacérkodás ellenére is velejében archaizmus, nem európai színpad. Zilahy Lajos, a színműíró, a poraiból feléledt Csiky

A TESA SZONY

Varsányi Irén, Gárdonyi Lajos, Hegedüs Gyula, Gombaszögi Ella, Rajnai Gábor

következő napon hosszabb tartózkodásra Hollywoodba utazott, — mindez a legkevésbé sem indokolja azt az inkvizítori hangot, amellyel az érzelmi szempontoktól telített kritika a sok-érdemű szerzőt felelősségre vonja, szerintem eléggé mulatságos deliktumáért. Ez több az igazságtalanságnál; az Justizmörd, ein zweiter Fall Mauritzius. A kritika bosszus, mert családott a várokozásában s úgy bánik szerzőnkkel, mint a családott szerelmes hűtlen kedvesével. Ezzel szemben aki szórakozást keres a színpadon, az nem várokozásában egyáltalán nem csalódhatott, mint e sorok írója, vagy a művészettársadalmi szempontoktól kevésbé angasztált emeleti publikum. Ez, tisztelt olvasó, az igazság maga.

Az elfogulatlan nézőnek tehát egyáltalán nem volt oka elégedetlenkedni Zilahyval, aki mindent elkövetett, hogy a személye iránt tanúsított figyelmet meghálálja. Látogatóit azzal a kifogástalan közvetlenséggel fogadta, ami tehetségének java s a legkipróbáltabb színházi delikateszkekkel ajándékozta meg a közönséget. Hogy a férjébe győzhetetlenül szerelmes, féltékeny iparosasszony, akit ura elhagy a kaszírő miatt, maga is kaszírőnévé lesz, hogy ebben az ingerlő szerepben hódítsa vissza urát, nem éppen mindennapos esemény az életben, az igaz, de annál mindennaposabb a színpadon, ahol ha nem is éppen ebben a formában, ezer év óta ilyen és hasonló ajtószarkon fordul vissza a vígjáték elborult bonyodalma derűbe. S amilyen kipróbált a darabnak e fordulatot előidéző főmomentuma, olyan ismert és kipróbált a felépítése. Minden dramaturgiai kényszerűségtől mentes jövésmentés az, s ha valaki olyan jószemű író, mint Zilahy, annak igazán nem nehéz a kibejáró epizódistákkal olyan gyors-fotografusnak való jeleneteket rögtönözni, amelyek már a modelljeik válogatott volta miatt is mulatságosak. Hogy mindez felület? Talán nem is egészen... De mindenesetre jobban felszök ez a síkban való ábrázolás Zilahynak, mint a pszichológia. A Leonában a nagy nekikészülődés ellenére szinte csak attitűdöket láttunk, amik mögött még annyi fedezet sem volt, mint a Tésasszony némelyik jól meglátott figurája mögött. Itt a kaszírő, ez a vöröshajú démon, aki akkora pusztítást visz végbe a vidéki kisiparosok között. Van egy jelenete a második felvonásban, amikor a multját tárja fel a szikvizgyáros előtt, ami igenis emberi, nem sikábrázolás tehát, hanem domborulatai vannak, mint a szerepnek. Vagy itt a cupringer, ez a pompás figura s a többiek is, a szikvizgyáros, a suszter (az utazó kevésbé) és így tovább...

Gergely, azzal a megszorítással, hogy Csiky modernebb volt a maga idejében.

Mindenesetre különösen ismeri a maga színpadát (akárcsak Csiky) és pompás szerepeket ír. A Tésasszony szerepében Varsányi Irén ragadta el ismét a közönséget kitérésének utánozhatatlanul finom eszközökkel ábrázolt őszinteségével. Gombaszögi Ella a kaszírő szerepében grandiózus alakítást nyújt. Pusztá megjelenésével pacsulillatot, hideg cigarettafüstöt, cigányzenét, huszártiszteket, szagosszappant és cuppanós csókokat vizionál a publikum elé. Jó ideje hangsúlyozzuk folyton, hogy a Vigszínháznak van egy színészi attrakciója, amelyért a világ minden színháza megirigyelné: Gombaszögi Ella. Talán megpróbálnák az igazgató urak, egyszer? Garantáljuk a kirobbanó, óriási sikert. Sőt: ennél többet. Az üzletet. A közönséget. Próbálják meg. Hegedüs Gyula a suszter szerepében minicózus ábrázolásával, Rajnai Gábor egy groteszkül megrajzolt ügynök szerepében brillirozott. Maklári Zoltán, Peti Sándor kisebb szerepekben igen jók voltak. Kürthy a szikvizgyáros szerepében férfias. A remek epizódfigurák alakítóinak dícséretére ide kellene másolni a fél színlapot.

Németh Andor.

Az Új Színházban vasárnap délután és este elmaradt az előadás

A műszaki személyzet megunt a folytonos hitegetést és sztrájkba lépett

Vasárnap délután az Új Színház előcsarnokában már szépen gyülekezett a publikum, amikor váratlanul kifüggesztettek egy táblát:

Az előadás világitási zavarok miatt elmarad.

A közönség, amely a Remény-t óhajtotta látni, hamarosan visszakérte a pénzt és zúgolódva távozott. Kevéssel ezután új tábla jelent meg, ezúttal az esti pénztár fölött:

A „Béla, aki huszonhat éves“ előadása a főszereplő betegsége miatt elmarad.

Se a világitással nem volt baj, sem pedig a főszereplővel.

A színház beteg már a szezon eleje óta. A válság már régen nem lappangó, mert néhány hét előtt kirobbant és napokon át foglalkoztatta a nyilvánosságot.

Most csak újra lobot vetett az elégedetlenség. A műszaki személyzet megunt a sok üres ígéretet és vasárnap délelőtt közölte Upor igazgatóval, hogy a délutáni előadásom már csak akkor dolgozik, ha az igazgató kifizeti a hátralékos járandóságokat.

— Nem teszek semmiféle kötelező kijelentést — felelte indulatosan Upor és hátat fordított az elkeseredett embereknek.

A műszaki személyzet erre elhatározta, hogy leáll.

— Ugyis jó — üzentek nekik az igazgató — holnapra új munkásokat szerződtetünk. Ha a színész urak is beszüntetik a játé-

kot, azzal sem törődöm, találok majd más színészeket.

Az utóbbi üzenet a művészszemélyzetnek szólt, amely hétfőre választott bíróságot kért Upor igazgató ellen. Nem kívántak mást, csak a járandóságuk egy részét. Nem kívántak mást, csak a napi bevétel egy kis töredékét, de Upor másfajta adósságainak törlesztését előbbre valóknak tartotta a színészek részbeni kielégítésénél.

Az elkeseredés fokozódott, amióta Upor igazgató elbocsátotta Vitéz Miklós dramaturgot és Bérczy Ernő rendezőt. Azóta pongyolán folyt a színháznál a munka. Lestyán Sándor „Happy end“ című darabját próbálták, de a vendégművészek egyre-másra adták vissza a szerepeket, mert nem látták biztosítva munkájuk gyümölcsét. Medgyaszay Vilma, Zombory Mercedes, Vértes Lajos, Toronyi Imre egy darabig résztvettek a próbákban, azután bejelentették, hogy tovább nem dolgoznak. Upor mindezt egykedvűen vette tudomásul és továbbra is elzárkózott mindennemű megoldás elől, amely kivezethette volna a színházat a válságból.

— Ha el kell pusztulni, elpusztulok, de akkor velem pusztul a társulat is

— mondta, valahányszor arról volt szó, hogy adja át a színházat vagy játsszék konzorciummal.

A kenyér nélkül maradt társulat hétfőn deputációba megy a polgármesterhez és arra kéri, hogy valamelyes gyorssegéllyel enyhítsen a rettenetes nyomoron, amelybe önhibáján kívül jutott.

Hétfőn zárlati kérelmet adnak be Lestyán Sándor „Happy end“ című darabja ellen

Az Új Színház péntekre tervezi Buttykay Ákos és Lestyán Sándor „Happy end“ című zenésjátékának bemutatóját. Egyelőre csak tervezi, mert a darab előadása ellen — amint ez az idén csaknem divattá vált —, hétfőn délelőtt zárlati kérelmet nyújt be a bírósághoz Révész Ferenc színházi kiadó. Révész Ferenc keresetében arra hivatkozik, hogy a darab előadási jogát Lestyán Sándortól ő szerezte meg és a darabban ezután csak ő rendelkezik. Mivel pedig az Új Színház tőle a „Happy end“ előadási jogát nem vásárolta meg, kéri a próbák beszüntetését, a sugópéldány és a szerepek lefoglalását. A zárlati kérelem szerencsére csak a szövegre vonatkozik. A zenei rész Révész Ferenc nem kötötte le, a muzsika tehát „mehet“ — persze Lestyán Sándor prózája nélkül.

Az érdekes perben Nyáry Zoltán dr. nyomban a kereset kézhezvétele után határnapot tűz ki. Tárgyalásra azonban aligha kerül a sör, mert az Új Színház igazgatóságának kezében szabályszerű szerződés van, melyet — Lestyán Sándor irt alá. A szerző. Aki kétségek nélkül megfelelt az arról,

hogy darabját színházi kiadó gondjaira bízta. Most majd eszébe juttatja a zárlati kérelem. Es így bizonyos, hogy hamarosan szent lesz a béke.

Új műsor a Bethlen-téri színpadon

Szerdán este mutatta be a Bethlen-téri Színpad decemberi műsorát, amelynek eseménye Kocsáros Nándor hangulatos dramoletje, »Amiért egy asszony visszatér.« A főszerepben László Lili kitünő játékaival és dekoratív megjelenésével egyaránt beigazolta, hogy a kis színház egyik legértékesebb tagja. Múltó partnerre volt a férfi-főszerepben Sárossy Mihály, aki egyébként magánművelkedéssel is szerepelt. Mulatságos a már hagyományos Hetényi-Heidelberg-opere, amelyben Lészay Kató és Iványi Dezsőt látjuk és kacagatóak az apró tréfák. Kemény Olly szanzonjai tulhónok a kis színház szűkreszabott kereteim, minden dala viharos hatást keltett. Szentiványi Kálmán konferánzái ezúttal is mulatságosak és ötletesek. A közönség a bemutatón sokat tapasztalt.

VIGSZÍNHÁZ

A tésasszony

Vígjáték három felvonásban

Írta:

ZILAHY LAJOS

FŐSZEREPLŐK:

Varsányi Irén, Gombaszögi Ella, Kürti József, Hegedüs Gyula, Rajnai Gábor, Maklári Zoltán, Gárdonyi Lajos, Peti Sándor

Karácsonyfára Breher Mauls csokoládéfiguráit!

Pénteken este 8 órakor először

RÁD BIZOM

A FELESEGEM

VASÁRY JÁNOS 3 FELVONÁSOS BOHÓZATA

MAGYAR SZÍNHÁZ

Főszereplők:

Lázár Mária, Turay Ida, Ráday, Z. Molnár, Berczy, Rubinyi, Pethő, Sittkey Irén, Árpád Margit, Gárdai, Vándori és a Parisien Grill eredeti jazz-zenekara

Telefon J. 443—76

A Bethlen-téri Színház

Telefon J. 443—76

decemberi műsora

a szezon legnagyobb kabarésikere

Helyárak: 50 fill. 3.— P-ig. hétköznap félhelyárak. Előadások 3 és 6 órakor, vasárnap 3. 6. 9 órakor

Megbízható jó zongorát csak a gyárostól vegyünk. — Magyarország legnagyobb zongoragyára a

Musica

VII. Erzsébet-körut 43

(Royal Apolló bejáratánál)

Kényelmes fizetési lehetőség váltó nélkül

Csodabár

ma hétfőn

100

adszor

és utoljára

Csendes beszélgetés Biller Irénnel Bécsben

Németországi turnéra megy, próza szerepre készül, mosolyogva cáfolja a házassági híreket és hamarosan nem jön Budapestre

Bécs, december 14.

— A Reggeli Újság tudósítójától. —
— Meséljen Pestről, hamar!

Ez a fogadtatás. Biller Irén meginterjúvol. Nyilatkoznom kell Pestről. Színházról. Ebben a csendes nyugodt kerületi Hofrath-lakásban, ahol bécsi tartózkodása alatt lakik Biller Irén, úgy látszik még mindig Pest érdekli a legjobban. Néhány hete él csak itt. Közben mindenből kijutott neki, ami jó, ami mámorító. Siker, taps, pénz, sok barát, még több ellenség. Fantasztikusan hangzó hírek hazulról. Elveszi egy főherceg. (Albrecht-láz.) Elveszi egy fogorvos. Bécs legelőkelőbb fogorvosa.

Meg kellett végre kérdezni, hogy ő maga mit szól a hírekhez. A főherceghez. Meg a fogorvoshoz.

A wieneni csendes lakás azt a benyomást kelti, mintha Biller Irén tényleg férjhez akarna menni. Ilyen lakásból férjhezmenni szokás. Polgári lányok lépnek oltár elé ilyen lakásokból. Stafirunggal. Hozománnyal. Biller Irén nem való ebbe a lakásba. Biztosan összetört már jó egy csomó porcellánt. Meg öreg kagylót, amelyik zug, amikor az ember a füléhez tartja. Amilyen nagy a sikere Bécsben: egyáltalán Bécsbe sem való. Tul eleven, túl tradíció nélküli, túl tehetséges. Most még csupa lelkesedés. Meg fogja unni Bécsset. Németországba fog repülni, Berlinbe, Münchenbe, Hamburgba.

— Igaza van, — nevet, — eltalálta. Tényleg Németországba megyek. Március elején. Először Leipzigbe. Ott lesz az első vendégszereplésem. A «Sisters»-ben. Azután sietek tovább. Turné. Végig Németországon.

— És azután?
— Aztán? Ja, úgy érti, hogy azután férjhez megyek-e? Gyorsan két turné között? Egy herceghez és egy fogorvoshoz?

— Nem, kedves művész. Mind a kettőről lehet szó. Vagy-vagy. Kérem, gyorsan határozza el magát.

— Nézze, mondok valamit. Maga szépen meg-

cáfolja a híreket. Csak annyit ír: a barátnőimet idejekorán értesíteni fogom. Annyi időt majd hagyok nekik, hogy gondolkodhassanak, tanácskozást tarthassanak és döntést hozhassanak. Ha hercegről egyáltalán szó lehet, akkor már beszéljünk főhercegekről. Ugy-e? Itt van például Lipót Szalvátor. Most jött Spanyolországból. Hát erről lehetett volna szó, nem mondom. Elütötte szegényt az autó. Ez az én formám. Most gondolkodhatom egy új főhercegen.

— Tízet egy ellen: eszébe is fog jutni.
— Igen, csak azután félreértés ne legyen megint. Amikor megjelentek a házassági hírek, azonnal megnéztem a lexikonban, milyen főhercegek élnek Ausztriában. Nem azért mondom, de tényleg van Lexikonom. Hát megnéztem. Találtam is egyet, aki megfelelt. Korban is. Meg azután egy szép nagy szót is neveztek el róla. Carl Reiner. Kérem, éppen dicsekedni akartam már vele, mire kiderült, hogy meghalt. Vagy egy fél éve. Igazán nem szép tőle.

Ebben tökéletesen igaza van a művésznőnek: nem volt szép tőle. Várható volt, elég fiatal volt.

— Szóval a házassági hírek egyszerű koholmányok.

— Azt nem mondtam, én azt mondtam, hogy cáfolja meg. És hogy ráérünk. A fogorvos-kombináció persze teljesen valótlan. Dr. Paul Berger-ről van szó.

— Ismeri?

— Dehogyan ismerem.

De azért lelkesen beszél róla. Hogy társaságban ismerkedett meg vele. Hogy Elsie Altmann bécsi színésznő volt a felesége. Ugyanabban a színházban játszott, amelyikben Biller. Ugyanazokat a szerepeket. Csak nem olyan jól. Meglehetősen konzervatív ember lehet a kiváló bécsi doktor, a színházi világ kedvence. (Várótermében állandó divatrevü.)

— Szóval se fogorvos, se főherceg? Nagyon elszomorított!

— Ne szomorkodjék. Nem elég magának, ha azt mondom, hogy végtelenül boldog vagyok? Amilyen még sohasem voltam (tehát mégis a főherceg). Nagyon boldoggá tesz a munka ebben a színházban. (Tehát mégis a fogorvos). És a bécsi világ. Olyan rendkívüli társaságom van, olyan pompás emberek... (Tehát mégis a főherceg). És egész nap munka, este előadás, vasárnap két előadás, délelőtt próbák... (Tehát mégis a fogorvos.)

— A «Sisters» után mi következik?

— Azt nem árulhatom el. Nagy titok. De annyit már mondhatok: nem operett. Valami nagyon meglepetés. Nem a Johann Strauss-Theaterben.

— Csak nem a Burgtheater?

— Ennyire tulozni nem kell. Nem Schillert játszom. Valami olyat, ami az operett és Schiller között fekszik (operett és Schiller között?) — azt azt hiszem Molnár titokban új darabot írt Biller számára.

— És Pest?

— Nagyon elszakadtam Pestről. Csak néhány hónapra akartam eljönni, most nem tudom, hogy egyáltalán visszamegyek-e.

De azért Pestről beszél. Csendesen, halkán, szeretettel. Nem mondja, de tudom, hogy amikor az autó végigrohog a Wiedenben, a Strauss Theater felé, őt is elfogja a vágy a szűk Király-utca után, esték után, melyeken a Király Színházban fellépett, hogy ő is vágyakozik az Andrássy-ut után, tavasszal a „Stefánia” után és hogy a Schöner-Kaffe, akármilyen kedves a drága jó Schönerné, mégsem Newyork.

— Nem tudom, hogy örüljek-e vagy szomorkodjam, hogy Pest ennyire távol esett tőlem? — mondja, amikor bucsuzunk.

Azt hiszem kedves Biller: örüljön! Még ha nem is igaz a főherceg. Jobb ma egy fogorvos, mint holnap egy ókatolikus morganatikus házasság.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:
296—99 és 125—10

BELVAROSI SZÍNHÁZ

MINDEN ESTE
FERIKE
MINT VENDEG
Góthékkal a fős erepekben
A NAGY SIKER!

Reinitz Béla berlini premierje

Reinitz Béla, a kiváló zeneszerző, aki nemrég tért vissza külföldről, budapesti színházi kiadókól egy sereg operettszöveget kapott, hogy azok közül válassza ki magának azokat, amelyeket megzenésítésre alkalmasnak talál. Reinitz most foglalkozik ezekkel az operettszövegekkel s valószínű, hogy egyike még ebben a színházi szezonban megzenésíti. Reinitz legutóbbi operettje, az «Aranyak Harlem fölött», amelyet Ossyp Dymow szövegére írt, Stuttgart után most Berlinben kerül színre, valószínűleg január első hetében. A szerzőt táviratilag hívták meg a próbákra és a bemutatóra. Reinitz Béla egyébként hozzájárult ahhoz, hogy egyik budapesti koncertiroda januárban szerzői estét rendezzen műveiből, amelyen Anday Piroska, Medgyaszay Vilma és mások Reinitznek az utolsó tíz esztendőben alkotott és Budapesten még ismeretlen zenei műveit és dalait fogják bemutatni.

Nagy Margit szerzői estje

A Budai Nők Köre meghívására Nagy Margit író, akinek most jelent meg nagy irodalmi sikert elért „Lépcsőfokok” című kötete, oly kitűnő művészek, mint Orsolya Erzs, Baló Elemér és Berend István nagyszerű előadásában elevenítették meg a kötet párbeszédesei jelenetét. Az író maga mint előadónő aratott nagy sikert.

Az író lendületben és finomságban új emelkedést jelentő írása, a „Kövezetek meg” című új regényének Dal című lírai fejezete, aminek hangja sokáig fog a termet zsufozásig megtöltő közönség szívében visszacsendülni, előre is biztosítja az író új munkája iránt a fokozott, megérdemelt érdeklődést. Az est többi résztvevői: dr. Gartner Pál az egészséges és beteg irodalom címen tartott előadása és Sárosy Andor szép éneke még emelték az est sikerét.

Filmet írtak Orska Máriáról

Berlini jelentés szerint Thoma, a jónévű kísérleti pszichológus filmet írt Orska Mária, a tragikus végű művész sorsáról. Thoma annak idején megkísérelte, hogy szuggeszció révén tartsa vissza Orskát a morfiom szedésétől, de eredményt nem tudott elérni. Filmjének főszerepét Mosheim Grete játssza majd.

A hét új filmjei

Az eheti új filmek még mindig kevés jóval biztatnak. Karácsony előtt egyetlen mozi sem mutat be nagyobb filmet, a karácsonyi műsorok azonban minden moziiban komoly filmeseményt fognak jelenteni. Ezen a héten egy amerikai film: «A mai gazdagok» (Janet Gaynor és Charles Farrell a főszerepben) érdemel különösebb figyelmet. A Fox-filmgyár első komolyabb jelentőségű filme ez az idén, amely a bemutatón nagy sikert aratott.

Az Uránia új filmje, «Az utolsó jársang» német hangosfilm, amely színpadi formájában hosszú ideig nagy kasszasiker volt a német színpadokon. — A Corvin és az Ufa új filmje, «A repülő menyasszony» ötletes és mulatságos filmoperett, amelyben Huszár Pufit és Szőke Szakállt látjuk a vezető férfiszerepekben. A film szerzője egyébként Nóti Károly, a Berlinben élő magyar humorista.

A Palace új filmje, a «Botrány a Broadwayn» megszokott revütrükkököt hozza, unalmas és szürke szervirozásban. Nem egészen értjük, hogy ezt az ezerszer feltalált szűsét a mozik még mindig megpróbálják a közönségre oktrojni. Igaz ugyan, hogy kevés eredménnyel.

A Royal Apollo és a Forum új filmje, a «Moreno», az első hangos Harry Piel-film. Akik szeretik a kalandtörténeteket, azok bizonyára meg fogják nézni Harry Piel legújabb trükkjeit.

Hjalmar Schacht Hollywoodban

Hjalmar Schacht, a Német Birodalmi Bank volt elnöke, néhány napig Hollywoodban tartózkodott, ahol látogatást tett a Metro Studióban is. A kiváló pénzügyi nagyság rendkívül érdeklődött a hollywoodi német produkció iránt, nagy örömmel üdvözölte a Metronál foglalatokodó német művészeket, köztük Paul Morgant, Egon von Jordant és a Junkermann-házaspárt, később pedig a gyár igazgatójának meghívására megtekintette Greta Carbo első német beszélőfilmjét, az «Anna Christiet», amely a legnagyobb filmsiker ma Amerikában.

Menjou németül beszél

A Metro-Filmgyár a napokban kezdte meg a «Wir schalten um auf Hollywood» című új német hangosfilm felvételeit, amelynek szerzője Paul Morgan, az ismert német komikus és humorista. A film tartalma az, hogy egy angolul nem tudó német filmrajongó kimegy Amerikába, ahol bejárja a nagy filmgyárakat, átesik egy csomó ötletes és érdekes kalandon és közben megismerkedik az összes sztárokkal. Ezek közül Adolph Menjouval kerül a legjobb barátságba és vele, valamint Nora Gregorral egy egyfelvonásos kabarétréfának heilő jelenetét is lejátszik. Ez lesz az első eset, hogy Adolph Menjou németül beszél a filmen.

ERICH MARIA REMARQUE

a „Nyugaton a helyzet változatlan” szerzője. A regényéből készült film ellen a berlini nemzetközi szocialisták hevesen tüntettek. Valószínű, hogy a film előadásait a legközelebb betiltják.

Radó Teri Berlinbe szerződött az Aafa- filmgyárhoz

A magyar színészek egyre nagyobb szerephez jutnak a berlini talkienál. Az elmúlt héten a berlini Aafa-Filmgyár egy német és magyar nyelven készülő vigjáték főszereplőnek leszerződött Radó Terit, aki már el is utazott Berlinbe s még ebben a hónapban meg is kezdi a filmgyárnál a munkát. Radó Teri egyedül lesz magyar a filmen, a többi szereplők, leszámítva a magyar betéteket, valamennyien németek lesznek.

Miki-matiné az UFA-ban

Vasárnap délelőtt az Ufa-színház matinét rendezett, amelyen csupa Miki-film, valamint hirdők kerültek színre. A filmvászon mulatságos hőse meglepő nagy sikert aratott ezen a délelőtti előadáson is és amire senki se számított, gyerekek helyett csupa felnőtt nézte végig az előadást. Ezeket az ünnep délelőtti burlaszkihradó-matinékat most rendszeresíti az Ufa, a legközelebbi matiné jövő vasárnap, azután pedig karácsony másnapján lesz.

Steinhardt-mulató

A főváros legfiatalabb színháza, az akácfautcai Steinhardt-mulató az elmúlt héten mutatta be első szezonjának második műsorát. Steinhardt ismert és már megszokott magánszámai mellett, amelyeket illene már kevesebb malacsággal fűszerezni; valóságos üdülést jelent Knochné józsu humora. Kimagasló száma a műsornak a «Tangókirály» című operett, amelyben Kerékgyártó Olga-nak nyílt alkalma ismét beigazolni játékaiban és énekeiben is egyformán kitűnő művészetét. Ha nagy színházaink igazgatói felhagynának végre azzal a rossz szokással, hogy egymástól csalják el primadonnáikat vagy kölesönkérlik őket és ellátogatnának egy-egy este a kisebb mulatókba, az ott működő színészek között olyan sok értékre akadnának — mint például Kerékgyártó Olga —, hogy a primadonnagondtól és a sztárgázsiktól hamarosan megszabadulnának. A műsor többi száma és szereplői is csak dicséretet érdemelnek.

Magyar Színház

Ma, hétfőn és szerdán este 8 órakor
Molnár Aranka és Beregi Cszkár felléptével

MORFIUM

Kedden este 8 órakor

A NAPOS OLDALON

reklámélet

a művelt kereskedő lapja

kiadóhivatal:
József-ú. 12

6.0. 26. cs. a 12
félre 6 pengő

Ritka élvezet: ha olvassa a

BORSSZEM JANKÓ.

MOLNÁR JENŐ lapját
Ára 50 fillér Kapható az árusoknál

Dr. KAJDACSY szakorvos

rendel 10-4 és 7-8-ig
VII., József-körút 2. sz. térül-és női betegeknek

**PÉLE-
MÉLE**
decemberi műsora
szenzáció

VI, Nagymező-ú. 30
Telefon: 292—85

Janet Gaynor

és

Charles Farrell

főszereplésével a

FOXFILM Co.

új

énekes, zenés vigjátéka

MAI GAZDAGOK

ma és mindennap sikert arat a

RADIUS-METRO
filmpalotában

Előadások 5, 7/8 és 10/10 órakor

A legjobb kísértő műsor!

K Ö Z G A Z D A S Á G

„A Juta közgyűlését feltétlenül meg kell semmisíteni” — mondja a törvényszék egyik bírása

Se Chorin, se az Angol-Magyar Bank nem hajlandó Fuchs Leó mellett helyet foglalni az igazgatóságban — Fuchs a vállalat székhelyét Bécsbe akarja áthelyezni

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Magyar Kender-, Len- és Jutaipari Rt. december 10-iki közgyűlése nagyjában pontosan úgy zajlott le, ahogy a Reggeli Ujság multheti számában megírta. Két pontban tért el a vállalat nagy feszültséggel várt közgyűlésének lefolyása a programtól. Miután semmi kilátás sem volt arra, hogy a kereskedelmi miniszter elutazott-nak tekintse az egész igazgatóságot és kormánybiztost rendeljen ki elnökölni, rávették Radvanszky Albert bárót — az igazgatóság diszkeresztényét —, hogy vállalja a közgyűlés vezetését. Miután pedig Radvanszky báró egyéni integritását senki se vonhatja kétségbe és vele szemben a közgyűlés ellenzékének vezére, Fayer Sándor kormányfőtanácsos is tisztelettel viseltetik, Fayer eltekintett azoknak az eszközöknek alkalmazásától, amelyek helyénvalók lettek volna, ha Fuchs Leó merészédik az elnöki székre.

A közgyűlés tehát valami Schwartz Izidor nevű villamos kocsimosó felszólalásától eltekintve — terjesztés tárgyú tónus uralkodott. Ez annál helyénvalóbb volt,

mert éppen a felhozott tárgyi körülmények igazolták, hogy a Juta belső viszonyai teljességgel tarthatatlanok és alapos rendszerváltozás nélkül a vállalat kríziséhez fognak vezetni.

Fayer Sándor igen komoly beszédben sorakoztatta fel azokat az eseményeket, amelyek szükségessé tették, hogy a ségora, Fuchs Leó ellen folytatott pere dacára megjelenjen a közgyűlésen. Ez események között (ha eltekintünk az 1925 óta ismert ügykezelési vádaktól) kétségtelenül legsúlyosabb az a máig is reparálatlan tény, hogy a vállalat korábbi bankárja, a Magyar-Olasz Bank által delegált és később lemondott

felügyelőbizottsági tagok nem voltak hajlandók a mérleget aláírni s így a mérleget alapszabályellenesen egy csonka felügyelőbizottság aláírásával terjesztette az igazgatóság a közgyűlés elé.

A Magyar-Olasz Bank delegátusai

tudták, hogy miért tagadják meg a mérleg aláírását,

és tudomásukból nem is csinálnak titkot, sőt elmondták a cégbírósnak is.

A Juta mérlege hamis és pedig a szónak úgy kereskedelmi, mint büntetőjogi értelmében.

Nem volt még a magyar részvényvállalatok életében példa arra, hogy az igazgatóság semmibe vegye egy pesti nagybank két igazgatójának vétőjét. Hűtlegye magát a legsúlyosabb vádakra és ezekre mindössze azt felelje: «Hamis a mérleg? Nem írjátok alá? Felmondjátok a hitelt? Annyi baj legyen! Akad Pesten más bank, amely hitelt ad, más felügyelőbizottság, más igazgatóság, amelyik aláír; közgyűlés, amelyik megszavaz mindent — Pesten vagyunk és 1930-ban! Gyereünk tovább! A majoritás a miénk, tehetünk, amit akarunk.»

A dolgok logikája a kapitalista világban egy bizonyos ponton azonban mégis mindig érvényre jut. Vállalati igazgatók és a majoritás védelmét élvező főrésztulajdonosok soha Parsifalok: a «reiner Tor» mindig a szegény kiserésztulajdonos. De a részvényvállalatoknál uralkodó többségi amorálnak határt szab az a felfogás, hogy nem szabad olyan dicsőségeket csinálni, amelyek a formát is sértik s amelyek általánosításra adhatnak alkalmat. A formára tehát vigyáznak mindent. Aki azonban annyira amorális, mint ez a szerencsétlen Fuchs Leó, a dolgok logikája szerint szükségszerűen elköveti a formai hibákat is. Ez a típus egyszerűen nem tud mást csinálni, mint inkorrektet. Itt van például ez az 1929. évi mérleg, amelyet csak 3 felügyelőbizottsági tag írt alá. A Juta alapszabályainak 20. §-a kimondja, hogy a felügyelőbizottság legalább 4, maximum 8 tagból. Egy éve tudja már Fuchs Leó, a Juta főrésztulajdonosa, hogy ezt a mérleget a Magyar-Olasz Bank delegátusai az Istennek se fogják aláírni, a felügyelőbizottság — amely a lemondása óta csak 3 tagból áll — csonka s ennél fogva

rendkívüli közgyűlést kell összehívni, amely a felügyelőbizottsági tagok számát legalább négyre kiegészíti.

Csak ha ez a komplett és alapszabályszerű felügyelőbizottság — amelyhez Pesten, 1930-ban biztosan kapott volna tagokat — a mérleget felülvizsgálta és aláírta, lehet rendes közgyűlést tartani és a mérleg elfogadását kérni.

A majoritás birtokában magát diktátornak képzelő Fuhs Leó erre a kis formai koncesszióra se volt hajlandó. Jusztament, ő meg fogja mutatni, hogy a kereskedelmi törvény rá nem vonatkozik: a «jogügyi osztály» találjon ki valamit, amivel meg lehet védeni azt az álláspontot, hogy a csonka felügyelőbizottság által aláírt, hamis mérleget is el kell fogadnia a közgyűlésnek. A jogügyi osztály — ez a «pertermelő üzem», ahogy Fayer Sándor mondta — meg is próbált valamit kitalálni. Azt indítványozta a tisztos és igazán jobb feladatokra méltó Radvanszky báróval, hogy esetleg küldjön ki a közgyűlés «egy olyan bizottságot, amely mintegy helyettesíti a felügyelőbizottsági jogokat s mindazt megállapítaná, amit a felügyelőbizottságnak kellett volna megállapítani». A «jogügyi osztály» érezte, hogy ez — enyhén szólva — gyerekség, mert ilyen ad hoc revizori bizottság, amelyet a főrésztulajdonos küld ki, a K. T. szempontjából a SÖHIVATAL jellegével bír s mindjárt gondoskodott is arról, hogy a közgyűlés tekintsen el a bizottság kiküldésétől. A kereskedelmi törvényszék, mint cégbírósnak

persze ragaszkodni lesz kénytelen az alapszabályokhoz és meg fogja semmisíteni a Juta december 10-iki közgyűlésén hozott összes határozatokat.

Megkérdeztük erről

a törvényszék egyik bírását,

aki a következőket mondotta:

— Erdemben természetesen az ügyben nem nyilatkozhatom. De ha a mérleget csonka felügyelőbizottság írta alá, a cég hivatal ezt minden megtámadási per nélkül is hivatalból észleli s felszólítja a vállalatot, hogy a mérleget legalább az alapszabályokban előírt minimális számú taggal írassa alá. Amíg ez meg nem történik, a mérleg tekintetében hozott határozatok jogerőre nem emelkedhetnek. Ha a vállalat nem pótolja a hiányt, nem tudja a mérleget a cégkönyvben előjegyzett régi felügyelőbizottsági tagokkal aláírni, köteles új felügyelőbizottsági tagokat választani, ezek kötelesek a mérleget felülvizsgálni, közgyűlés elé terjeszteni s csak az ilyen jelentés alapján elfogadott mérleget vehet a cég hivatal tudomásul. Megtámadási per esetén a csonka felügyelőbizottság által aláírt mérleget érvénytelennek kell kimondani s az erre a mérlegre vonatkozó közgyűlési határozatokat feltétlenül meg kell semmisíteni.

Semmi kétség tehát, hogy a Juta december 10-iki közgyűlése — amelyet Fayer Sándoron kívül még két részvényes fog megtámadni — ért-

eletlen erőszakos kísérlete, «Gewaltstück»-je volt Fuchs Leónak, amely egy formahiba miatt eredménytelenségre van kárthatva. Előbb össze kell hívni egy rendkívüli közgyűlést, új felügyelőbizottsági tagokat kell választani, aztán az általuk aláírt mérleggel újra a közgyűlés elé kell menni... szóval vissza az egész, a Jutánál a dolgok csak nem tudnak ryugvóponttra jutni. Ezért nem is érdemes ezzel a most lezajlott közgyűléssel bővebben foglalkozni. Talán ha annyit érdemes még feljegyezni, hogy az a Schwarz nevű villamoskocsimosó vagy kocsi-rendező, aki

köszönetet szavazott Fuchs Leónak azért, mert a vállalat nem fizet osztalékot,

azzal védte meg Fuchst a vád ellen, hogy gesztója a büntetőtörvénykönyv összes paragrafusait kihívja, hogy párbajpétség miatt például nem lehetne Fuchs ellen eljárást indítani! Viszont Fayer Sándor kormányfőtanácsost állandóan „Fayer kormányzó ur ő föméltóságának” titulálta...

Sokkal érdekesebb mindaz, ami a közgyűlés után történt. Fuchs Leó felháborodva vette tud-

másul, hogy az Angol-Magyar Bank nem Fleissig Sándort, nem Kálmán Henriket, hanem — rosszabb híján — Ugron Gábort delegálta az igazgatóságba; azt az Ugron Gábort,

akinek szerepe a Földhitelbank bukása körül sines még tisztázva,

nem szólva a Metro-Bankról és más bankokról, amelyek Ugron Gábor részvétele mellett mind csufosan megbuktak. És még Ugronról se mondotta az Angol-Magyar Bank, hogy az ő delegátusa!

Fuchs bevesen összekülönbözött az Angol-Magyar Bankkal, kijelentette, hogy ezt a „Grüss, mich nicht unter den Linden”-viszonyt nem fogja tűrni, mielőtt tudja, vissza fogja fizetni a kölesűnt s átteszi a saját és a vállalat székhelyét Bécsbe.

Amire az Angol-Magyar Bank kijelentette, hogy bár már látta, Fayer Sándor pedig elhatározta, hogy amennyiben Fuchs fenyegetését valóra váltaná és itthagyná Magyarországot, büntügyi zárlatot fog kérni Fuchs vagyonára.

Hogy Chorin Ferencnek ilyen körülmények között eszeágában sines beülni Fuchs mellé a Juta igazgatóságába, azt talán mondani se kell, Fuchs egész koncepciója, amelyet akkor eszelt ki, mikor olt hagyta a Magyar-Olasz Bankot, felborult s most nem tudja, hogy mért nyelte le a békát.

... Így zajlik az élet az ország egyik — egykor komoly jelentőségű — iparvállalata körül s az ember csak csodálkozik, hogy még mindig akadnak tisztességes emberek — mint Radvanszky Albert báró — és tisztességes bank — mint az Angol-Magyar Bank —, akik nevükkel fedezik a történeteket.

Egyetlen magyarázat:

Budapest, 1930...

Nagyobb nyereséget ért el a HÉV 1929-ben, mint az előző évben

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A HÉV rendszeren az év első felében a Novával egyidejűleg szokta közgyűlését megtartani. E gyakorlatról csak ebben az évben tért el a társaság. Köztudomású ugyanis, hogy egy luxemburgi bank már régebben ajánlatot tett a fővárosnak a HÉV átvételére. A főváros ezt az ajánlatot a tárgyalások alapjául el is fogadta, sőt a luxemburgi bank néhány hét előtt benyújtott módosított és lényegesen kedvezőbb ajánlatát elfogadhatónak találta. A HÉV átvételére irányuló tárgyalásokra való tekintettel a társaság elhalasztotta idej közgyűlési összehívását, mert idej közgyűlést arra az időre tervezte, amikor az átvétel ügye már perfektté vált.

Mint ahogy azonban a közbejött fővárosi választások miatt a HÉV-kérdés megoldása halasztást szenvedett, a társaság e hó 30-ikára összehívta idej közgyűlését

és ezzel egyidejűleg nyilvánosságra hozta 1929. évi mérlegét. Ez a mérleg pontosan 1,106.988 pengő tiszta nyereséggel zárul. Az 1929. évi tiszta üzleti eredmény 12.000 pengővel nagyobb, mint az előző évi. Az üzleti eredménynek ez a fejlődése annál örvendesebb, mert a vállalat 10.05 millió pengős nyersjóvedelme kerek 200.000 pengővel csökkent az előző évvel szemben. Ennek magyarázata abban rejlik, hogy a társaságnak sikerült üzemi kiadásait 1929-ben 7.96 millió pengőről 7.4 millió pengőre csökkenteni. Ezzel szemben a különféle kiadások tétele, amelyben a betegpénztári járulékok, a nyugdíjalaphoz való hozzájárulás, a területhasználati díjak, adók és kamatok foglal-

nak benn, 0.9 millió pengőről 1.29 millió pengőre emelkedtek.

A társaság 1929-ben igen jelentős beruházáso-

nálunk 12.-

Ismét egy csodálatos Fenyves ajánlat!

Ez az ajánlat nem azért csodálatos, mert 12 pengőért ajánlunk Önnek cipőt, mert hasonló áron máshol is vásárolhat cipőket.

Csodálatos azért, mert mi egészen kiváló sevrő, lakk és sametta antilop cipőket, igen finom kivitelben ajánlunk Önnek ezért a kis összegért. 6 különböző modelben, alacsony és magas sarokkal.

Öszinte örömmel közöljük Önnek ezt az új

FENYVES szenzációt.

Női egész gumí hócipő fekete, barna és drapp színben, elegáns forma, kitűnő minőség, bársonygalállérral F 10.80

Postán utánvétellel bérmentve szállítunk. Calvin-tér 7 Vámház-körút 6

Szerdán

jelenik meg a

Tőzsdei

Kurír karácsonyi száma

érdekes, gazdag és változatos tartalommal

Karácsonyi szám ára: 80 fillér

Külön melléklet: Magyar tőke külföldön Külföldi tőke Magyarországon

kat eszközölt. Így megépítette a Császárfürdő-Filatorigát második vágányát és a dunajbólyparti körvasutat, mely beruházási célokra 5.6 millió pengőt fordított.

Ezen beruházások céljaira újabb hitelekkel igénybe a HÉV, ami a hitelezők tételének 5.6 millió pengőről 9.1 millió pengőre való emelkedésben jut kifejezésre.

Az 1929. évi mérlegben a nyugdíjalap vagyona ként még a NOVA-pakett szerepel 3.7 millió pengő értékben. A HÉV nyugdíjalapja ugyanis még 1927-ben 80.000 darab NOVA részvényt vásárolt 45 pengő árfolyamon. A NOVA részvények időközben történelmi árfolyamra emelkedése kö-

vetkezében a nyugdíjalapot igen számottevő veszteség érte.

E veszteség eliminálása végett a nyugdíjalap egész NOVA pakettjét a közelmúltban a Parkváros rt. vette át ugyanazon az árfolyamon, amelyen annakidején ez a részvénytranzakció lebonyolított.

E tranzakció lebonyolítását lényegesen megkönnyítette az a körülmény, hogy a Parkváros összes részvényei tulajdonosa a NOVA tárcájában vannak. Így tehát a HÉV nyugdíjalapját a tranzakcióból kifolyólag semmiféle veszteség nem érte, annál kevésbé, mert a részvények osztaléka időközben a nyugdíjalapnak megfelelő jövedelmességét biztosította.

Még karácsony előtt megalakul Korányi elnöklete alatt az Investment Trust

Az adómentességet biztosító pénzügyminiszteri határozatot a bankok már a legközelebbi napokban várják

Teljesen megbízható forrásból származó értesülésünk szerint az Investment Trust régen vajdú ügye már a legközelebbi napokban végleges megoldást nyer. A Trust megalapításában érdekelt bankok, valamint a Pénzügyminiszteri Központ is az összes előkészítő munkálatokat már régen befejezték és az új társaság megalakulásához már csak az a kormányintézkedés volt szükséges, amely a kétszeri megadóztatás elkerülését biztosítja. Az Investment Trust ugyanis kizárólag részvények felvásárlása céljából alakul, mely részvények jövedelmei után a társulati adót az egyes részvénytársaságok már lerótták. Ha tehát a pénzügyminiszter az Investment Trust számára nem biztosít adómentességet, ez azt jelentené, hogy az Investment Trust jövedelme, mely kizárólag a részvények osztalékából áll, kétszeresre nő. Az érdekelt bankok éppen ezért

a Trust megalakítását ehhez az adómentességhez köthették. A pénzügyminiszter döntése ebben a kérdésben elég soká huzódott és a Trust megalakításának késése is csak erre vezethető vissza. Az elmúlt napokban azonban a bankok értesítést kaptak már a pénzügyminisztériumból, hogy

a döntés a Trust adómentessége kérdésében már megtörtént és az erről szóló hivatalos pénzügyminiszteri leiratot a bankok már a legközelebbi napokban meg is kaphják.

Ennek megtörténte után a bankok azonnal összehívják a Trust alakuló ülését, úgyhogy bankkörökben bizonyosra veszik, hogy

az Investment Trust formális megalakulására még a karácsonyi ünnepek előtt sor kerül.

A Trust elnöke, mint köztudomású, Korányi Frigyes báró lesz és annak gestióját a bankok között történt megállapodás szerint a Pénzügyminiszteri Központ fogja intézni.

15.000 hold föld került ez évben árverés útján a Földhitelintézet birtokába

A mezőgazdasági válság kimélyülése a hitelekkel érdekelt pénzügyintézet számára is nagy gondot okoz

A terményárak katasztrofális leromlása az egész mezőgazdaság számára egyre válságosabb helyzetet teremt. A tízenöt-pengő alatti buzaár ugyanis lehetetlenné teszi a földbirtok rentabilitását, aminek végzetes következményei különösen azoknál a gazdaságoknál jelentkeznek, amelyek hitelekkel vétek igénybe. A veszteséges gazdálkodás ezeken a mezőgazdasági üzemeken elkerülhetetlen, mert a 3-4%-os ezidőszerinti jövedelmesség a hitelek 9-10%-os kamatterhelével képtelen megbirkózni. Erre vezethető vissza, hogy a gazdák még rövidlejáratú kötelezettségeiknek sem tudnak eleget tenni és ezért egyre gyakoribb az a jelenség, hogy még az esedékessé váló kamatot is váltókkal rendezik.

Még súlyosabb a helyzet a hosszulejáratú hitelekkel, melyeknél az esedékessé váló tőketerületeket és kamatokat csak készpénzzel lehet kiegyenlíteni. Minthogy pedig a földbirtokok nagy része ezirányú kötelezettségének képtelen eleget tenni, egyre gyakoribb a földbirtokok elárverezése. Ez elől a hosszulejáratú hitelekkel nyújtó pénzügyintézet nem térhet ki és ez a magyarizata annak, hogy

annyi mezőgazdasági ingatlant árvereztek el, mint ebben az évben.

Mint ismeretes, a jelzálogintézetek között a Földhitelintézet van a hosszulejáratú mezőgazdasági hiteleknek a legerősebben érdekelve, aminek következményeként a Földhitelintézet vezetett legtöbb árverést mezőgazdasági ingatlanokra. A hitelt nyújtó pénzügyintézet számára sem kellemesek ezek az árverések, elsősorban azért, mert még a mostani alacsony földárak mellett is alig találni vévőt mezőgazdasági ingatlanokra. Ilyen körülmények között tehát rendszerint maga az árverést vezető hitelező kénytelen az ingatlanokat megvásárolni. Minthogy a kibocsátó intézetek gestiója mezőgazdasági üzemek fenntartására nem terjed ki, az ily módon megszerzett ingatlanok az intézetek számára meglehetősen sok gondot jelentenek, annál is inkább, mert azoknak értékesítésére ezidőszerint igen kevés kilátás van. Értesülésünk szerint

a Magyar Földhitelintézet ebben az évben 15.000 hold földet volt kénytelen árverések útján megvenni, amire egész fennállása óta még nem volt példa.

azonban végleges megegyezéshez nem jutottak.

A nemzetközi cukorkonferencia statisztikai bizottsága nyilvánosságra hozta az 1930-31. évi terméskből exportcélokra rendelkezésre álló mennyiségeket. Országok szerint ezek a következőképpen alakulnak: Németország 812.000 tonna, Csehszlovákia 761.000 tonna, Lengyelország 428.000 tonna, Magyarország 109.000 tonna, Belgium 74.000 tonna. Jáva és Cuba képviselői a konferencián bejelentették, hogy elhatározták, hogy a termelést Jávában 11.72%-kal, Cubában pedig 23.5%-kal csökkentik, hogy ezáltal az európai cukorkészletet 20.5%-os korlátozását ériék el. A statisztikai bizottság közlése szerint az európai cukorkészlet az év szeptember 1-én a következőképpen alakult: Németországban 311.000 tonna, Csehszlovákiában 440.000 tonna, Lengyelországban 155.000 tonna, Belgiumban 61.000 tonna és Magyarországon 15.000 tonna.

94 millió dollárt fizetett ma Anglia Amerikának

London, december 15.

Anglia 94 millió dollárt fizetett amerikai adósszolgálatok címén. Ezzel a fundálási szerződés óta lefizetett összegek elérték az 1285 millió dollárt. A fennmaradó tőketerülets 4398 millió dollár.

A Községi Takarékpénztár legújabb ingatlantranzakciója. Értesülésünk szerint a Községi Takarékpénztár az elmúlt héten megvásárolta Prónay Róza bárónő Hajtsár-ut 181. számú 9 hold 515 öles ingatlanát. A vételár 250 ezer pengő.

Vasárnapi látogatás Salvator Lipót főhercegnél a bécsi közkórházban, ahol még saját ápolónője sincs

A nyakláncpör utolsó felvonása a bécsi kórházban — A spanyol király üdvözlölte

Bécs, december 14.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Néhány nappal ezelőtt súlyos szerencsétlenség áldozata lett Salvator Lipót főherceg, aki néhány napig Bécsben tartózkodott, hogy itt családi ügyeit rendezze. Tavasszal ugyanis Bécsben meghalt a főherceg egyik fia, Karl Rainer főherceg, akinek hátrahagyott uradalma körül, mint a Reggeli Ujság bécsi tudósítója értesül, bizonyos bonyodalmak támadtak. Rainer Károly Herenstein nevű uradalmáról van szó, amely körül

az öröklés kérdésében differenciák merültek fel. Ezeknek a kérdéseknek rendezése végett kért Salvator Lipót főherceg, aki Ausztriából ki van utasítva és Barcelonában él, engedélyt a Bécsbe való visszatérésére.

Amikor a hét elején a főherceg argentiners-trassei palotáját elhagyta,

egy autó elütötte, a sofőr pedig elrohogott.

Súlyos sérülésekkel lelték fel járókelők a főherceget, akinek személyazonosságát nem is sikerült azonnal megállapítani. A mentők a főherceget a legközelebbi kórházba vitték, ahol azán hamar felismerték az őszhajú, eszméletlen urban Salvator Lipót toscanai főherceget. Az első napokban súlyos volt a főherceg állapota, sőt az osztrák arisztokrácia körében már komolyan számoltak a halálos kimenetellel is. Ezek a hírek túlzottaknak bizonyultak.

Salvator Lipót főhercegnek kezelőorvosa ma már megengedték, hogy napjait ágyon kívül, a betegszoba karosszékében töltsse. Ez a kezelőorvos különben érdekes ember: Schnitzler dr. udvari tanácsos, a híres sebész, Schnitzler Artur, az író, apja. A monarchikus Ausztria orvosi kara elkeseredett harcot folytatott annakidején Schnitzler professzor ellen, aki zsidó és aki kórházában az utolsó kenet feladását még öntudatnál levő embereknek megtöltötte. Erről a harcról szól Artur Schnitzler „Professor Bernhardi” című színdarabja.

És ez a Professor Bernhardi, alias Professor Julius Schnitzler mentette meg Salvator Lipót főherceget az életnek.

A ködös téli délelőttön a wieneni közkórház épülete kívülről még szürkébbnek tűnik talán, mint amilyen tényleg. A portás előzékenyen igazít utba: a főherceg a sebészeti osztály első emeletén, az 5. és 6-os szobában fekszik. Mióta a főherceg fogadóképes, a wieneni közkórházban megfordult az egész osztrák arisztokrácia. Lichtenstein hercege itt volt, állandóan a betegnél tartózkodik neje, a braganzai hercegnő és annak öccse, Don Carlos herceg, Dankl és Polzer-Hoditz grófok,

ma pedig meglepetésszerűen megérkezett Spanyolországból a főherceg nagybátyja, Don Alfonso herceg családjával.

Don Alfonso a főherceg legbizalmasabb barátja és a baleset hírére azonnal Spanyolországból Ausztriába utazott. Ez a mai vasárnap a viszontlátás napja.

A főherceg Don Alfonzot bizta meg a hercesteini uradalom ügyeinek intézésével,

de ezenkívül még egy lényeges dologban folytat megbeszéléseket nagybátyjával. Ugyanis Salvator Lipót főherceg második fia az ifjabb Salvator Lipót, akinek nyakékügye olyan rendkívüli feltűnést keltett Amerikában. A főherceget a vádak alól felmentették. Már most, mint a „Reggeli Ujság” bécsi tudósítója értesül

közvetítések folynak apa és fia között, amelyek a kibékülést tüzték ki célul.

A viszony a fiatal főhercegek, Lipót Salvator és az elhunyt Karl Rainer és apjuk közt igen feszült volt, mert míg

az agg főherceg nem ismerte el a köztársasá-

got és száműzetésbe ment, fia elismerték, sőt Rainer Károly teljes republikánus lett.

Az ekkor támadt mély differenciákhoz a fiatal Lipót Salvator főhercegnél hozzájárultak azok az üzletek, amelyek ha odiozussak nem is voltak, a családi tradíciónak nem feleltek meg. Állítólag most azonban megjelent a főhercegnél Eisenmenger Anna bécsi udvari tanácsosné, aki

Maria Theresia hercegnő nevében — akinek nyakláncáról volt szó, — felajánlotta a kibékülés közvetítését.

Erről is Don Alfonsoval kívánt tárgyalni a főherceg. Don Alfonso különben Spanyolországból hozta a legújabb híreket a főhercegnék, amelyek rendkívül érdeklik.

Fel volt hatalmazva Don Alfonso ezenkívül a spanyol uralkodótól, hogy adja át Salvator Lipót főhercegnék a királyi család és öfelsége, a király legkegyesebb jókívánságait.

A főherceg a kórház egyik csendes folyosójának egyik csendes szobájában fekszik. Kiderült, hogy

nem szenvedett koponyaesontlörést, csupán koponyaesontrepedést.

Természetesen ez is nagyon megviselte és báláza nincs, állandóan fejfájásról panaszkodik.

A főherceg háttal ül az ajtónak egy karosszékben. E percben egyedül van, csupán egy ápolónő tesz friss borogatást a fejére. Azután kijön. „Őn a főherceg külön ápolónője, nővér?” A kedves, rózsásarcu apáca mosolyog. „Nem kérem,

a császári fenségnek nincs külön ápolónője. A főherceggasszony majd egész nap itt van. Itt is aludt.

És itt vagyok én. A főhercegnék nem kell külön ápoló. És mosolyogva továbbmegy. A szomszéd szobába. Megnézem, ki a lakója. Anton Prehuber, Tischlermeister. Prehuber Antal, asztalosmester. Külön ápolónője van.

Hans Habe.

Tamás
képek
karcok
keretek
modern keretelés
előnyös
részfizetési feltételek
V. okadémia u. 8.

Képes katalógust díjmentesen küldünk

Tulhalmozott raktárról
IRÓGÉPEK családcsere kölcsönzés
POLYGON rendkívül kedvező áron
V. Alkotmány-utca 16. sz. Automata 173-75. Címre — névre ügyelni sziveskedjék

Génehurut és rakodtsón ellen szponzorgassunk
Krompecher-fé és Fenyőmenthol-dragéet. Használata egyenlő a tenyőinhalat óval. Mindenhol kapható: 1 doboz ára 60 fillér

1930. évad szenzációja:
NOVODYN
egyen- és váltóáramu készülék Philips hangszóróval 6-12-18 havi részletre
Gyártja
AUDION Budapest, VI., Nagymező-utca 31. Telefon: Automata 113-75
Kapható minden jobb szaküzletben

Csak egyetlen egy

fenyőfürdő, a Pilavin fenyőfürdő tabletta tartalmazza a szibériai Picea fenyő kivonatát, meg adriai tengeri só, azért ha fenyőfürdőt készítünk, ahhoz csak valódi Pilavin tablettákat vegyünk és használjunk.

BÁRÁNY.

a magyar színek reménye, sikeres operáción esett keresztül.

KÉPES

SPORT UJSÁG

A „REGGELI UJSÁG” ÁLLANDÓ SPORTMELLÉKLETE

MARKOS,

a szerencsés „elit”, aki büntetése letöltése nélkül játszhat tovább

MINDEN A SPORTOT ÉRINTŐ KÖZLEMÉNY ÉS KÉP, A „REGGELI UJSÁG SPORTSZERKESZTŐSÉGÉHEZ” CIMZENDŐ BUDAPEST, LIPÓT-KÖRUT 5 TELEFON: 296-99 ÉS 125-10

II. évfolyam, 52. szám

Hétfő, 1930 december 15

VASARNAP DÉLUTÁN 4 ÓRÁTÓL A SPORTSZERKESZTŐSÉG CÍME V., VILMOS CSASZAR-ÚT 34 TELEFON: 229-31 ÉS 253-09

Nívótlan játékkal bucsuzott a bajnokcsapat

Nemzeti—Ujpest 2:1 (1:1) Góllövők: Stófián, Vadas, Bihámi

Az 1930—31-es futballesezon utolsó fordulóját, illetve az ebből elmaradt három mérkőzést tegnap bonyolították le a csapatok. Annak ellenére, hogy sem az első, sem az utolsó hely kérdése már nem volt vitás, mind a három mérkőzés iránt nagyobb érdeklődés nyilvánult. A nap szezációját jelentette azután, hogy

Ujpest, a tavalyi bajnokcsapat a Nemzeti elleni mérkőzésben vérszegény játékot produkált és végül megérdemelten szenvedett vereséget a mindvégig telkesen és nagy odaadással küzdő fekete-fehérektől.

A mérkőzés első felőrája semmivel sem látszott igazolni, hogy a Nemzeti győzelme következne be. Mielőtt azonban utóbbiak belőtték kiegyenlítő góljukat, Ujpest fokozatosan visszaesett. A félidő 1:1 arányban végződött, a második félidőben azután Ujpest teljesen elvesztette a fejét. Csak a védelem állt a helyén, a csatársor ellenben nagyon gyengén dolgozott. Ugy a csapatok, mint a közönség már a döntetlen eredményre rendezkedtek be, amikor 20—30 másodperccel a mérkőzés befejezése előtt a Nemzeti szerencsés körülmények között megszerezte győztes gólját és Ujpestnek a kiegyenlítésre már nem nyílt alkalma.

Ujpest veresége azt jelenti, hogy most már a harmadik helyre esett vissza, mert Debrecenben a Bocskai megverte a III. ker. FC csapatát és így a vidéki csapat a második helyre futott fel. Ujpestet most már

csak egy pont választja el a Ferencvároستól

és a tavaszi szezonra marad annak a kérdésnek az eldöntése, hogy külön-külön be tudják-e hozni a Hungáriát és hogy ki kerül a második-harmadik helyre?

A Nemzetiek valószínűleg maguk sem remélték, hogy Ujpestet meg tudják verni. Hekkel ezelőtt a nagy eső miatt maradt el a két csapat bajnoki mérkőzése és ehelyett barátságos mérkőzésekben találkoztak. Ujpest ekkor 5:1 arányban győzött. Annakidején éppen az ujpesti futballvezérek kárdozkodtak amellett, hogy ne a bajnokit játsszák le a csapatok. Valószínűleg nem számítottak arra az eredményre, ami tegnap bekövetkezett. A Nemzeti csak az első felőrában volt gyengébb, azontúl mint egyenrangú ellenfél dolgozott és hogy végül győzött, ez a játék alapján nem is jelentett nagy meglepetést, mert

egyik csapat egyúgy győzhetett, mint a másik.

Ujpestnek több jó helyzete volt, a Nemzetiek tehát szerencsésebbnek bizonyultak és egyúttal azt is beigazolták, hogy a Ferencváros elleni 0:0-as eredményük sem tartozott a ki-mondott véletlenek közé. Meg kell jegyezni azt is, hogy a Millenáris-pálya közel 8000 főnyi közönsége elejétől végig a Nemzetieknek drukkolt. A kék-fehér, a zöld-fehér és a fekete-fehér hívők véd- és dacsövetséget kötve, valamennyien az ujpestiek ellen drukoltak és velük szemben az ujpesti nézőtábor kisebbségbe szorult. Ujpest mindenestre nem érdemelte volna meg a tapsokat, mert siralmasan játszott. Egy magyar bajnoktól ilyen gyenge játékot már régóta nem láttunk.

A mérkőzés mindjárt az ujpestiek támadásával kezdődött és Stófián már fél percnél játék után hat lépésről kapu fölé emelte a labdát. Nagy helyzet volt! Ujpest továbbra is ostromolta a Nemzetiek kapuját és a játéknak ekkor olyan volt a színe, mintha az Ujpestiek megint beállíthatnák az 5:1-es eredményt. A Nemzeti csak szörványosan támadott, a játékot a mindkét oldali kezelesek többször megakasztják. Belcsik kornert csinál és ebből P. Szabó Gallina kezébe fejeji a labdát. Nem sokkal később Gallina kiejti a labdát, majd előrejut és a labda a sok ember közt újra hozzá pattant vissza Ujpest ezzel már a második gólját lőhette volna! Most a változatosság kedvéért Kármán, majd Hossó kezelnek. Rázsó gyenge és néha a labda nélkül is eselik a síkos pályán. A 12-ik percben Ujpest kornert lő, de ez is eredménytelen. Török gáncsolja Stófiánt, Auer főlé lő. Iváncsics bírő néhány téves ítéletével szakaroztatja a közönséget. Alapos pufjólást kap érte! Így telnek a percek, amikor végre Ujpest

eljut a vezető góljához. Ströck tisztán kapja a labnát és lefut,

beadása a kapu előtt tömörülő játékosokról a hatoson tisztán álló Stófián elé kerül, aki

JELENET A NEMZETI—UJPEST MÉRKŐZÉSROL

Gallina munkában

lövés helyett csak belsővel a jobb sarokba gurítja a labdát. 1:0 Ujpest javára.

Ujpest vezető gólja után P. Szabót a bírő lesállásban többször megakasztja, majd Iváncsics bírő feldobja a labdát, ami nem tetszik a közönségnek. Sokan azt mondanák, hogy Iváncsicsnak rossz napja van és megint gyengén bíraskodik, pedig ez nem áll, mert

a gyenge bíraskodás Iváncsicsnak most már állandó formája.

Ujpesti ellentámadások során Spitz kiugrik, de a Nemzeti védelem szereli. Az ujpestiek 11-est reklámálnak, de ezt a bírő nem adja meg. A tempó most szemmel láthatólag csökken, Rázsót Wilhelm alaposan lekeni, ugyhogy a szélső a földön fekvő marad. Auer sokat dolgozik, de nagyon sokat is gáncsol. Ami jót ért egy-egy jó leadásnál, azt elpuskázza egy-egy fölösleges gáncsolással. Az ujpesti támadásokat főleg Spitz vezeti, mire a közönség egy része kórusban ezt kiabálja: — Hol a vörös, itt a vörös, ott a vörös?! Spitznek ugyanis balszerencséjére és immár köztudomás szerint vörös a haja. A Nemzetiek ellentámadások során most már sokkal nagyobb erővel ostromolják az ujpestieket, de a Dudás—Fogl hávédpart egykönnyen nem lehet legyűrni. Később Kármán éles lövése csak centiméterekkel zug el a kapu mellett. A 35-ik percben bekövetkezik a Nemzeti kiegyenlítő gólja. Rázsó közben visszatért a pályára és szép center-t Vadas előbb elhibázza, de

még mindig van ideje arra, hogy Fogl III. és a vetődő Huber mellett a kapuba löjje a labdát. 1:1!

A gól után egészen megfordult a játék képe. Az ujpestiek mind gyengébben játszottak, a támadásokban alig-alig volt rendszer és a játékosok inkább egyéni akciókkal kísérleteztek, de ezeket a Nemzeti-védelem sorra parirozta. Félidőig így nem is következett be újabb eredmény. Szünet közben nagy pofozkodások folytak le a nagytáborban. Az arány itt is 1:1 volt. Az egyik verekedőt nagyon megtapsolta a közönség, amikor «Kapsából kiegyenlített»

A második félidőben a Nemzeti mindjárt az elején nagy erővel támadott és Czétényi már az 5-ik percben kihagyott egy nagy gólhelyzetet. Rázsó beadásából a tulsó oldalon az üresen álló Czétényi elé kerül a labda és utóbbi lövés helyett addig állítgatja a labdát, amíg a befutó védelemről kornere pattant. A másik oldalon Stófián kerül jó helyzetbe, de tulságosan gyorsan löti és így a labda a kapu mellé kerül. A játékosok most már nem kimélték egymást. Ebben is elől

járt Auer és P. Szabó. Utóbbi néhány csonttörő talpalást produkált. Iváncsics bírő azonban egy-egy nem vette észre ezeket a veszélyes heugrásokat, mint általában a többi bírák, pedig P. Szabó minden mérkőzésen kikészít egy-két játékost. Legközelebb megnyithatná önálló «csontkikészítő» üzemet. Hogy Ujpest milyen futballt produkált ebben a félidőben, azt nehezen tudnók megmondani. Teljesen letört együttes benyomását keltették és így nem is volt csodálható, ha a Nemzeti bekkek gyakran a felpályán álltak Stófián műesével, amellyel 11-est akart elérni, nagy derűtséget keltett. Czétényi viszont szorgalmasan gáncsolta Dudást. A 17-ik percben a Nemzetinek nagy helyzete volt: Czétényi lövését Dudás felugorva, csak fejével tudta menteni az utolsó pillanatban. Huber miatt már gól lehetett volna. Rázsó éles lövése nem sokkal kerül el a kaput, majd Odry hibázott és ebből formás ujpesti támadás alakult ki. A Nemzetiek most többet játszanak Rázsóra, akinek beadásai rendszerint Czétényi elé kerültek (Rázsó a Ferencvárosban mindig Kohut elé találta a labdát). Czétényi lövését Huber csak hátranyulva tudja lehuzni, majd Borsányi kétszer egymásután kornert csinál. Közben Bihámit megrugják a nagy tolongásban. A balösszekötő kifekszik a pálya szélére és csak percek múlva jön vissza. Távoította alatti a Nemzeti 10 játékosal küzd, de Ujpest így sem eredményes. Auer egészen eltűnt, ugyhogy egyek már a rendőrségnél akarják bejelenteni. Vadas összeütközik Auerral és ő is kiáll. Opatka kitörését az ujpesti védelem nehezen szereli. A 31-ik percben P. Szabó leszökött és közvetlenül a kapu elé eszelezte magát. Nagyszerű alkalom nyílt a góllövésre, de Spitz kapu mellé tette a labdát. Még 14 perc van a mérkőzés befejezéséhez és az eredmény 1:1.

— 5:1 arányban már nem kaphatunk ki —

mondják a Nemzetiek, akik kórusban biztatják csapatukat. A Nemzeti játékosok «lassan» kezelik a labdát, hogy így gyorsabban teljen le a hátralévő idő. Dudás egy alkalommal beleszalad Bihámiba, mert utóbbi futylog után is maga előtt vezette a labdát.

A Nemzeti mindenestre még mindig nagyon jól bírja a tempót, de az ujpestiek úgy játszottak, mintha már hetek óta nem kaptak volna prémiumot.

Vadas közben visszajön és Rázsóval cserélve, ki-megy a jobbszélre. Ströck, aki általában az egész mérkőzésen kitűnően játszott, szép beadást küld a kapu elé, de Spitz fejese nagyon rossz. A 37-ik percben Ujpest hajszál híján megszerezte volna vezető gólját: Belcsik kezére rálőttek a labdát, a bírő a 16-os vonalról szabadrugást ítélt, Auer lövése Gallina kezéről a felső kapufára pattan és onnan Stófián elé jut, aki 4—5 méterről megint kapu fölé küldi a labdát. A csapatok már a döntetlen eredményre rendezkedtek be, Czétényi megint gáncsolja Dudást, Spitz hendszel, Hossó lövésénél Opatka ofszeidra fut és eközben a második 45 perc is letelik. Már csak 20—30 másodperc hiányzik a játék végéhez, amikor Opatka Czétényinek adja ki a labdát. A balszáló kapura lő, de a labda újra a tárcsvonal felé pattan. Bihámi rástartol a labdára és közel a kornervonalhoz lapos lövést küld a kapu felé.

Legalább 6—7 játékos van egy gomolygaban a kapu előtt és a közönség óriási meglepetéssel és még nagyobb örömmel fogadja, amikor a labda az egymást fedező játékosok között lassan begurul a kapuba.

Iváncsics Mihály ott áll a közelben és amikor a labda tuljutott a gólvonalon, szokás szerint kétlöt futyult. Ez a két futty jelentette azután Ujpest vértalan és az ujpestiek számára annál fájdalmasabb vereséget.

Amilyen dicséret illeti a Nemzeti teljes csapatát, éppen annyira kell megróni az ujpestieket lélek nélküli játéukért. A szezon végére, úgy látszik, semmi sem maradt a bajnokok bajnokának nagyobb játékkészségéből.

Prágában nem vált be a döntetlenek kabalája

Sparta—Hungária 3:2 (1:) Góllövők: Silny, Kostyalek, Heima, Barátki és Hirzer

Prága, december 14.

A Hungária és a Sparta vasárnapi mérkőzése a későli terminus ellenére 15.000 főnyi nézőközönség előtt folyt le. A kék-fehérek három esztendő óta mindig a legjobb eredményt érték el a csehekkel szemben és így most is joggal számíthattunk arra, hogy a Hungária, mint a múltban annyiszor, most is legalább döntetlen eredményt ér el. A kék-fehérek jelenleg a bajnokság első helyén állanak és így a külföld őket tekintve a magyar futball első reprezentánsának. A Sparta az utóbbi időben feljavította a csapatát. Sok benne a fiatal, de ennek ellenére nagytehetségű játékos. A csatársor is kiváló és emiatt a csehek szinte egymástól kérdeztetik, hogy milyen módon fognak helyet szorítani a Sparta csatársorában a Sláviából átlépő Svoboda számára. A Hungáriát ez alkalommal nem kísérte szerencse. A csehek a második félidő elején már 3:0 arányban vezettek és a Hungária csak nagy későn talált magára. A félidő végéig a kék-fehérek csak két góllöttek és ezzel legalább a minimumra redukálták a vereség arányát, arra azonban már nem volt erejük, hogy legalább a döntetlent megszerezzék. Hungária: Ujvári—Nagy, Mándy—Kléber—

Kalmár, Sebes—Varga, Barátki, Skvarek, Hirzer, Titkos.

Sparta: Nemece—Siroky, Burger—Madeloun, Kada, Srbek—Podrazil, Kostyalek, Silny, Heima, Ulanoff.

A prágai közönség nagy érdeklődéssel kísérte a játék menetét. A Sparta hosszabb szünet után ismét magára talált. A Hungária gyengébben játszott, mint általában vett budapesti mérkőzéseiben. Gól csak egy esett az első félidő 32-ik percében. Ezt Silny juttatta a Hungária kapujába.

A második félidőben a csehek fokozták a tempót és a jobbösszekötő Kostyalek már a 7-ik percben belépte a Sparta második gólját. A kék-fehérek sorsa még jobban beteljesedni látszott, amikor a 16-ik percben Podrazil vezette a támadást és beadását a balösszekötő Heima befejezte. Most már 3:0 arányban állt a mérkőzés a Sparta javára, de a Hungária nem vesztelte el az életkedvét. Az eddigi lagymatag tempó megéleknült és Barátki a 18-ik percben megszerezte a Hungária első gólját. Ezt a gólt a 32-ik percben újabb Hungária gól követte. A Hungária büntetőrúgáshoz jutott és Hirzer ebből gólt lőtt.

A Testnevelési Főiskola zászlóavató ünnepélyéről

Diszes ünnepség keretében avatták föl az Országos Testnevelési Főiskola zászlóját, amelynek zászlóanyai tisztjét a kultuszminister neje vállalta.

A képen balról jobbra Szukováthy Imre dr. főiskolai főigazgató, gróf Klebelsberg Kunóné (a hölgyek között középen), a zászló mellett jobbra Karafiáth Jenő, az Országos Testnevelési Tanács elnöke és Demény Károly nyug. államtitkár áll.

Az őszi forduló végleges állása

Table with 3 columns: Rank, Team, Points, Goals. Lists teams like Hungaria, Bocskai, Újpest, Ferencváros, etc.

Az őszi fordulónak erre a képre senki sem számíthatott. A Hungaria első helye nem csodálatos...

II. osztályú mérkőzések. A VAC FC 2:1-es félidő után 4:1 arányban verte meg a Rákospalotát...

A Postás megverte az Urak-ot. A vasárnapi amatőr-mérkőzések során a Postások 0:0-ás félidő után 1:0-ra megverték az Urak-ot...

Külföldi eredmények

Bécs: Floridsdorf-Wacker 3:2 (1:1), Admira-WSC 9:1 (3:0), Reissig, a Sportklub kapusa a második félidő 7-ik percében megsérült...

Meghalt a pausálé, — éljen a költségmegtérítés! A német kluboknak a profik ellen nem szabad revánskötelezettséget vállalni

Hannover, december 14. A Deutscher Fussball Bund vasárnap Hannoverben tartotta meg a régen beharangozott ülését...

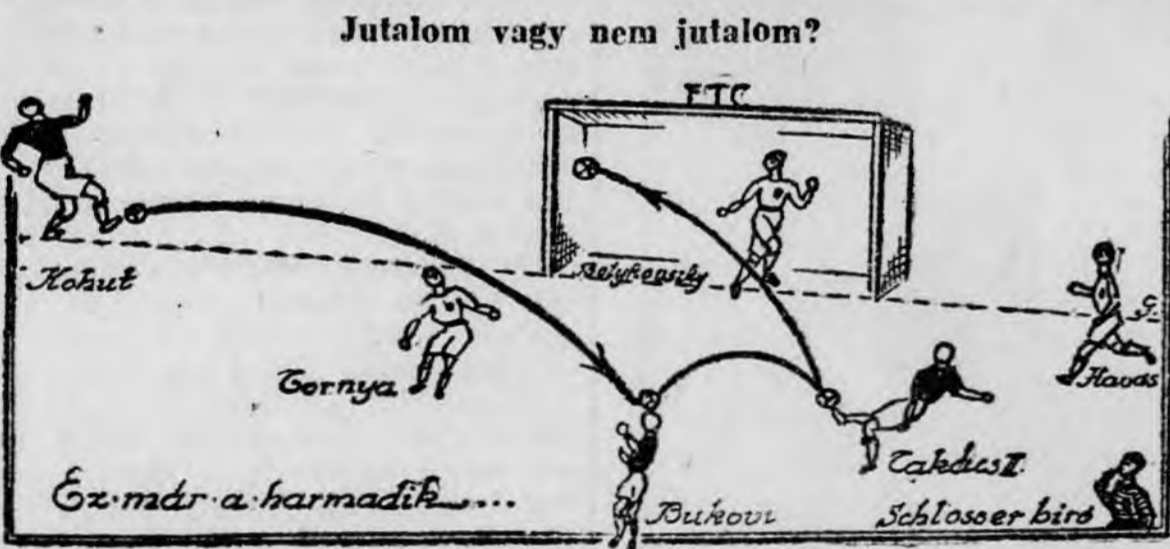
Jól sikerült a szegedi torna

Szeged, december 14. Nagyszerű tornaversenyt rendezett a Magyar Tornászok Szövetsége déli kerülete vasárnapon a Szeged-Rókusi iskola tornacsarnokában...

Hej Bocskai, Bocskai...

Bocskai—III. ker. FC. 3:1 (1:0) Góllövők: Vince, Mátéffy, Molnár (öngól) és Mátéffy

Debrecen, december 14. — A Reggeli Ujság tudósítójától. — Debrecenben szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánult a város proficsapatának a III. ker. FC elleni vasárnapi mérkőzése elé...

200 néző csak keveset hozhatott Hunglerék konyhájára, bár a nemes cél érdekében Bolykovszky felajánlotta a maga «bevételét», amelyről jobbra Takács II. gondoskodott.

Sportrejtvény az Üllői-úton

Ferencváros—FTC 6:1 (3:1) — A Reggeli Ujság tudósítójától. — Vasárnap délelőttre jutalomjátékot hirdetett az Üllői-úti pálya vezetősége...

Igy néz ki a Budai „11” turacsapata?

Pécs-Baranya—Budai „11” 1:0 (1:0) Góllövő: Palkó — A Reggeli Ujság tudósítójától. — Ez a mérkőzés voltaképpen megismétlésnek számít, mert a csapatok hetekkel ezelőtt bajnoki mérkőzés keretében már találkoztak...

hazavitte mind a két pontot és ezzel a bajnok tabellán is lendített a sorsán. A csapatok a következő összeállításban szerepeltek: Budai „11”: Fábrián—Weber, Ligeti—Czumpá, Kárpáti II., Kovács—Schmidt, Stancsik, Kárpáti I., Tárnok, Schuster.

Eötvös és Leviczky startja a műjégen

— A Reggeli Ujság tudósítójától. — A BKE vasárnap reggel 7 órakor tartotta meg a műjégpályán a szezon első gyorskorcsolyázó versenyt. Nehéz, ködös levegőben tartották meg a versenyt...

Győzött a magyar jégbohóccsapat az angolok felett

BKE—Cambridge University IHC 2:0 (1:0, 1:0, 0:0). A BKE 1200 főnyi közönsége előtt teljes első csapatával állott ki az angol egyetlen csapat ellen és különösen a harmadik harmadban produkált, magyar pályán még nem látott gyönyörű játék után megérdemelt győzelmet aratott...

Hírek a német jégvilágból

Berlin, december 14. — A Reggeli Ujság tudósítójától. — A Sportpalotában vasárnap folytatták a jégbohóci-tornát a prágai ETC és az Oxfordian-Canadian csapatai között. Ez a mérkőzés nagy meglepetésre 1:1 arányban döntetlenül végződött.

Félezer leánytornász csapatversenye

A KISOK rendezésében ma délután tartották a BBE Attila-utcai tornacsarnokában zsufolásiig megtelt nézőtér előtt a budapesti kerületi leányközépiskolák tornászcsapatversenyét...

Kozeluh kikapott!

Port-Elisabeth, december 14. — A Reggeli Ujság tudósítójától. — Csehszlovákia reprezentatív lawn-tennis játékosai tegnap játszották első mérkőzésüket Dél-Afrikában az Eastern Province Club játékosai ellen.

128 autóversenyt rendeznek a németek

A Német Általános Automobil Klub vasárnapi ülésén az 1930. évre 128 versenyt rendezést írtak ki. Az ülésen elhatározták, hogy az új évben a repülősport művelőivel szorosabb összeköttetésbe lépnek.

PERTRIX VÉDŐJEGY Szárazelemek és telepek zseblámpa és anódtelpek számára. Teljesítményük felülmúlhatatlan. Minden szaküzletben kaphatók.

Prágában is döntetlenül végeztek boxolóink

Énekest és Kőrösit lepontozták

Prága, december 14.

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A Varieté Színház helyiségében vasárnap délelőtt mérköztek a külföldi turán szereplő magyar válogatott ökölvívők Csehszlovákia válogatott amatőr-boxolóival. A brünni meccsen 8:8 arányban döntetlenül végeztünk magyar legénységnek még a lábában voltak az utazás fáradalmait, amikor ringbe kellett lépni és így szinte meg kell elégedni azzal az eredménnyel, amit ebben az idegen légkörben, a hazai közönségtől távol megismételtek. Mert az új meccs ismét 8:8 arányban döntetlenül végződött, bár a magyarok voltak a favoritok.

A légsúlyban meglepetést keltett Énekes veresége. Két súlycsoportban súlydifferencia alapján történt a döntés.

Részletes eredmények:

Légsúly: Jelínek három menet után pontozás-

sal győzött Énekes ellen.

Bantamsúly: Kubinyi a harmadik menetben kiütötte Kutinát.

Pehelysúly: Szabó pontozással győzött Chundela ellen.

Könnyűsúly: Fogas pontozással győzött Jirak ellen.

Weltersúly: Jaks pontozással győzött Tokaji ellen.

Középsúly: Bokodi és a Kostrica helyett fellépő Mihalek küzdelme három menet után döntetlen volt, de Bokodi hatkörös súlytöbblete miatt a pontgyőzelmet Mihaleknek ítélték oda.

Kisnehézsúly: Kéri-Ostruznak meccs három menet után ugyancsak döntetlenül végződött, de ezúttal Ostruznak volt husz dekával nehezebb és így Kéri pontozással győzött.

Nehézsúly: Ambros pontozással győzött Kőrösi ellen.

A mérkőzésen a prágai magyar követség is képviseltette magát.

A céllövő sport kiterjesztése az egyesületi életre

Az új testnevelési tantervben lényeges szerepet játszik a fegyverrel való bánás is. Ezért nemcsak a céllövő egyesületek, hanem az egyéb testedzés-sel foglalkozó klubok is programjukba vették a céllövészet oktatását és versenyek rendezését.

Képünk a Nemzeti Torna Egyesület bemutató céllövő versenyéről készült.

A Nemzeti Sportuszoda első klubversenye

Élénk érdeklődés volt az FTC-BBTE közös versenyén — A „Balaton-serleg” vándordíjában eddig a MAC vezet — Buday, a MAC vízipóló kapusa ismételten kifecamította a karját, a mentők kórházba szállították

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A programon szerepelt uszósorozatok sok tekintetben elvesztették azt az érdeklődést, amelyet a beharangozott kommunikáció után várni lehetett volna. A vegyes stafétában Tóth Ilonka jó eredménnyel végzett, ahol 1 p. 17.6 mp. időt ért el.

A 100-as hölgy gyorsuszt a két vetélytárs favollétében Sipos Manel (FTC) nyerte meg. 1 p. 24.2 mp. alatt Csányi Boriska klubtársával együtt.

A 4x100 m-es gyorsuszt stafétát Budapest 1930. évi bajnokságáért a BBTE csapata nyerte meg 4 p. 23 mp. alatt.

A 200 m-es melluszásban Hild László győzött 3 p. 3.4 mp. alatt. A 200 m-es ifjúsági gyorsuszt-versenyt a tehetséges Kánássy Gyula nyerte meg 2 p. 41.4 mp. alatt. A 100 m-es hölgy melluszásban Bórány Magda (KISOK) lett az első 1 p. 40.3 mp. alatt. Nem sokkal mögötté ért: a célba Breuer Erzsébet (MUE), akinek ideje 1 p. 40.4 mp. volt. A 100 m-es hölgyhátuszt Sipos Mancsi nagy fölényrel nyerte meg 1 p. 32 mp.-el, az utána beérkező Vámos Edit (UTE) előtt, aki 1 p. 41 mp. alatt letette ezt a távot.

A gyermek-műugrás talán az egyetlen gyermekszám, amit a közönség is lelkesen nézett végig. Székely Miklósnak, a gyermek-műugrás győztesének, Hidvégy Lászlónak és Blau Imrénnek, a fiatal műugró gyerekeknek legalább is nagyon buzgón tapsolt a közönség.

A verseny keretében került eldöntésre a Balatoni Úszók Egyesülete által alapított „Balaton-serleg vándordíja”, amely tíz versenyszámból áll. A lefolyt négy szám után a MAC vezet 10 ponttal. Utána következik az UTE 6 ponttal, majd a

MAFC 3 ponttal. A további versenyszámokat januárban fogják eldönteni.

Ezután vízipólómérkőzés következett. A MAC-MTK kombinált játszott az UTE-III. ker. kombinálttal barátságos, vagy inkább tréningjellegű mérkőzés, melynek során többször váltották fel a játékosokat. Végeredmény 5:4 (3:1) a MAC-MTK kombinált javára. Góldobók: Vértessy (3), Keserű II., Keserű I., illetve László, Halassy és Czele (2). Még a mérkőzés megkezdésekor Buday, a MAC tehetséges kapusa kifecamította a karját. Tekintve, hogy Budayval már máskor is előfordult és a balesetnél orvos nem akadt az egész uszodában, kihívták a mentőket, akik a megsérült játékost a Rókusba szállították. Az egész esetről egyébként semmit sem tudott a közönség. A bírói tisztet vitéz Jónás István látta el.

FTC-BBTE 6:2 (3:2). Barátságos. Bíró: Méray János.

A kőbányaiak sportbemutatója

A X. kerületi Szent László reálgymnázium Király Dezső testnevelési tanár vezetésével vasárnap délután jölsikerült bemutatni és ismertető sportelőadást rendezett, amelyet nagy számban tekintettek meg fővárosi és vidéki testnevelőtanárok.

Király Dezső testnevelési tanár ismertette az iskolának a közeljövőben épülő fedett céllövőcsarnokait, majd az iskolai uszodát és bemutatta az iskola husz zuhanyból álló zuhanytermét. Ezután a VIII. osztályú tanulók modern gimnasztikai gyakorlatokat mutattak be padlón, majd sportnagygymnáziumot lovon, bakon és szekrényen, azután dán módszerű csapatgyakorlatokat, végül medicin labdagyakorlatot és játékokat.

A jölsikerült bemutatást a szépségmu közönség nagy tapsal honorálta.

A barcelonai nagy boxmeccs résztvevői

Primo Carnera, akit Amerikában kifütyültek, de Spanyolországban még ma is ünnepelnek.

Paolino, a baszk favágó, akit most Carnera vágott le a Montjuich Stadionban 65.000 néző előtt.

Boldog és vidám hangulattal indult meg téli sportunk a budai hegyek hóbirodalmában

Ezrével rándultak ki vasárnap Budára a pestiek Az előkelőség és a sport új és színes világát teremt a fővárosban

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Amiről az első hó lehullásakor Budapesten pár éve még álmodni sem mertek az emberek, az vasárnap már élő valósággá vált. A téli sportokat is mindinkább megkedvelő fővárosi közönség alig várta a pillanatot, hogy a nyárvégi kopár pázsit után friss hótakaró borítsa a budai hegyek lankás oldalait, mert pihenőnapján szánkóval, ródlival, vagy legtöbbször sível nekivágtak a hegyeknek, hogy maguknak emlékezetesen kellemes szórakozást szerezzenek.

A városban a sokat szidott pesti korommal vegyült első hó piszkos latyakká változott ugyan, de a budai hegyek megőrizték fehér hópalástjukat és biztatón hívogatták azt a társadalom minden rétegét felölelő publikumot, amely azután virradóra kelve seregestől lepte el a magyar Davost, St. Moritzot, de még inkább az elvesztett Tátránkat.

Roham a hó világába

A magán- és bérautók százai már a kora reggeli órákban a budai hegyek közé röpítették a téli sporteszközökkel felszerelt közönséget, de természetesen a legnagyobb tömeges a Fogas-kerekűnél és a Széll Kálmán-téri villamos végállomásánál volt, ahol a vékonypéznű emberek számtalanszor valóságos közelharcot indítottak egy-egy kocsis bejutásakor.

Az idegekben tomboló türelmetlenség miatt bizony sokszor a korlátokat is keresztül-gázolta a közönség, mert a megszorított járatok sem voltak képesek lebonyolítani a váratlanul hatalmasra növekedett forgalmat.

Vége azonban mégis csak kijutottak a város köregetegéből a pazarul csillogó hó világába. Legtöbbször a Normafa környékére igyekeztek, ahol valóban grandiózus és világvároshoz méltó kép tárult a nézők elé.

A mosoly országában

Itt ezer és ezer vidám és mosolygó arcu nő és férfi siklott szánjával, vagy síével a ragyogóan tiszta havas hegyoldalokon lefelé, ezren és ezren igyekeztek ismét vissza a start felé, hogy újból völgynek lendülve, átadják magukat a repülés gondtalan és boldog érzésének. A fehér hókoronás fenyvesek szomszédságában jókedvtől hangos emberpárok és vidáman hancurozó, hólabdacsatákat vívó, kacagó ifjak és leányok tömegei mintha a mosoly országát varázsolták volna erre a röpke napra.

Itt elfelejtették az emberek a kenyér-, cipő- és a ruhadrágaságot, nem volt itt szó a házbérkérdésről és nem vitakoztak azon, hogy melyik fővárosi pártra szavazzanak. Legfeljebb arra fogadtak, hogy a nyolcvanhatkörös Tárnoki ur, vagy az ifjabb Nyáry báró ér-e le bukás nélkül a ródliján? És amilyen gyengén megy a Tárnoki urnak Sas-utcában a papírszakmában, olyan jól

megy itt a siklás a Normafa lejtőjén. Bukás nélkül sikerült célhoz érnie. Meg is jegyzi az egy pengő nyereséget bekasszáló Kalmár ur a szomszédjából:

— Végre egy hely, ahol nem bukik az ember, sőt még én is keresek.

Ahol fellendül az üzleti élet

A fogadókon kívül az élhalmi alkalmi árusok zöme is nagy forgalmat csinált. Különösen meleg tornász vírtiben és forralt borban volt nagy a kereslet, amelyeket ép olyan hangosan árultak, akárcsak a kánikulában a fagylatot. Egyes

edzettebb társaságok azonban sátrakat ültettek a hó tetejére és tábori gyorsforralókön maguk készítették el meleg ebédjüket.

Az elegancia természetesen a zárt helyeken adott egymásnak találkozót. A Normafától élhalmes budakeszi svábok csilingelő szánokon szállították a közönséget a Svábhegyi nagyszálló éttermébe, a Zugligeti Fácánba, vagy a Jánoshegyi nagy vendéglőbe, ahol a pénz-, művész és az előkelő sportvilágnak színes koszorúja volt az a pompázó hölgyesereg, amelynek kétszeres öröme volt vasárnap, mert a hó első élvezete toaletteljének is premierje lehetett.

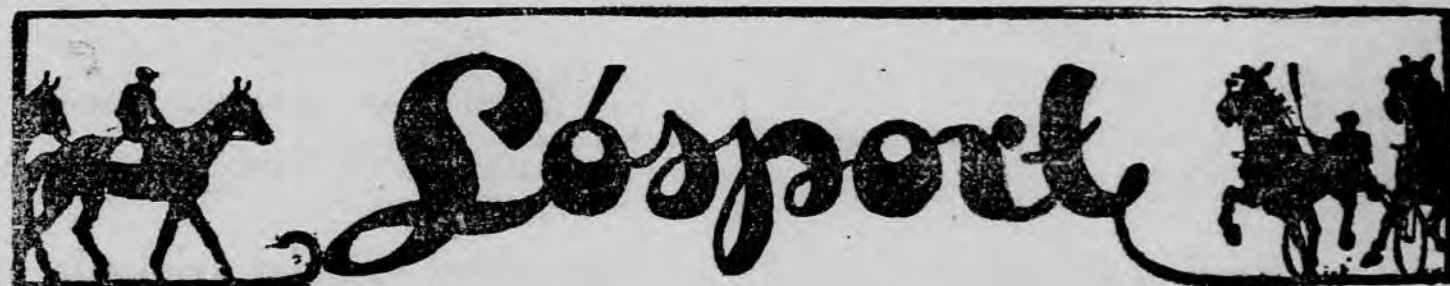
Új színek tobzódása a téli sportkosztümökben

A kötött gypjuruhák formái alig változtak tavaly óta, de színekben valóságos tobzódás lett urrá egy év alatt. Különösen az északi népektől átvett kobalt- és ultramarinkék sportkosztümök dívatások, nyaknál, deréknél és kézelőnél keltés fehér, sárga, vagy vörös csíkokkal. A mindig decens, de kényes fehér viselet mellett gyakoriak még az olivöld és cinóbervörös ruhák is, amelyekhez mintás szövésű szürke harisnya és dupla- talpu fűzős bagariacipő járul. Sapkában is rengeteg a választék, bár mi a ruha színével egyezőt találtuk a legharmonikusabbnak. A színek élénkségét pompásan zárja be a fémből vagy bőrből készült deréköv, amelyek az ujjában divathoz jött színes bőrkeztélyük színével egyeznek.

Amíg tót Budapest az előkelőbb helyeken igyekezett magát felmelegíteni, a sportolók tömege a Normafa új fővárosi téli menedékházában a Disznófó, Pozsonyi Bimbóház és az egyéb elszórt vendéglőkben — nem egy helyen — vig cigányzene mellett fejezte be a szórakozások napját, ami ezeken a helyeken akkor is sikerült, ha nem szédítően új Váci-utcai toillettekben, de viharedzett télikabátokban és még a holdogult nagymamától örökölt rojtosszélű, de még használható sálakkal is óvta a hidegtől viselőjét.

Az esti homály beálltával csak azok surrantak elsőknek haza, akiknek nem volt elég zicher-hejtű a egyes felborulásoknál elszakadt ruhák összefoglalására. Mert kénytelenek voltak belátni, sőt érezni is azt az igazságot, hogy nincs szebb az emberi testnél, kivéve, ha az a nadrágból látszik ki.

Gerhard József.

Harmíncnégyezer osztalék az ügetőn

Szokatlan esendben futották le a vasárnapi ügetőversenyeket. A közönség egykedvűen, minden különösebb izgalom nélkül vette tudomásul még a nap kvóta szenzációját is. Az Eladóversenyben ugyanis

Coco győzelmére 10:344-et fizettek a totallizatórnél.

A győztes lóra az árverésen nem volt ajánlat. A Kőbányai díjat két részben futották. E versenyben hároméves és idősebb lovak vehettek részt, de a hivatalos proposíció téves jelzése szerint csak hároméves lovak indulhattak.

I. (2200 m.) 1. Rózsavölgyi ist.: Pergő (Feiser, 1½), 2. Véték (Hoffmann, egy és fél), 3. Dante (Kovács II., 4). F. m.: Lady of Pamuk, Mimosa, Juhar, Kedves, Othello. Tot. 10:42, 16, 15, 15. Olasz: 76.

II. (2200 m.) 1. Bader A.: Fregóh (Dózsa, 2 és fél reá), 2. Dárda (Kovács J., 5), 3. Achmed (Feiser, 3). F. m.: Rézi, Patyolat II, Conrad. Tot. 10:15, 13, 33. Olasz: 54.

III. (2200 m.) 1. Broadway ist.: Coco (Fityó 16), 2. Mikulás II. (Dózsa, 10), 3. Sárgarigó (Feiser, 12). F. m.: Rabonbán, Bien aimé, Ernani, Dombóvár, Krampusz, Cheribum. Tot.: 10:344, 62, 51, 34. Olasz: 161.

IV-I. (2000 m.) 1. Tiszaluci ménes: Irma (Marek, 8), 2. Tamerlan (Maszár L., 1 és fél), 3. Rita (Maszár, 1 és fél). F. m.: Kitty és Pengő (második, tisztatlan ügetés miatt diszqualifikálva). Tot.: 10:75, 21, 21. Olasz: 29.

IV-II. (2000 m.) 1. Broadway ist.: Dávid (Marchall, 1¼ reá), 2. Fényes (Fiszter, 6), 3. Haj-

nalka (Zwilling, 10). F. m.: Bubikopf, Purdó, Lagzi, Pizzicato és Sátán (második, galoppozás miatt diszqualifikálva). Nota-bene. Tot.: 10:23, 11, 16, 13. Olasz: 53.

V. (2600 m.) 1. Bader A.: Da-bin-i (Dózsa, 1¼ reá), 2. Comtesse Pro Patria (Maszár F., 3), 3. Suhanc (Maszár L., 2). F. m.: Dacapo, Avanti II., Clayton. Tot.: 10:25, 16, 27. Olasz: 48.

FŐSZERKESZTŐ: BÉKESSY IMRE.

Kiadótulajdonos a Reggeli Újság Lapkiadó-vállalat Részvénytársaság

Felcélós szerkesztő és kiadó: KÁDAR LEHEL

Férfiaknak a pátkában

Nevet Hétfő

KRÉTAKÖR

Gedő rajza

A VÁROSI SZÍNHÁZ KÜLDÖTTSEGE
ATNYUJTJA EGY NAPI JÖVEDELMÉT
AZ INSÉGETSZENVEDŐ BAJOR GIZINEK

Gazdasági kiskaté kérdésekben és feleletekben

- Jóizlésű ember milyen vallást nem mond be szívesen?
- Adóbevallást.
- Hogyan nevezzük a tömegizlés legujabb válfaját?
- Csődötmegeizlésnek.
- A pesti magánhivatalnok milyen föltételekhez köti az izlését?
- Főzelékfeltételhez.
- Felszólító mondatokban hogy nevezzük az alanyt?
- Adóalanynak.
- A „lehetetlen” fogalmát hogy fejezzük ki egyszerű formában?
- Bethlen sohasem mond le.
- Mit csinál Bud János, ha hideg van?
- Tarifázik.
- Mit mond a kereskedő a posta- és telefondíjak emelésére?
- Csődöt.

Pesti elemiben

- Tanító: Berger Laci... mondd meg nekem, miről híres Botond vezér?
- Tanuló: Botond vezér arról híres, hogy belötte Bizánc kapuját.
- Tanító: Nagyon jó. És mért törté be?
- Tanuló: Biztosan sokáig csöngetelt és nem nyitották ki.

A lojalis adóalany

Egy pesti magánbankár, aki pontosan bevalkotta mindenféle adóalapját, irást kap az adóhivataltól. Megnézi és ezt olvassa benne: „Az adóbevallásban nélkülözzük a spekulációs üzletei után szerzett nyereséget.” A bankár nyomban felel. Egész röviden így: „Én is!”

Klasszikus sorok 1930-ban

I.

Rozgonyi-Róthné légyott előtt.

Férj: „Hová, háová, édes szivem?”
Feleség: „El a cukrászdába!”
(Magában):
„Galambosnál vár a Török,
Ne várjon hiába.”

II.

Matyi tyukja.

Szilágyi-Stern Lili
Levelét megírta.
Blau Matyinak fejét
Pénzért telesírta.
Blauk a levélből
A Nádor-utcaiba'
Öröm helyett egy frász
Állt az oldalába.

Egy kis politika

— Valami légi értekezletről olvasok. Hát ez meg micsoda?
— Ez, kérem, a hivatásos magyar politikusok gyülekezete, azoké, akik már évtizedek óta beszélnek a levegőbe. Ettől aztán megromlott a levegő és most azon tanakodnak, hogyan kéne megtisztítani. A magam részéről, azt hiszem, egy levegő-kormánybiztosi kinevezés lesz a dolog vége.

Fajvédők és cionisták

— Mondd kérlek, tulajdonképpen mi a különbség a fajvédők és a cionisták között?
— Semmi. Mindketten Palesztinába küldik a zsidókat.

Pénzhamisítók

— Már megint hamisítják a tízpengősöket.
— Rémes!
— Vajjon kik csinálhatják ezt? Cinkográfusok?
— Dehogy! Linkográfusok.

Egy ripacs-társulat szinlapja

Lear király vagy A három jómádár.
Elektra vagy Az elkenygetett fazék.
Hamlet vagy Úsd, nem apád.
Carmen vagy Az örült spanyol.
Az orleansi szüz vagy A bubifrizura diadala.
Ocskay-brigadéros vagy Igy jár, aki nem egyszéspárti!
A hid vagy Amit a kormány városunknak is régóta ígér.
Az ember tragédiája vagy Nem lehet birni a nagy adót.
Pry Pál vagy A tolakodó zsidó, kinek ujdivatú piros ernyőjét a helybeli Spitzer és Tsa cég szivességéből engedte át.

Felekezeti béke

— Mást se hallani most, mint hogy folyton hirdetik a felekezeti békét. Hát mikor lesz itt már végre felekezeti béke?
— Majd ha nem hirdetik!

Házasság

Vacsora közben a kis Izidor azt kérdezi a papájától:
— Mondd, papa, mért vetted te el a mamát feleségül?
A férj jelentőségteljes arccal a feleségéhez fordul és így szól:
— Látod... már a gyerek is csodálkozik rajta.

Divat

— Miért jár hosszú szoknyában a lányod?
— Tudod, amíg rövidben járt, mindig azt mondták: kilátszik az ó-láb. Most kapóra jön az új divat.
— Mondd és mikor jön divatba, hogy a görbe orrokra harisnyát huznak?

TÖRJE A FEJÉT! ÉRDEMES!

Megfejtések postára adandók legkésőbbén esütörtökön. Cim: Reggeli Ujság szerkesztősége, V. Lipót-körút 5. A levél vagy levelezőlap címodalára feltűnően ráírandó: Törje a fejét és melléklendő a Törje a fejét lenti szelvénye. A helyes megfejtők között a következő 25 jutalmat osztjuk ki: 1. díj: 20 pengő, 2. díj: 10 pengő, 3. díj: 5 pengő, 4. díj: egy nagy fénykép Foto Klára műterméből. 5-6. díj: egy-egy üveg Morisson-tele kölnivíz. 7-8. díj: egy doboz egynegyed kg. Dreher-Maul csokoládé. 9. díj: két darab finom arcápoló szappan. 10-11. díj: egy-egy darab Morisson borotvakrém. 12-13. díj: egy-egy csomag Pillayin fenyőfürdőtábléta. 14-25. díj: egy-egy értékes könyv. A jutalmakra már egy helyes megfejtéssel is lehet pályázni.

VIZSZINTES:

1. Osztrák alpesi vidék, ahol Ausztria leghíresebb fürdőhelyei vannak
14. Északamerikai író (A Jzsungel)
15. Igekötő
16. Nem szegényes
17. Mászhangzó fonetikusan
18. Nem tagadó
19. Pipere márka
21. Mennyboltzat
22. Kettős mászhangzó
23. Sójajtás
24. Autók üzemanyaga
26. Férfias tulajdonság
27. Aróma
29. Német prepozíció
30. Amerikai színházfeladalem
32. Egyike a világ legkiválóbb színészeinek
35. Látószerv
36. Ógörög törzs
37. Amerikai állam
39. Kétle
40. Robespierre ellenfele
42. Vissza: az első gyorsíró
43. Papírra vet
45. Télien a Balaton jege
47. Rövidítés számok előtt
48. Időjelző
49. Kiváló tánc-kórikus
51. É... bogár
52. Fűszer
53. Egyforma betűk
54. Női név

FÜGGŐLEGES:

1. Magyar regényíró
2. Dagály ellentéte
3. Ürmérték rövidítése
4. Állatöv
5. Norvég író (Éhség)
6. Műszó a vívásnál
7. Névmas
8. Az emlékezőképesség tudatos és rendszeres fejlesztése
9. Fest
10. Híres apáca monogramja
11. Dudva
12. Röviden: utóirat
13. Szófüggyvénytlan
20. Olaszországból a mult században bevándorolt festősalád
21. Egyszerű gép
24. Vissza: horang azava
25. Munió
28. Berlin állatkertje
31. Montenegró egykori fővárosa.
33. Ázsia déli része
34. Nem máshol
38. Vér folyik benne
41. Idegen területmérték
44. Leszek: latinul
46. Azonos magánhangzó
49. Rag
50. Bánya magánhangzó

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14												
15			16				17					
18							19		20		21	
22			23			24					25	
			26									
27	28		29			30						31
32		33			34				35			
36				37			38			39		
			40	41						42		
43	44						45		46			47
48				49	50							51
52												54

Megfejtésül beküldendő a vízszintes 1, 14, 26 és a függőleges 1, 8, 13.

Betűrejtvények

1.

B & M L &

2.

K T S
Ö É

3.

V & Z TA 15 pengő 20 fillér

Pótlórejtvény

— ar, — dat, — ak, — rú, — ili, — ándor, — lga, — éma, — bl.

Ha a kezdőbetűket helyesen kitöltjük s a fenti sorrendben elolvassuk: egy rövidesen aktuális valaminek a nevét nyerjük.

X-rejtvény

1.				
2.				
3.			X	
4.				
5.				

a, a, á, á, b, b, e, e, e, g, g, k, l, l, l, m, o, o, ó, r, r, s, t, v.

Főnti betűket a definíciók szerint beírva, a bal-jobb átló kézfegyver, a jobb-bal átló híres USA állam nevét adja.

1. Szerzetes.
2. A régi Prága mondai alakja.
3. Nem hagy békén.
4. Pesti, általánosan ismert, jassz-szó.
5. A nővér férje.

REGGELI UJSÁG
december 15. Törje a fejét! szelvénye

Földrajz

E	K	B	R	H	X	Z	G
L	U	A	P	E	S	Ö	E
A	T	D	S	T	U	P	D
K	H	E	N	L	A	R	I
É	R	W	Y	N	O	S	P
N	A	O	I	A	G	É	B
N	G	M	N	L	C	S	K
D	U	Á	K	I	T	A	B

Az ábra betűiből különböző betűktől királyl lépés (egy lépés jobbra, balra, előre, hátra, oldal) szerint haladva, legalább 50 földrajzi nevet találhatunk. (Egy és ugyanaz a betű többször használható ugyanabban a szóban is!)

Megfejtések.

az 1930 december 9-iki számból:

Keresztrejtvény:

Vízszintes: 1. Abszolutizmus, 13. Liao-Tung, 14. Fest, 15. Ar, 16. L. T., 18. Ae, 19. Coalitiosok, 25. Legyenül, 26. Oka, 28. II, 29. Tó, 30. Normalis, 33. Gelé, 36. York, 37. El, 38. Zúgat, 39. Rpa, 41. Cserébe, 43. Ee, 44. Apa, 46. Ob, 47. Rür, 48. Nro, 50. Azilum, 53. A. V., 54. Dári-dó, 56. Inná, 58: Ültvényes. Függőleges: 1. Alacsonyrendű, 12. Szentpétervár.

Betűrejtvények: 1. Pontos színész. 2. Táncosnő. 3. Novény.

Szótag: 1. Newark. 2. Epsom. 3. Wellington. 4. Oklahoma. 5. Reichenu. 6. Lesseps. 7. Eratosthenes. 8. Arany. 9. Nápoly. 10. Szehasztopol = New-Orleans.

Királyi jelzők: Katholikus. Orániai. Rótszakállú. Ostrák. Nagy. Aragoniai = Korona.

Jel és szám: A tizenegyes pontosan beütött a csapatnak. A kiesés terhét levette lelkéről és hatalmas örömmel töltötte el.

JUTALMAK:

Első díjat, 20 pengőt nyerte: Schmidt Zsolt, Budapest. Második díjat, 10 pengőt nyerte: Grün Ferenc, Bpest. Harmadik díjat, 5 pengőt nyerte: Nagy János, Kisújszállás.

Foto Klára

műterméből, nyerte: Zaluszky Angelo, Budapest. 5-6. díjat, egy-egy üveg Morisson kölnivízét: öv. Zoltán Imréné, Budapest, Beliczky Lujza, Budapest. 7-8. díjat, egy-egy negyed kg.

Dreher-Maul

csokoládét: Ziska Oskárné, Budapest, Poor Mária Székesfehérvár. 9. díjat, két darab finom arcápoló szappant: Berger Piroka, Budapest. 10-11. díjat, egy-egy darab Morisson borotvakrémét: Körtvélyessy Zoltán rendőrtanácsos, Szombathely, Wittmann Géza, Budapest. 12-13. díjat, egy-egy csomag Pillayin fenyőfürdőtáblétát: dr. Fränkel Pálné, Budapest, Domján Emília tanítóné, Székesfehérvár. 14-25. egy-egy értékes könyvet: Németh Ferenc, Bpest, Malländer Sándor, Kétegyháza, dr. Füst Endre mentőorvos, Budapest, Papp János, Kisújszállás, Arany N. Kálmán, Budapest, Rókus-kórház, Schwartz Jakab, Szikszó, Fűrész Vilmos, Budapest, Weisz Gábor, Győr, Bosnyákovits Lujza, Budapest, Pálffy Sándorné, Veszprém, Haugh Béla, Budapest, öv. Polgár Miklósné, Győr.